

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Komárno na roky 2024 – 2030

Zámer spracovania PHSR

Názov dokumentu: Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Komárnona roky 2024–2030

Riadenie procesu spracovania

Riadiaci tím: Mgr. Béla Keszegh, PhDr. Ingrid Szabó

Pracovná skupina:

Ing. Mgr. Zita Adamová
PaedDr. Judit Bagita
Sylvia Gergelyová
PhDr. Adriana Konczová
Ing. Bohumír Kóňa
Mgr. Judit Muszela
Ing. Beáta Sebő
Ing. Imrich Tóth

Obdobie spracovania: Júl 2023 – November 2023

Obsah

Obsah.....	3
Úvod.....	7
1. Analytická časť.....	9
1.1. História mesta a kultúrne pamiatky.....	10
História mesta.....	10
Významné osobnosti mesta.....	11
Kultúra.....	13
Kultúrne a historické pamiatky.....	14
Významné budovy a informácie o nich.....	15
Prehľad pamätných miest a pamätníkov v meste Komárno.....	18
Cirkevné budovy.....	19
1.2. Poloha a prírodné podmienky.....	21
Charakteristika územia mesta Komárno.....	21
Prírodné podmienky.....	23
Geomorfologické podmienky.....	24
Geologické podmienky.....	24
Pedologické podmienky.....	25
Hydrologické podmienky.....	25
Klimatické podmienky.....	26
Nerastné suroviny.....	27
Rastlinstvo a živočíšstvo.....	27
Ochrana prírody.....	28
Životné prostredie.....	30
Stav ovzdušia.....	31
Stav vôd.....	31
Stav a znečistenie horninového prostredia a pôd.....	31
Hluk.....	32
Zdravie obyvateľov.....	32
1.3. Štruktúra obyvateľstva.....	33
Vývoj počtu obyvateľov.....	33
Migrácia obyvateľstva.....	34
Veková štruktúra.....	35
Ekonomická aktivita.....	36
Vzdelanostná štruktúra.....	36
Národnostná štruktúra.....	37
Religiózna štruktúra.....	38
1.4. Ekonomická štruktúra.....	39
Ekonomická aktivita obyvateľstva.....	39
Priemysel a poľnohospodárstvo.....	40
1.5. Technická infraštruktúra.....	41
Siete a doprava.....	41
Súčasný stav kvality životného prostredia.....	43
Odpadové hospodárstvo.....	44
1.6. Sociálna infraštruktúra.....	47
Domový a bytový fond.....	47
Služby obyvateľstvu.....	49
Školstvo a vzdelávanie.....	49
Sociálne služby v meste Komárno.....	53

Zdravotná starostlivosť.....	54
Kultúra a spoločenský život.....	54
Ubytovacie zariadenia, stravovacie zariadenie.....	59
Rekreácia, cestovný ruch a šport.....	61
Archeologické a paleontologické náleziská.....	62
1.7. Finančné hospodárenie mesta.....	64
Finančné a rozpočtové hospodárenie mesta.....	64
2. Strategická časť.....	66
2.1 Vízia mesta.....	66
3. Programová časť.....	69
4. Realizačná časť.....	75
4.1. Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR.....	75
4.2. Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR.....	76
4.3. Stručný popis komunikačnej stratégie.....	77
4.4. Monitorovanie a hodnotenie.....	78
5. Finančná časť.....	79
5.1. Indikatívny finančný plán.....	79

Zoznam ilustrácií

Obrázok 1 Poloha mesta Komárno.....	22
Obrázok 2 Vývoj počtu obyvateľov.....	33
Obrázok 3 Migrácia obyvateľstva v meste Komárno.....	34
Obrázok 4 Veková štruktúra obyvateľstva.....	35
Obrázok 5 Vzdelanostná štruktúra.....	36
Obrázok 6 Národnostná štruktúra.....	37
Obrázok 7 Náboženská štruktúra.....	38
Obrázok 8 Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR.....	39
Obrázok 9 Trend vývoja produkcie odpadov v Komárne za obdobie 2013-2022.....	46

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát.....	9
Tabuľka 2 Kultúrne pamiatky.....	20
Tabuľka 3 Výmera pôdneho fondu.....	23
Tabuľka 4 Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu (v °C).....	26
Tabuľka 5 Priemerný dátum nástupu a konca a priemerné trvanie charakteristických priemerných denných teplôt vzduchu.....	26
Tabuľka 6 Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou.....	27
Tabuľka 7 Vývoj počtu obyvateľov.....	33
Tabuľka 8 Migrácia obyvateľstva.....	34
Tabuľka 9 Ekonomická aktivita obyvateľstva.....	36
Tabuľka 10 Národnostná štruktúra.....	37
Tabuľka 11 Náboženská štruktúra.....	38
Tabuľka 12 Vývoj vzniku komunálneho odpadu v rokoch 2013 - 2022 na území mesta Komárno.....	45
Tabuľka 13 Produkcia vytriedených zložiek komunálneho odpadu.....	45
Tabuľka 14 Údaje o zariadeniach na spracovanie komunálnych odpadov.....	46
Tabuľka 15 Zoznam budov v katastrálnom území mesta Komárna.....	48
Tabuľka 16 Počet žiakov v základných školách v školskom roku 2013/14 a 2022/23.....	51
Tabuľka 17 Počet žiakov v základných školách v školskom roku 2021/22 a 2022/23.....	51
Tabuľka 18 Počet detí v materských školách v školskom roku 2013/14 a 2022/23.....	52
Tabuľka 19 Počet detí v materských školách v školskom roku 2022/23.....	52
Tabuľka 20 Evidencia mimovládnych organizácií.....	54
Tabuľka 21 Kultúrny register mesta.....	55-57
Tabuľka 22 Športový register mesta.....	57-59
Tabuľka 23 Zoznam poskytovateľov ubytovania.....	59
Tabuľka 24 Zoznam stravovacích zariadení.....	60
Tabuľka 25 Bežné príjmy a výdavky mesta a kapitálový rozpočet.....	64
Tabuľka 26 Programový rozpočet mesta.....	65
Tabuľka 27 Vízia mesta Komárno.....	67
Tabuľka 28 Rozpis oblastí, opatrení a projektov v súlade s PHSR NSK.....	67-69
Tabuľka 29 Konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.....	70-74
Tabuľka 30 Rozpis činností.....	77

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta (ďalej len „PHSR“) je strategický strednodobý dokument, ktorý sa vypracováva na obdobie 7 rokov s dlhodobým výhľadom na 10 až 14 rokov. PHSR spolu s územným plánom, je základným a kľúčovým dokumentom pre riadenie samosprávy, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľov, záujmových skupín a ďalších subjektov v území, formuluje svoju predstavu o budúcnosti spolu s činnosťami a projektmi na jej zabezpečenie. PHSR koncepčne, systémovo analyzuje a určuje budúcnosť rozvoja spolu s činnosťami, investičnými projektmi so zdrojovým krytím na jej zabezpečenie. Vytvára rámec, ktorého naplnenie bude zárukou, že PHSR nebude zbytočne rozsiahlym a len popisným zoznamom nereálnych zámerov (zoznamom vecí, na ktoré mesto nemá peniaze), ale skutočným strategickým rozvojovým dokumentom s cieľom dosiahnuť rast životnej úrovne na konkrétnom území.

PHSR mesta Komárno na roky 2024 – 2030 je vypracovaný podľa novej verzie 2.0 Metodiky na vypracovanie PHSR obcí, miest a VÚC v zmysle novely zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja.

Štruktúra dokumentu

Úvod

Časť 1: Analytická časť

- Komplexná analýza vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie
- Analýzasilných a slabých stránok územia
- Identifikácia hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov)

Časť 2: Strategická časť

- Vízia územia
- Formulácia a návrh stratégie
- Výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna)

Časť 3: Programová časť

- Konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám

Časť 4: Realizačná časť

- Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR
- Stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám
- Systém monitorovania a hodnotenia

Časť 5: Finančná časť

- Indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR
- Model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území prepojených na programový rozpočet mesta

Záver

- Informácia o schválení a zverejnení PHSR

Prílohy

1. Analytická časť

Komplexné hodnotenie a analýza východiskovej situácie mesta s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia mesta.

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Oblasť dát /téma	Zdroj dát	Webová stránka
História mesta	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
	Mesto Komárno	http://mestokomarno.com/
Kultúra	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
	Mesto Komárno	http://mestokomarno.com/
Poloha a prírodné podmienky	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
	Enviroportál	http://www.enviroportal.sk
		http://www.region-bsk.sk/
Demografia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
	NÚP – Úrad práce, nezamestnanosť a voľné pracovné miesta	http://www.nup.sk/
Bývanie	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
Školstvo a vzdelávanie	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
Zdravotníctvo	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
Sociálna starostlivosť	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
Technická infraštruktúra	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/
Ekonomická situácia	Štatistický úrad SR	www.statistics.sk
	MsÚ Komárno	http://www.komarno.sk/

Tabuľka 1 – Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

1.1. História mesta a kultúrne pamiatky

História mesta

Komárno, ležiace pri sútoku Dunaja a Váhu v nadmorskej výške 108-115 m, je jedným z najstarších sídlisk v Karpatskej kotline a mestom s bohatou históriou. Jeho územie bolo od staršej doby bronzovej sústavne obývané. Žili tu Keltovia, neskôr nablízku Rimania, ktorí na pravom brehu Dunaja vybudovali vojenský tábor a mesto Brigetio a naproti, na severnom brehu rieky jeho opevnené predmostie Celemantiu. Vo včasnom stredoveku - v dobe sťahovania národov - sa v priestore Komárna dlhší čas zdržiavali Avari. Títo kočovníci zo Strednej a Vnútornej Ázie od roku 568 skoro na dvestopäťdesiat rokov ovládli Karpatskú kotlinu. Z tohto obdobia sa našlo na území Komárna 8 pohrebísk s bohatým nálezovým materiálom.

Niekoľko rokov po rozpade Avarskej ríše sa silnejúce moravskoslovanské kmene pokúsili podmaniť Frankami neobsadené avarské územia, ba napadli aj zvyšky Avarov, ktoré sa uchýlili pod ochranu Frankov (r. 811). Nie je ešte dostatočne preskúmané, či Avari (Onoguri) žijúci v 9. storočí naďalej na území dnešného Komárna, patrili do franskej, alebo slovanskej mocenskej sféry. Od šesťdesiatych rokov 9. storočia sa bojov medzi Frankami a moravskými Slovanmi zúčastnili ako spojenci raz jednej, raz druhej bojujúcej strany aj bojové oddiely Maďarov, a na konci storočia prichádzajú maďarské kmene do Karpatskej kotliny, ktorú potom ovládli.

V priebehu 10. storočia vytvorili pri sútoku Dunaja a Váhu opevnené, ohradené miesto, ktoré sa v čase utvárania uhorského štátu stalo strediskom Komárňanského komitátu. Pri sídle komitátu, komárňanskom hrade, ktorý ležal na križovatke dôležitých suchozemských a vodných ciest, vznikla osada s rovnakým názvom. V prvých listinách sa hrad a osada spomína pod názvami Camarin (1037), Camarum (1075), Kamarn (1218), Camarun (1268), Kamar (1283), Camaron, Comaron (vo viacerých listinách z rokov 1372 - 1498).

„Villa Camarum“ bola jednou z dvadsiatich troch osád, ktoré patrili do panstva komárňanského hradu. Prvé významné výsady, ktoré v tom čase prislúchali iba mestám, jej udelil kráľ Belo IV. listinou z 1. apríla 1265. Výsady mesta, ktoré neskorší panovníci potvrdili i rozšírili, prispeli k rozvoju stredovekého Komárna, rozvíjajúceho sa hlavne za vlády Mateja Korvína, ktorý dal v komárňanskom hrade vybudovať renesančný palác, rád sem prichádzal odpočívať a zabaviť sa. Vybudoval tiež kráľovskú dunajskú flotilu, ktorej hlavnou základňou sa v čase protitureckých bojov stalo práve Komárno.

V 16. storočí, v čase tureckej expanzie sa Komárno dostáva na pomedzie habsburskej a osmanskej ríše. Tunajší stredoveký hrad je preto v polovici 16. storočia, za panovania Ferdinanda I., prebudovaný v dobre brániteľnú pevnosť. Takto vzniká tzv. Stará pevnosť, ktorá je v čase ďalších protitureckých bojov v 60-tych a 70-tych rokoch 17. storočia rozšírená o Novú pevnosť.

Tieto pevnosti úspešne odolávajú útokom tureckej armády. Po vyhnaní Turkov z krajiny a ukončení protihabsburských povstaní sa Komárno v 18. storočí, vďaka svojej výhodnej polohe na križovatke vodných a suchozemských ciest, stáva jedným z veľkých miest krajiny s prekvitajúcim obchodom a remeslami. Listinou kráľovnej Márie Terézie zo dňa 16. marca 1745 získava titul a práva slobodného kráľovského mesta. Jeho zamožnejší občania a tu usadená šľachta si dávajú stavať barokové paláce, trinitári, františkáni a jezuiti kláštor a kostoly. Barokové mesto, vybudované do polovice 18. storočia, je 28. júna 1763 zruinované veľkým zemetrasením a o dvadsať rokov neskôr, 22. apríla 1783 ďalším ničivým zemetrasením. Napriek zemetraseniam i početným iným živelným pohromám (povodniam, veľkým požiarom, morovým a cholerovým epi-

démiám) až do polovice 19. storočia ostáva Komárno významným strediskom obchodu a remesiel.

Za napoleonských vojen sa začína výstavba rozľahlého komárňanského pevnostného systému. Jeho budovanie prerušili udalosti revolučných rokov 1848/49, v ktorých Komárno zohralo významnú úlohu ako posledná bašta maďarskej revolúcie, veľkým požiarom a viacmesačným obliehaním spustošené mesto však po bojoch ležalo v ruinách. V rokoch rakúskeho absolutizmu sa tu budovali hlavne vojenské objekty. Po dostavbe pevnostného systému v 70-tych rokoch 19. storočia sa Komárno stalo strategickou vojenskou základňou Rakúsko - Uhorska, samotné mesto však stratilo svoj predošlý hospodársky význam i popredné postavenie medzi mestami krajiny. K jeho opätovnému rozvoju došlo až koncom 19. a začiatkom 20. storočia, keď sa vybudovali železné mosty cez Dunaj a Váh, prvé železničné trate, spájajúce Komárno so vzdialenejšími oblasťami krajiny, prvé väčšie priemyselné závody mesta a ku Komárnu bola pripojená (r. 1896) osada Újszőny na pravom brehu Dunaja, čím mesto získalo priestor pre svoj rozvoj.

Po rozpade Rakúsko-Uhorska a vzniku Československa štátna hranica na Dunaji rozdelila historickú Komárňanskú župu i mesto Komárno. Časť mesta na ľavom brehu Dunaja sa po územnej reorganizácii v r. 1923 stáva sídlom Komárňanského okresu. Ako hraničné mesto ostáva na pokraji hospodárskeho záujmu. Väčší počet pracovných príležitostí poskytovali v meste iba lodenice, dunajský prístav, novozriadená výkupňa tabaku a elektrárň. Vytvorením československej štátnej správy, zriadením nových úradov a inštitúcií sa čiastočne zmenilo národnostné zloženie obyvateľstva mesta, väčšinu obyvateľov však naďalej tvorili Maďari a Komárno sa v rokoch prvej republiky stalo strediskom kultúrneho a spoločenského života maďarskej menšiny na južnom Slovensku.

Viedenskou arbitrážou z 2. novembra 1938 bolo mesto pripojené k Maďarsku a opäť sa stalo župným sídlom. Prechodom frontu 30. marca 1945 sa Komárno opäť stalo hraničným mestom Československa. Začala sa obnova vojnou zničených komunikácií, mostov, budov a závodov mesta. Priebeh týchto prác sťažovali represívne opatrenia voči obyvateľom maďarskej národnosti v rokoch 1945-1948, ktorí boli zbavení občianskych práv, vysídľovaní núteným náborom pracovných síl do českého pohraničia a presídľovaní do Maďarska v rámci výmeny obyvateľstva medzi Československom a Maďarskom.

K hospodárskemu rozvoju mesta v neskorších rokoch prispelo vybudovanie novej lodenice. Pre jej pracovníkov sa začali budovať nové sídliská a ich výstavba, prestavba mesta sa zintenzívnila po povodni, ktorá postihla mesto v r. 1965. Rozsiahlou, nie vždy premyslenou prestavbou mesta z niekdajšieho Komárna ostalo prakticky iba jeho historické jadro, kde sa nachádza väčšina zachovalých kultúrno-historických pamiatok mesta.

V súčasnosti je Komárno rušným hraničným mestom Slovenskej republiky s cca 34 tisíc obyvateľmi.

Významné osobnosti mesta

Z významných rodákov mesta treba spomenúť svetoznámeho maďarského romantického spisovateľa Móra Jókaiho (18.2.1825 Komárno - 5.5.1904 Budapešť), ktorý tu vyrástol a vo svojich románoch preslávil svoje rodné mesto; ďalej svetoznámeho hudobného skladateľa Franza Lehára (30.4.1870 Komárno - 24.10.1948 Bad Ischl), ktorý v meste prežil iba časť svojho detstva, ale vždy na neho s láskou spomínal, hoci sa sem už nevrátil.

Významnou postavou komárňanských dejín je aj generál György Klapka (7.4.1820 Temešvár - 17.5.1892 Budapešť), ktorý síce nepochádza z Komárna, ale tým, že hrdinsky bránil mesto proti presile cisárskych a cárskych vojsk v roku 1849, sa navždy zapísal do histórie mesta. Všetkým trom spomenutým osobnostiam postavili Komárňania pomník: generálovi Gy. Klapkovi v roku 1896 na námestí pred radnicou, M. Jókaimu na nádvorí múzea v roku 1937, F. Lehárovi v parku, zriadenom blízko zbúraného rodného domu skladateľa, v roku 1980.

Trojazyčná pamätná tabuľa, umiestnená v roku 1991 na dome č. 3 na Pohraničnej ulici pripomína, že v Komárne prežil svoje detstvo a mladosť významný lekár-bádateľ Dr. János Selye (26.1.1907 Wien- 16.10.1982 Montreal), ktorý tu bol vychovávaný až do maturity v šk. roku 1924/25 na benediktínskom gymnáziu.

Významnou osobnosťou, pochádzajúcou z Komárna je Ladislav V. (Pohrobok) - český a maďarský kráľ (22. 2. 1440 Komárno – 23. 11. 1457 Praha). Za uhorského kráľa ho korunovali ako trojmesačného, za českého kráľa v roku 1453. Žil 17 rokov, a hoci nepatrí medzi najvýznamnejších panovníkov svojej doby, svojmu rodnému mestu udelil viac významnejších výsad. Je pochovaný v Dóme sv. Víta.

Za zmienku stojí aj americký režisér, producent a scenárista Ivan Reitman (27.10.1946 Komárno).

Bohaté dejiny Komárna a okolia, život a dielo osobností, ktoré sa viažu k mestu, dokumentujú expozície Podunajského múzea v Komárne, v hlavnej budove inštitúcie na Palatínovej ulici č. 13 (dejiny regiónu do r. 1849, obrazáreň), v Zichyho paláci na Klapkovom námestí č. 9 (novšie dejiny Komárna), kde je umiestnená aj pamätná výstava F. Lehára a M. Jókaiho.

Narodili sa v Komárne

Ladislav V. Pohrobok	(maďarský a český kráľ, 1440 Komárno – 1457 Praha)
Király, József	(rímsko-katolícky biskup, Pécs; 1737, Komárno – 1825 Balatonfüred)
Zay, Sámuel	(lekár prírodovedec; 1753 Komárno – 1912 Tata)
Kulcsár, István	(historik; 1760 Komárno – 1828 Pest)
Döme, Károly	(spisovateľ; 1768 Komárno – 1845 Prešpork)
Péczy, József	(pedagóg, básnik, historik, člen akadémie; 1789 Komárno – 1849 Debrecen)
Ghyczy, Kálmán	(politológ, predseda maďarského parlamentu, 1808 Komárno – 1888 Budapest)
Tóth, Lőrincz	(spisovateľ, právnik, publicista; 1814 Komárno – 1903 Budapest)
Somogyi, Alajos	(spisovateľ; 1816 Komárno – 1856 Buda)
Beöthy, Zsigmond	(spisovateľ, básnik; 1819 Komárno – 1896 Komárno)
Jókai, Mór	(spisovateľ; 1825 Komárno – 1904 Budapest)
Beöthy, László	(básnik, spisovateľ; 1826 Komárno – 1857 Pest)
Szinnyei, József	(knihovník, literárny historik; 1830 Komárno – 1913 Budapest)
Beliczay, Gyula	(hudobný skladateľ; 1835 – 1893 Budapest)
Lehár, Franz	(hudobný skladateľ; 1870 Komárno – 1948 Bad Ischl)
Alapy, Gyula	(spisovateľ, archivár, politik; 1872 Komárno – 1936 Komárno)
Komáromi, Endre Kacz	(maliar; 1880 Komárno – 1969 Balatonalmádi)
Schmidthauer, Lajos	(lekárnik, hudobník; 1882 Komárno – 1956 Budapest)
Beke, Ödön	(jazykovedec, člen akadémie; 1883 Komárno – 1964 Budapest)
Körner, Theodor	(vojenský veliteľ, politik, 5. prezident Rakúska; 1873 Komárno – 1957 Wien)
Berecz, Gyula	(sochár; 1894 Komárno – 1951 Budapest)
Szénassy Zoltán	(spisovateľ, historik, učiteľ; 1925 Komárno – 2011 Komárno)
Bubák, Jozef	(akademický maliar, autor výtvarných návrhov prvých slovenských bankoviek, 1956 Komárno – 2013 Bratislava)
Reitman, Ivan	(režisér; 1946 Komárno – 2022 Montecito, California, USA)

Súčasníci

Kopócs, Tibor	(grafik, maliar; 1937 Komárno)
Mester, Peter	(akademický maliar; 1950 Komárno)
Szkukálek, Lajos	(výtvarník, 1957 Komárno)
Szabó, Attila	(športovec – majster sveta, kajak-kanoe; 1966 Komárno)
Németh, Szilárd	(športovec – reprezentant SR, futbal; 1977 Komárno)
Bača Juraj	(športovec- majster sveta, olympijský medailista, kajak – kanoe, 1977 Komárno)
Tarr, Juraj	(športovec – majster sveta, olympijský medailista, kajak-kanoe; 1979 Komárno)
Riszdorfer, Michal	(športovec – majster sveta, olympijský medailista, kajak-kanoe; 1977 Komárno)
Riszdorfer, Richard	(športovec – majster sveta, olympijský medailista, kajak-kanoe; 1981 Komárno)

Vlček, Erik	(športovec – majster sveta, olympijský medailista, kajak-kanoe; 1981 Komárno)
Priskín, Tamás	(športovec – reprezentant SR a MR, futbal; 1986 Komárno)

Tu žili a tvorili

Baróti Szabó, Dávid	(básnik, 1739 Barót – 1819 Virt)
Péczei, József	(básnik, prekladateľ; Putnok, 1750 – 1792 Komárno)
Csokonai, Mihály Vitéz	(básnik; 1773 Debrecen – 1805 Debrecen)
Šulek, Ľudovít Jaroslav	(účastník slovenského povstania 1848; 1822 Sobotište – 1849 Komárno)
Egressy, Béni	(hudobný skladateľ; 1814 Kazincbarcika – 1851 Budapest)
Klapka, György	(vojenský veliteľ; 1820 Temesvár – 1892 Budapest)
Prowazek, Stanislav	(mikrobiológ, objaviteľ pôvodu škvrnitého týfusu; 1875 Jindřichův Hradec – 1915 Cottbus)
Selye, Hans	(lekár, chemik, biológ, objaviteľ teórie o strese; 1907 Wien – 1982 Montreal)
Harmos, Károly	(maliar; 1879 Somogy – 1956 Komárno)
Kaszás, Attila	(herec národného divadla; 1960 Šaľa – 2007, Budapest)
Nagy, János	(sochár, člen akadémie; 1935 Rákosszentmihály – 2021, Tata)
Eliáš, Michal, Csc.	(literárny vedec, pedagóg, vyučoval na Gymnáziu Ľ. J. Šuleka 1958 – 1961; 1934 Velčice – 2018, Martin)

Súčasníci

Szilva, József	(grafik, maliar; 1945 Vozokany nad Hronom)
Dráfi, Mátyás	(herec, 1942 Galanta)
Boráros, Imre	(herec, 1944 Bratislava)

Kultúra

Komárno bolo jedným z dôležitých kultúrnych centier Uhorska už v minulých storočiach. Do veľkého župného sídla, navyše s čulým obchodným ruchom, ľahšie prenikala kultúra a vzdelanosť ako do odľahlých miest. V posledných rokoch 18. storočia tu začal vychádzať prvý populárno-náučný časopis Všeobecné zbierky v Uhorsku, slávne boli aj Komárňanské kalendáre. V meste už v minulosti vychádzalo viac týždenníkov, ba v revolučných rokoch 1849/49 aj denník. Prvé kino sa v roku 1908 usadilo v drevenej budke pri dunajskom cestnom moste.

V meste boli založené aj rôzne kultúrne a športové spolky (spevokol Svornosť, Robotnícke ochotnícke divadlo, Robotnícka telovýchovná jednota...). Najvýznamnejším kultúrnym spolkom v prvej polovici 20. storočia bolo Jókaiho všeobecno-vzdelávacie a múzejné združenie, ktorého činnosť bola obnovená po r. 1989.

Slovenskí obyvatelia mesta v 30-tych rokoch vyvíjali činnosť hlavne v kultúrnej inštitúcii Matica slovenská. Po skončení vojny sa kultúrny život v meste, silne postihnutom vojnovými udalosťami, rozvíjal veľmi pomaly. Kultúrno-osvetová činnosť sa rozvinula len v školách, kultúrne potreby obyvateľov uspokojovalo jediné štátne kino. V terajšej budove múzea hneď po oslobodení založili osvetovú besedu a mestskú ľudovú knižnicu, ktorá fungovala spočiatku len sporadicky. V r.1949 bola založená v meste miestna organizácia Csemadok - organizácia pre kultúrny život občanov maďarskej národnosti. Táto organizácia prispievala a prispieva dodnes k zachovaniu identity spolupatričnosti Maďarov, hlavne prostriedkami ochrany práv, kultúry a tradícií menšiny. V roku 1955 zriadili klubovňu mládeže, ktorá slúžila až do roku 1959, keď ju nahradil novopostavený závodný klub Slovenských lodeníc.

Za medzník v dejinách komárňanskej kultúry možno označiť 23. júl 1963, keď verejnosti odovzdali Dom odborov, ktorý sa stal centrom celomestského života. V sále sa konali konferencie, schôdze okresného charakteru, divadelné a tanečné predstavenia. Jeho súčasťou bol aj amfiteáter a budova na II. Sídlišku, zriadená v máji 1967. V súčasnosti budova Domu odborov slúži Matici slovenskej, ktorá vykonáva medzi občanmi slovenskej národnosti záslužnú kultúrno-výchovnú prácu. Maďarské oblastné divadlo so sídlom v Komárne vzniklo na jar 1952 ako činoherné divadlo a svoju činnosť začalo v októbri 1952. Divadlo sa skladalo takmer len z ochotníkov, chýbal odborne vyškolený personál a mali i priestorové ťažkosti. Napriek problémom odohrali ročne s veľkým úspechom viacero premiér domácich aj svetových autorov. V 60-tych rokoch do divadla prichádza nová generácia, ktorá postupne rozširuje svoj repertoár a zaujíma čoraz väčší počet divákov.

Budova Podunajského múzea do roku 1950 patrila národnej kultúrnej komisii, neskôr tu má okrem múzea sídlo aj okresná knižnica a okresný dom osvetu. Prvé miestnosti sa sprístupnili v roku 1952, keď nastúpili aj prví profesionálni pracovníci. V doterajších priestoroch sú bohaté zbierky predmetov od najstarších dejín až do roku 1918.

Mesto Komárno postupne vyrástlo na významné stredisko kultúry, o čom svedčia mnohé podujatia medzinárodného charakteru. Ročne alebo periodicky sa opakujúce kultúrne podujatia umocňujú zviditeľnenie mesta aj v umeleckých a vedeckých kruhoch. Medzinárodná spevácka súťaž - Lehárovo Komárno, organizovaná trojročne a s ním spojený Lehárov festival je usporiadaný na počesť rodáka z Komárna, autora populárnych operetných melódii. Na počesť ďalšieho rodáka mesta, romantického spisovateľa Móra Jókaiho sa každoročne organizujú Jókaiho dni, ktoré sú oslavou literárneho umenia, ale aj súťažou maďarských divadelných súborov a jednotlivcov v prednese prózy a poézie, do srdc návštevníkov sa vpísal festival poézie Attilu Kaszása, herca, rodáka z Komárna. Tradíciu majú aj Cyriilo-metodské slávnosti a Matičné dni, ktoré sa konajú začiatkom júla a sú folklórnym festivalom slovenskej národnej kultúry za účasti súborov zo zahraničia. Na báze odbornej, vedeckej činnosti sa každoročne opakujú Selyeho dni a úspech má každé tri roky konaná konferencia tzv. Prowázekove dni s udelením Prowázekovej medaily najvýznamnejším vedcom v odbore mikrobiológie.

K srdciam obyvateľov regiónu, ako aj hostí ako zo Slovenska, tak i zo zahraničia, prirástlo každoročne opakujúce sa týždenné podujatie - Komárňanské dni, v rámci ktorých je organizovaný aj medzinárodný pouličný beh Komárno - Komárom.

Kultúrne a historické pamiatky

Následkom neustálych vojnových ťažení a častých prírodných pohrôm, ktoré postihli mesto a okolie, sa tu z najstarších kultúrno-historických pamiatok zachovalo iba niekoľko. Väčšina z nich bola spustošená za tatárskeho vpádu a tureckých nájazdov, čo sa ešte uchovalo, to zničili povodne a zemetrasenia. Okrem toho najstaršiu časť Komárna v čase rozšírenia pevnostného systému vyvlastnili pre vojenské účely a zdemolovali. Preto okrem starej pevnosti niekoľkých ranostredovekých kostolov sa na území okresu nezachovali skoro žiadne staršie kultúrno-historické pamiatky.

Väčšina objektov, ktoré sú dnes chránené, pochádza z rokov po 17. storočí, napriek tomu však tieto predstavujú značné historické a kultúrne hodnoty. Ich zachovanie, údržba a spoznanie je jedným z významných úloh našej doby, pomáhajú nám pri pestovaní kultúrnych tradícií, na ktoré nadväzuje náš dnešný život. Na území okrem pamiatkovo chránených budov sa ešte v hojnom počte nachádzajú archeologické náleziská, dokumentujúce kultúry viacerých období.

Rieky Dunaj a Váh tvorili kedysi hlavné dopravné tepny, ktorými sa k nám dostávali všetky národy, ale nezachovali sa po nich žiadne písomné pamiatky. Veľký počet zachovaných pamiatok si môže návštevník prezrieť vo výstavných miestnostiach Podunajského múzea. Okrem spomenutých archeologických nálezov rôznych stavebných slohov z predošlých storočí sa v meste nachádza aj značný počet pamiatkovo chránených umeleckých diel a vzácnych predmetov cirkevného a svetského charakteru. Medzi týmito zaujímajú významné miesto pomníky a pamätné tabule, viažuce sa k význam-

ným historickým udalostiam tohto kraja alebo postavené na počesť tu narodených, žijúcich veľkých osobností. Všeobecne známe a z umelecko-historického hľadiska veľmi cenné maľby, umelecky tvorené oltáre a kazateľnice v našich najstarších kostoloch.

Pevnostný systém

Komárňanský pevnostný systém je najväčším fortifikačným systémom na území Slovenska a bývalého Rakúsko – Uhorska.

Miesto dnešného komárňanského hradu, jeho osídlenie, či využitie na obranné ciele prvýkrát spomína Anonym, ktorý žil za vlády kráľa Bélu III. V diele Gesta Hungarorum píše o založení mesta Komárna. Syn Ketela - Alaptolma postavil hrad a nazval ho Komárom. Alaptolma vystaval hradby pravdepodobne v 1. polovici 10. storočia. Komárno zaradujeme medzi mestá s najstaršími hradbami našom území. V čase vpádu Tatárov tu stál kamenný hrad, v 15. storočí bolo na území hradu postavených viacero kostolov a renesančných palácov, kde sa zdržiaval aj kráľ Matej Korvín.

V čase protitureckých bojov v r. 1546 sa začalo s prestavbou hradby – súčasná Stará pevnosť – a v rokoch 1663 – 1673 bola vybudovaná Nová pevnosť. Komárňanský pevnostný systém vybudovali pre 200 tisícovú armádu dokonalou stavebnou technikou. Po dvoch veľkých zemetraseniach sa začalo s prebudovaním systému v roku 1808 – 1815. Neskôr vybudovaný vonkajší obvod Palatínskej a Vážskej línie dosahuje dĺžku 6 km a ich zastavaná plocha s ochranným pásom meria približne 120 tisíc m². Hrot západného bastiónu Novej pevnosti nesie nápis: NEC ARTE NEC MARTE (Ani ľstvou, ani silou). Tieto slová v plnej miere charakterizujú na svoju dobu dokonalý nedobytný pevnostný systém. Pre svoju historickú, dokumentačnú a architektonickú hodnotu ho vyhlásili za národnú kultúrnu pamiatku a je zapísaný do predbežného zoznamu svetového dedičstva UNESCO pod názvom Systém opevnenia na sútoku riek Dunaja a Váhu v Komárne – Komárom.

Celemantia

Bývalé rímske castellum sa rozprestiera na pomedzí Komárna a Iže, vybudovaný bol pravdepodobne na začiatku 1. storočia. V minulosti slúžil tábor na ochranu predmostia, spájajúceho tábor s Brigetiom, stojacim na druhom brehu Dunaja.

V bašte č. VI. je zriadené Rímske lapidárium, v ktorom je verejnosti sprístupnená prevažná väčšina odkrytých archeologických nálezov z Celemantie.

Alžbetin most

Na pomedzí troch krajov: Zadunajsko, Žitný Ostrov, Matúšova zem sa do dôležitej vodnej cesty - Dunaja vlieva Vážsky Dunaj. Tu vzniknutý brod vyhovoval aj na prechod väčších vojenských jednotiek. Dôležitosť prevozu pred reguláciou riek bola veľmi veľká, nakoľko na iných miestach prechod cez močiare a ramená bol takmer nemožný. Po prevoze bol pokrokovou stavbou na Dunaji most na lodiach. Prvý takýto most bol postavený v roku 1586 na 79 lodiach a o dĺžke 500 krokov. Po ére kyvných a lodných mostov sa prvýkrát o pevnom moste hovorí až v roku 1875. Stavba prvého pevného mosta bola schválená v roku 1891 ministrom Gáborom Baross a bol postavený podľa projektu Jánosa Feketeházyho. Novopostavený 414 metrov dlhý most v Komárne bol pomenovaný s kráľovým súhlasom menom jeho manželky - Alžbetin most.

Významné budovy a informácie o nich

Trojičný stĺp

Bol postavený v roku 1715 na námestí naproti radnici, pripomína jednu z častých pohrôm a vojen, ktoré postihli mesto. Dali ho postaviť obyvatelia Komárna na pamiatku morovej epidémie, ktorá zúrila v meste v rokoch 1710 - 1711 a ako memento kuruckých vojen. Na vrchole stĺpu je umiestnené súsošie znázorňujúce sv. Trojicu a korunováciu Panny Márie, na podstavci sú postavy piatich svätých

- sv. Antona, sv. Sebastiána, sv. Rozálie, sv. Rocha a svätého Františka Xaverského. Ku každému svätcovi je na obrube podstavca vypísaný latinský hexameter s chronografom.

Mestská radnica

Je najcharakteristickejšou pamiatkou neoklasicistického stavebného slohu v Komárne, ktorá bola vo svojej pôvodnej podobe postavená v roku 1725 a bola používaná na zasadnutia mestskej rady. V roku 1763 Radnicu úplne zničilo zemetrasenie, obnova budovy sa uskutočnila v roku 1766, ale často sa opakujúce prírodné katastrofy ju opäť zničili. Na jej základoch bola postavená v roku 1875 podľa projektu architektov Ágosta Gerstenbergera a Károlya Arvého nová radnica, ktorá stojí dodnes. Veľkú zasadaciu sálu mestskej radnice zdobili až do rozpadu Rakúsko-Uhorskej monarchie obrazy: Prísaha komárňanského sudcu, Zemetrasenie, portréty Márie Terézie, Jozefa II., Františka Jozefa I., a obrazy významných osobností mesta. Dnes sa väčšina týchto obrazov nachádza v obrazárni Podunajského múzea.

Župný dom

Vo svojej pôvodnej podobe bol vybudovaný v roku 1798 v neskorobarokovom slohu. V roku 1813 bol klasicisticky prestavaný, v hornej časti jeho brány sa nachádza erb historickej komárňanskej župy.

Budova bývalého Jezuitského kolégia

Baroková budova bývalého jezuitského kolégia patrí medzi najstaršie stavby mesta. Jej najstaršia časť bola postavená ešte v roku 1654, v rokoch 1748 - 1757 budovu prestavali a značne rozšírili. Po rozpustení jezuitského rádu, prešla do vlastníctva rádu benediktínov, ktorí v nej obnovili gymnaziálne vyučovanie.

Dôstojnícky pavilón

Budovu vybudovali v rokoch 1858 - 1863 v neogotickom štýle, pripomínajúcom anglickú gotiku. V tejto rozsiahlej budove v tvare "U", jednej z najväčších objektov mesta, pôvodne bývali dôstojníci miestnej posádky s rodinami, v prednej časti bolo dôstojnícke kasíno, v období medzi dvoma vojnami v budove fungovalo mestské divadlo. V r. 2000 bolo nádvorie pavilónu zrekonštruované a obohatené o amfiteáter. V súčasnosti objekt používa Mestský úrad a univerzita Jánosa Selyeho, veľká sála bola zrekonštruovaná a používa sa na slávnostné akty, ako napríklad na promócie študentov, rôzne slávnosti a pod.

Budova Podunajského múzea – bývalý Kultúrny palác

Pozoruhodnou pseudoromantickou stavbou mesta je súčasná budova Podunajského múzea, postavená v roku 1913 za osem mesiacov. Pôvodne tu boli umiestnené zbierky múzea, založeného v r. 1886, mestský archív a knižnica, dnes je stavba vyhradená pre muzeálne účely. Vo výstavných miestnostiach múzea si môže návštevník prezrieť hodnotnú stálu archeologickú, historickú a národopisnú expozíciu, ako aj dočasné tematické a výtvarné výstavy. V budove sídli aj Jókaiho všeobecno-vzdelávacie a múzejné združenie.

Budova Slovenského gymnázia, bývalá chlapčenská škola

Už v roku 1927 sa ozvali prvé hlasy na zriadenie slovenského gymnázia v Komárne a v roku 1936/37 sa otvorilo prvé reálne gymnázium. Škola nemala vlastnú budovu, tri triedy boli umiestnené v Maďarskej meštianskej škole.

Budova maďarského gymnázia

Škola otvorila po prvýkrát svoje brány v r. 1908, história školy sa však datuje už od roku 1649. Pôvodne Benediktínske gymnázium malo vždy vynikajúcich a významných profesorov a nadaných štú-

dentov. Z radov pedagógov to bol napr. básnici Dávid Baróti Szabó, Gergely Czuczor, člen Maďarskej akadémie vied a neskôr ostrihomský arcibiskup Kolos Vaszary. Z medzivojnového obdobia boli známi: Károly Harmos, Lucián Bíró, z povojnového obdobia sa zapísali do histórie Komárna Zoltán Szénássy, Tibor Gáspár, Béla Czókoly a ďalší. Gymnázium navštevoval aj János Selye, ďalej akademický maliar Árpád Feszty, hvezdár Miklós Konkoly-Thege a medzi inými aj nedávno zosnulý herec Attila Kaszás.

Budova súdu

Budovu postavil v 70-tych rokoch 19. storočia a nesie neorenesančné stopy. Je jednou z významných pamiatok toho historického obdobia, stavba bola zrealizovaná na základe projektov profesora Sándora. V budove od prvopočiatkov až do dnešných čias sídli súdna prokuratúra.

Budova Zichyho paláca

Dvojposchodová budova, postavená okolo roku 1640 v klasicistickom štýle. Vjazd do objektu je lemovaný portálom, nad ktorým je balkón so železnou klasicistickou mrežou. Vo dvore sú otvorené arkády.

Budova Zlatá ryba

V roku 1907 ju dal postaviť Pick Ignác, obchodník s múkou.

Bývalá kaviareň Grand

Bývalá kaviareň Grand bola postavená v rokoch 1889-1902 v secesnom slohu.

Secesná budova bývalej Komárňansko – vidieckej sporiteľne

Secesná budova bola postavená v rokoch 1901-1902 podľa projektov Ferenca Fischera. Jej brána je dielom komárňanského umeleckého zámočníka Andrása Töröka.

Budova Jókaiho divadla

Jókaiho divadlo bolo otvorené v roku 1987 po viac ako desiatich rokoch stavebných prác. Vo vstupnej časti budovy sa nachádza plastika sochára Tibora Bártfaya, na poschodí, steny zdobia plastiky sochára Tibora Kaveckého a interiér dopĺňajú práce maliara Petra Mestera.

Vodárenská veža

Vodárenská veža v Komárne (vodojem) bola postavená v roku 1902 v duchu dobového romantizmu. Je jednou z najcharakteristickejších budov mesta. Veža je vysoká 28 metrov a jej celkový objem nádrže je 500 kubických metrov. Zároveň bola vybudovaná aj vodáreň a vodovodná sieť mesta. Z dôvodu zvýšených tlakových pomerov vo vodovodných potrubiach však už nie je v prevádzke, avšak stále je udržiavaná v prevádzkyschopnom stave. V súčasnosti sa pri veži nachádza park a Stredná priemyselná škola.

Nádvorie Európy

Bolo vybudované v r. 1999 – 2000 z budov v charakteristických slohoch jednotlivých národov Európy. Zdobia ho sochy a pamätné tabule panovníkov a iných významných osobností.

Budova Univerzity J. Selyeho

Prestavbou bývalých budov po sovietskych vojakoch vznikla v r. 2006. Nachádza sa v nej 350 – miestna konferenčná sála, knižnica, jedáleň, posluchárne.

Komárňanská tržnica

Postavená bola v r. 1994. Jej pôdorys napodobňuje pôdorys komárňanskej pevnosti.

Prehľad pamätných miest a pamätníkov v meste Komárno

Súsošie Cyrila a Metoda (2010)

Busta Jánoša Selyeho (2004)

Busta kráľa Ladislava V. (Pohrobka) (2000)

Pamätník odvečených Komárňanov (1999)

Pamätník Attilu Kaszása (2008)

Socha básnika Csokonai Vitéz Mihály (2005)

Busta biskupa Józsefa Király (1999)

Kamene zmiznutých (2013)

Pomník obetiam fašizmu

Je venovaný pamiatke občanov, ktorí v čase 2. svetovej vojny boli odvečení a zavraždení nemeckými fašistami.

Pamätná tabuľa obetiam Holocaustu

Nachádza sa na stene Malej synagógy. Pamätná tabuľa s hebrejským, slovenským a maďarským nápisom bola odhalená 29. apríla 1992.

Pomník padlých vojakov maďarskej Červenej armády

Pomník - náhrobok, umiestnený v rímsko-katolíckom cintoríne, pripomína hrdinstvo 102 vojakov a robotníkov, ktorí sa v roku 1919 v čase Maďarskej republiky rád pokúsili dobyť a obsadiť mesto Komárno. Na pamiatku hrdinov, ktorí v tomto boji padli, dali postaviť obyvatelia Komárna tento pomník.

Pamätná tabuľa Móra Jókaiho

Vystavená je na pamiatku veľkého komárňanského rodáka, svetoznámeho romantického spisovateľa. Okrem jeho zachovalých rukopisov a osobných predmetov pripomínajú tohto veľikána literatúry aj pamätne tabule, z ktorých jedna označuje miesto, kde stál jeho rodný dom.

Pomník Móra Jókaiho

Tento pomník dali zhotoviť obyvatelia Komárna z verejnej zbierky v roku 1937 na počesť veľkého spisovateľa. Sediaca bronzová socha spisovateľa v nadživotnej veľkosti je umiestnená na nádvorí Podunajského múzea, spočíva na širokom, stupňovite sa zmenšujúcom travertínovom podstavci. Je dielom komárňanského sochára Júliusa Berecza.

Socha Franza Lehára

Socha od Emila Venkova stojí v parku, zriadenom na mieste rodného domu skladateľa.

Pomník generála Györgya Klapku

V maďarskej revolúcii v rokoch 1848/49 komárňanská pevnosť odolávala útokom cisárskych vojsk. Hrdinskému veliteľovi pevnosti dalo mesto v roku 1896 postaviť pomník, ktorý zhotovil sochár József Róna. Po skončení 2. svetovej vojny, v časoch nacionálnej neznášanlivosti, odstránili sochu z námestia a previezli ju do pevnosti. Pri príležitosti 700-ého výročia udelenia mestských privilégií Komárnu, znovu postavili sochu na novom podstavci v parku pred pevnosťou. Po roku 1989 sochu premiestnili na jej pôvodné miesto - na radničné námestie.

Pomník generála M. R. Štefánika

Tento bronzový pomník bol postavený v roku 1936 významným českým sochárom Otakarom Španielom. V roku 1938 bol premiestnený do Banskej Bystrice, kde ju postavili na vrch Urpín a zotrvala tu až do konca

2. svetovej vojny, kedy ju previezli späť do Komárna a 9. mája 1948 umiestnili na mieste odstránenej sochy gen. Györgya Klapku na radničnom námestí. Odtiaľto ju v 50-tych rokoch odstránili a v roku 1968 ju postavili do Ružovej aleje, avšak o šesť rokov ju opäť odstránili. Dnes stojí pred budovou Matice slovenskej.

Socha svätého Štefana

Socha prvého uhorského kráľa v životnej veľkosti stojí na Tržničnom námestí. Bronzové súsošie vytvoril maďarský sochár Lajos Győrfi. Socha bola odhalená v r.2009.

Cirkevné budovy

Pravoslávny kostol

Vzácnou a svojráznou kultúrno-historickou pamiatkou mesta je Pravoslávny kostol, postavený v barokovom slohu v roku 1754. Z umelecko-historického hľadiska najcennejšiu časť kostola tvoria dubové barokové stallá, ikonostázy a v kostole umiestnené ikony zo 16. - 18. storočia. Ikony sem boli prenesené z Balkánu Srbmi, ktorí sa v čase tureckého nebezpečenstva usadili v meste. Základný kameň najstaršieho kostola Srbov položili ešte v roku 1511 a bol postavený na území dnešnej pevnosti.

Bazilika sv. Ondreja

Baziliku dali postaviť jezuiti v rokoch 1748 - 1755. Fresky tohto veľkého a bohato zdobeného barokového kostola vyhotovil známy maliar Antal Maulpertsch v roku 1760. Počas zemetrasenia v roku 1763 a neskôr za obliehania v roku 1848 podľahol následkom požiaru. V rokoch 1850 – 1860 kostol zažil svoju prestavbu, po ktorej na ňom prevládli prvky neskorobarokového slohu. Posledná veľká rekonštrukcia kostola prebehla v r. 1896 na základe podkladov komárňanského staviteľa Mikoša Nándora. V kostole sa nachádzajú sochy komárňanského sochára Gyulu Berecza z roku 1931, vystavené na počesť padlých v I. svetovej vojne. V roku 1947 pribudla socha 14 zastavení Krížovej cesty. Kostol sa priebežne obnovuje, v roku 2014 prebehla rekonštrukcia fasády.

Kostol sv. Rozálie

Zaujímavou pamiatkou klasicistického stavebného slohu je kostol sv. Rozálie, postavený v roku 1848. Pozornosť záujemcov púta svojou netypickou formou. Budova bola projektovaná a vybudovaná podľa vzoru rímskych rotúnd. V exteriéri k oválu lode, ktorá je zaklenutá laternovou kupolou, sa pripája obdĺžnikové presbytérium. Na protiľahlej strane je umiestnený chór s organom.

Kostol reformovanej cirkvi

Po vydaní tolerančného patentu Jozefom II. V roku 1781 reformovaná cirkev podala žiadosť na magistrát mesta na výstavbu kostola, s ktorou sa začalo v r. 1787, vysvätený bol v r. 1788. So stavbou veže kostola sa začalo v roku 1818, ale v dôsledku hospodárskej krízy sa ju podarilo dokončiť až v roku 1832. V roku 1849 počas obliehania mesta kostol vyhorel, strecha kostola bola obnovená nasledujúci rok, v r. 1853 dokončili i obnovu interiéru. V r. 1922 bola v priestoroch kostola umiestnená Pamätná tabuľa na počesť padlých v I. svetovej vojne. V 30.-rokoch bolo zavedené elektrické osvetlenie. V strede kostola bol umiestnený kovaný luster komárňanského kováča Andrása Töröka. Kostol bol naposledy obnovený v sedemdesiatych rokoch.

Kostol evanjelickej cirkvi augsburského vyznania

Kostol bol postavený v klasicistickom štýle v roku 1796, posvätený v januári 1978, ale veža bola pristavaná až v roku 1899. Exteriér je neoklasicisticky prefasádovaný koncom 19. storočia a renovovaný bol v roku 1975.

Vojenský (posádkový) kostol – Malá Synagóga, Sociálny útulok židovskej náboženskej obce

Po 2. svetovej vojne rapídne klesol počet členov miestnej židovskej náboženskej obce, ktorej bohoslužby sa konajú v tzv. Malej synagóge na Štúrovej ulici, postavenej spolu s bývalým sociálnym útlkom židovskej náboženskej obce v roku 1896. Útulok bol založený Kolomanom Friedom. Nachádza sa tu miestnosť, ktorá slúži ako modlitebňa, galéria pre ženy.

Kaplnka sv. Anny, bývalý špitál

Prvý špitál, neskôr chudobinec mesta, bol umiestnený v budove, v ktorej sa nachádza i dnešná kaplnka sv. Anny, postavená v 18. storočí v barokovom slohu. Dlhé desaťročia tu liečili infekcie chorých z mesta a okolia, neskôr tu našli útulok najchudobnejší a opustení ľudia z okolia. Čelný oltár kaplnky sa dodnes zachoval v pôvodnom stave.

Prehľad kultúrnych a historických zariadení v meste

zariadenie	počet	poznámka	zariadenie	počet	poznámka
kultúrny dom	2	MsKS, Dom Matice slovenskej	parky	4	–
dom smútku	2	katolícky, reformovaný	farský úrad	4	–
kostol	2	rímsko-katolícky	zaujímavosti a iné pamiatky	2	NKP Pevnostný systém
	1	evanjelický			NKP vodárenská veža
	1	reformovaný			
	1	grécko-katolícky			
	1	nevysvätený - bývalý vojenský kostol – v súčasnosti Limes Galéria moderného umenia	archeologické náleziská	30	–
			klub mládeže	1	Centrum voľného času
kaplnka	2	–	múzeum	1	–
knižnica	1	–	sochy	43	–
klub dôchodcov	1	–	chránené územia	1	–
cintorín	3	–	významné hroby	10	–

Tabuľka 2 – Kultúrne pamiatky

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

1.2. Poloha a prírodné podmienky

Charakteristika územia mesta Komárno

Mesto Komárno sa rozprestiera na ľavom brehu Dunaja, vo východnom cípe Žitného ostrova, pri dolnom toku Malého Dunaja, Nitry a Žitavy.

Z matematického hľadiska sa mesto Komárno výmerou 10 280,7 ha, vymedzuje súradnicami 18° 07' 42'' v. d. a 47° 45' 48'' s. š. Patrí do Nitrianskeho kraja, kde je okresným mestom.

Z fyzickogeografického hľadiska južnú hranicu tvorí rieka Dunaj, kde sa vytvorili na ploche Podunajskej roviny riečne nánosy. Z juhu na východ tvorí hranicu sieť alochtónnych riek, akými sú okrem Dunaja aj Váh, Nitra a Žitava. Všetky tieto rieky majú vzhľadom na plochosť územia malý spád. Spolu so sústavou živých a mŕtvych ramien so širokými inundačnými územiami, lužnými lesmi a močiarimi, vytvárajú charakteristický výzor krajiny Podunajskej nížiny, resp. jej súčasti Podunajskej roviny a Podunajskej pahorkatiny. Celé územie leží v rovinnej časti, v nadmorskej výške 110 m. n. m.

Z administratívneho hľadiska má mesto Komárno najväčšie katastrálne územie okresu Komárno. Severnú hranicu tvorí s katastrálnymi územiami ako mesto Hurbanovo a obce Martovce, Vrbová nad Váhom. Ďalej zo západu hraničia obcami Kameničná a Zlatná na ostrove. Obce Iža, Chotín, Svätý Peter hraničia s katastrálnym územím mesta Komárno z východu. Mesto Komárno sa nachádza v juhozápadnej časti Slovenskej republiky. Z hľadiska územnosprávneho členenia SR patrí mesto na úrovni NUTS 3 do Nitrianskeho kraja, na úrovni NUTS 4 do okresu/obvodu Komárno. Komárno v súčasnosti plní funkciu okresného/ obvodného mesta.

Mestské časti: Čerhát, Ďulov Dvor, Hadovce, Kava, Lándor, Malá Iža, Malý Harčáš, Nová Osada, Nová Stráž, Pavel, Veľký Harčáš.

Symbolmi mesta sú erb a vlajka. Erb mesta zobrazuje v červenom štíte na zelenej pažiti so sútokom dvoch modrých riek, strieborné trojvežové opevnenie. V medzerách medzi vežami sa nachádzajú dve zlaté hviezdy. V opevnení je otvorená brána s do polovice vyťahnutou mrežou. Vlajka mesta pozostáva z troch pozdĺžnych pruhov v poradí červený, žltý, zelený. Ukončená je zástrihom, tzv. lastovičím chvostom.

Komárno sa z väčšej miery nachádza na rovine. Nadmorská výška k. ú. mesta Komárno sa pohybuje medzi 107 – 114 m n. m., stred mesta je v nadmorskej výške 112 m n. m. Podľa administratívneho členenia Slovenskej republiky mesto Komárno patrí do Nitrianskeho kraja.

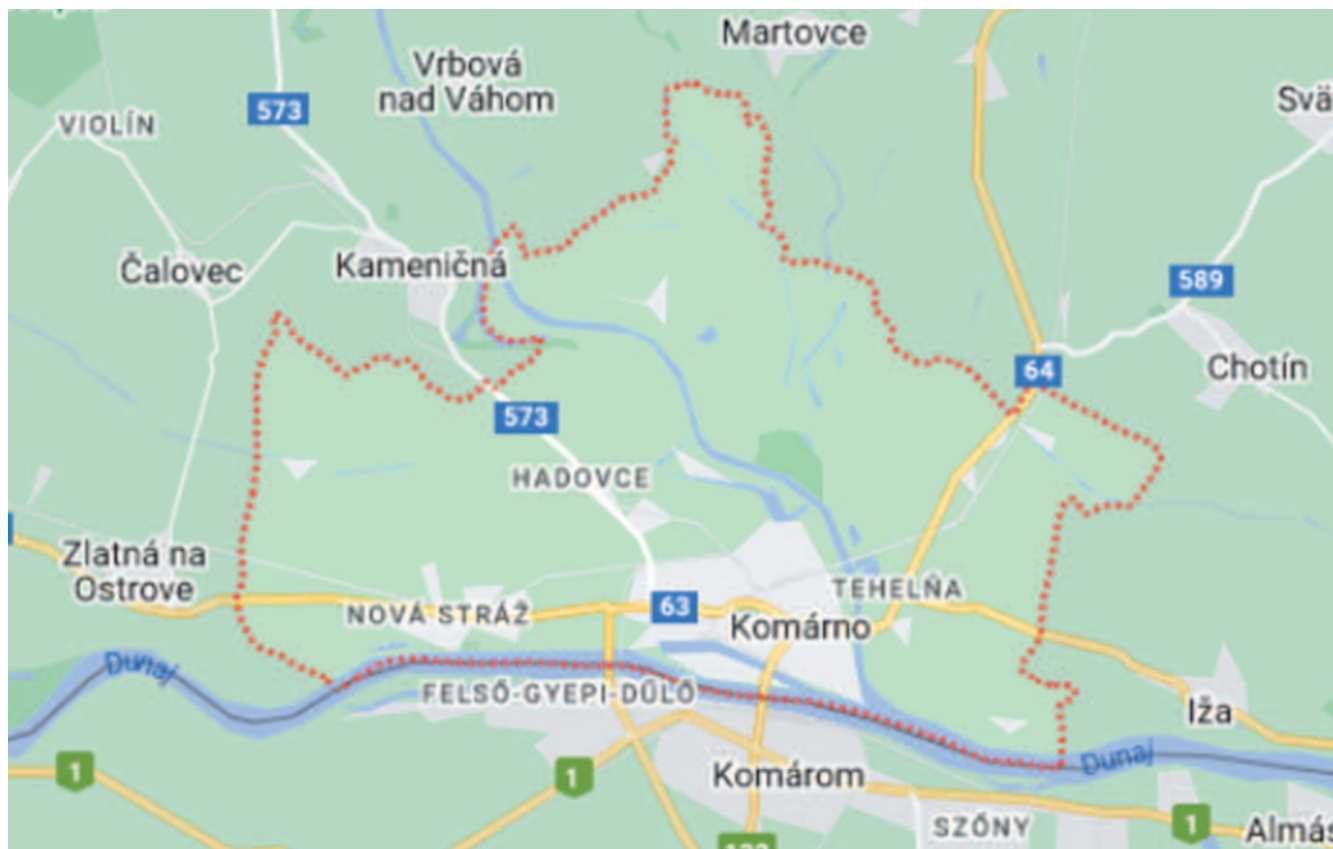
Mesto Komárno je nielen najjužnejším, ale aj najnižšie položeným miestom v Slovenskej republike. Jeho rozloha je 102,8 km².

Podunajskú rovinu tvoria riečne naplaveniny prikrývané na niektorých miestach viatymi pieskami alebo piesčitými sprašami. Najviac materiálu uložil Dunaj, ktorý týmto spôsobom vytvoril rozsiahlu nivu so šírkou do 30 km. Môžeme povedať, že táto rieka svojim dominantným postavením v minulosti formovala a určila charakter celého územia, na ktorom sa rozprestiera územie Komárna a ovplyvňuje ho dodnes.

Veľmi významné je spolupôsobenie ďalších riek pretekajúcich týmto regiónom, predovšetkým Váhu, Nitry, Malého Dunaja a Žitavy. Spolu so sústavou živých i mŕtvych ramien, močiarimi, otvorenými vodnými plochami a kanálmi utvárajú typický ráz Podunajskej roviny.

Vďaka svojej polohe a geomorfologickému vývoju i priaznivej klíme sa tu vytvoril najväčší potenciál

pre poľnohospodárske využívanie krajiny, nachádzajúce sa ekosystémy sú charakteristické maximálnou tvorbou biomasy. Územie má veľmi dlhé vegetačné obdobie, čo umožňuje pestovať aj vysoko náročné plodiny.

Obrázok 1 – Poloha mesta Komárno

Zdroj: maps.google.com

Vzdialenosť mesta od krajského a hlavného mesta:

- Nitra – 68,5 km
- Bratislava – 109 km

Poloha mesta k pólom ekonomického rozvoja širšieho regionálneho významu:

- Dunajská Streda – 53 km
- Nové Zámky – 32 km

Lokalita mesta vzhľadom k pólom ekonomického rozvoja medzinárodného významu:

- Viedeň – 168 km
- Budapešť – 95 km
- Győr – 46 km

Blízkosť mesta Komárno k pólom regionálneho a medzinárodného významu predstavuje veľkú výhodu pri jeho budúcom rozvoji a vytvára podmienky pre rast a kvalitu života jeho obyvateľov uspokojovaním ich potrieb.

Mesto Komárno je súčasťou mnohých združení a zoskupení, akým sú Pons Danubii Ezus/EGTC, ZMOŽO, Únia miest Slovenska, Regionálne združenie Váh-Dunaj-Ipeľ, ZMOS okres Komárno, Dunajský vedomostný klaster, RRA Ister a Združenie Dolný Žitný Ostrov. Tieto združenia a zoskupenia združujú obce, mestá a iné subjekty, pričom zastupujú záujmy svojich členov smerom k štátu, nadnárodným organizáciám a iným

subjektom. Koordinujú aktivity pri projektoch, organizujú semináre, stretnutia, v rámci ktorých si členovia vymieňajú skúsenosti a pod.

Poloha mesta Komárno je veľmi výhodná. Prispieva k rozvoju cestovného ruchu, nakoľko mesto je situované v blízkosti hraníc s Maďarskom a Rakúskom. Mesto Komárno má taktiež vytvorenú partnerskú spoluprácu so zahraničnými partnermi, konkrétne sú to mestá Lieto (Fínsko), Weissenfels (Nemecko), Blansko, Terezín, Kralupy nad Vltavou (ČR), Komárom (HU) a Sebes (Rumunsko).

Prírodné podmienky

Prírodné podmienky vytvárajú predpoklady pre ekonomický rozvoj a vplývajú na kvalitu života lokálneho obyvateľstva.

Mesto Komárno leží v Podunajskej nížine. Územie mesta patrí do povodia rieky Dunaj, druhým významným vodným tokom je Váh a tretím najvýznamnejším vodným tokom územia mesta je Stará Nitra. V južnej polovici územia prevládajú piesočnato-hlinité a hlinité pôdne druhy, kým severná polovica územia mesta Komárno sa vyznačuje ílovito-hlinitými a ílovitými pôdami. Pozdĺž vodných tokov sú najrozšírenejšími pôdnymi typmi nívne pôdy karbonátové a nívne pôdy glejové. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu na väčšine územia mesta predstavujú jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové lužné lesy, kým pozdĺž vodných tokov potenciálnu prirodzenú vegetáciu predstavujú vrbovo-topoľové lužné lesy. Dominantnými prvkami krajiny štruktúry sú poľnohospodársky využívané plochy, či už je to veľkoobľoková a maloobľoková orná pôda alebo lúky a pasienky.

Katastrálne územie	Druh pozemku	Výmera parciel v m ²
Nová Stráž	Orná pôda	17 207 375
	Vinica	12 764
	Záhrada	324 960
	Ovocný sad	68 705
	Trvalý trávny porast	673 964
	Lesný pozemok	49 573
	Vodná plocha	2 070 818
	Zastavaná plocha	1 349 259
	Ostatná plocha	1 161 976
spolu		22 919 394
Komárno	Orná pôda	41 624 931
	Vinica	38 094
	Záhrada	2 037 859
	Ovocný sad	41 531
	Trvalý trávny porast	7 021 952
	Lesný pozemok	3 347 326
	Vodná plocha	8 152 101
	Zastavaná plocha	8 808 156
	Ostatná plocha	9 176 318
spolu		80 248 268

Tabuľka 3 – Výmera pôdneho fondu

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Mesto Komárno je sídlom regionálneho a nadregionálneho (cezhraničného) významu, ktoré sa prirodzene vyvinulo na sútoku Dunaja a Váhu a na prechode významných dopravných trás krajinou. Terén je plochý, mierene zvlnený akumuláčnými formami reliéfu (agradáčne valy a medziagradáčne depresie, pieskové presypy) s miernym sklonom k juhu-juhovýchodu, absolútna výška terénu územia je 108 – 110 m n. m. Hydrografická sieť je koncentrovaná do vejáru alochtónnych riek Dunaj, Malý Dunaj, Váh, Nitra a Žitava. Sústava povrchových tokov, starých a mŕtvych ramien s lesnými porastmi a kultúrnej stepi tvoria charakteristický výzor súčasnej krajiny. Činnosťou človeka sa výrazne zmenila tvárnosť a charakteristiky krajiny, jej štruktúra, dynamika a vzťah jej funkčných plôch a zložiek.

V súčasnosti má mesto Komárno platný územný plán (ÚPN), ktorý bol schválený MsZ Komárno 20.10.2005 a v roku 2007 sa k nemu pripojil územný plán pre časť Alžbetin ostrov, schválený MsZKo-márno 27.7.2007.

Geomorfologické podmienky

Z hľadiska geomorfologického je mesto a lokalita navrhovanej činnosti súčasťou mladej mierne diferencovanej negatívnej - poklesávajúcej morfoštruktúry Panónskej panvy s agradáciou (reliéf rovín a nív a reliéf zvlnených rovín), v severnom sektore (prevažne) bez agradácie (reliéf zvlnených rovín a reliéf nížinných pahorkatín). Podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska patrí širšie územie do oblasti Podunajská nížina a jej nižšej oblasti Podunajská rovina. Podunajská rovina je prvok reliéfu medzi Dunaja, Malého Dunaja, Váhu, Nitry a Žitavy. Depresné časti Podunajskej roviny (mokradové depresie) zaberajú veľké plochy v priestore medzi Kolárovom a Komárom (Okoličianska mokraď, Mártovska mokraď). Mikroreliéf Podunajskej roviny je monotónny, denivelácie sú tvorené iba nepravidelnými pruhmi 1 - 2 m vysokých agradáčnych valov, reliktnými sústavami mŕtvych ramien a spravidla plošne rozptýlenými výšeninami zväčša na okraji sekundárne (antropogénne) upravených dún a presypov pieskov. Sklon reliéfu územia je menší ako 10.

Tektonická stavba je zložitá. Územie je súčasťou paleogénnej a neogénnej panvy, ktorá po obvode hraničí s kryštalinikom tatrika a jeho sedimentárnymi obalovými sériami a na východe s neogénnymi vulkanitmi. Mesto a miesto navrhovanej činnosti a blízke východné okolie je na kryhe v zóne pozitívnych jednotiek podsústavy Panónskej panvy so zdvihom veľmi malým. Smerom na SV prechádzajú do jednotiek so zdvihom veľkým až veľmi veľkým. Na západnej strane susedí so zónou negatívnych jednotiek Panónskej panvy s poklesom veľmi malým až malým s prechodom do jednotiek s poklesom veľkým až veľmi veľkým. Výraznou tektonickou líniou v území sú zlomy Z–V (ZJZ – VSV) smeru, ktoré sa križujú so zlomami JV – SZ smeru v širšom okolí, ktoré sú kombinované so zlomami SV - JZ smeru. Vodné toky sú pravdepodobne viazané na aktívne vrchnopliocénne až pleistocénne zlomové línie. Územie je v zóne hodnôt vertikálnych pohybov vrchnobádenského zarovnaného povrchu 0 až – 500 m.

Geologické podmienky

Geologická stavba územia je pomerne zložitá. Kvartér je vo vrchných vrstvách zastúpený fluvialnými (terasovými) sedimentmi Dunaja a jeho ľavostranných prítokov. Ide o holocénne hlinité, ílovito a piesčito-hlinité povodňové fluvialne sedimenty s vložkami piesku, s nízkym obsahom humolitov. V záujmovom území tvorí povrchovú vrstvu humózná hlina. V podloží, v závislosti od jej hrúbky, je strednozrnný suchý piesok (0,5 – 3,8 m p.t.). Od hĺbky 3,8 až do cca 13 m p.t. je zvodnený šedý štrkopiesok. Pod ním do hĺbky 15 m je hrubý piesok, ktorý až do hĺbky 28 m p.t. prechádza do štrkopiesku zvodneného s obsahom 60 % hrubého piesku. Pod ním, až do hĺbky cca 38 m je vrstva šedo sivého jemného piesku. V zastavanom území mesta dominujú polygénne antropogénne heterogénne pokryvné útvary. V celom SV sektore prevládajú staršie fluvialne a eolické sedimenty (starý holocén, pleistocén) piesky, piesčité štrky

terás bez pokryvu spraší, alebo sprašových hĺn, smerom k pahorkatine s pokryvom spraší, sprašových hĺn a svahovín. Z hľadiska morfolologickej odolnosti hornín je územie v IV. stupni, t.j. najnižšej triede odolnosti. Neogén (dák) je podložíom útvarom kvartéru v širšom dotknutom okolí. Zastúpený je pestrými ílmi, miestami s pieskmi alebo štrkami. Jeho báza je v hĺbke asi 500 m. Geochemickými typmi hornín v celom širokom území sú ílovce a pieskovce.

Pedologické podmienky

V zastavanom území a poľnohospodárskych areáloch sú vyvinuté antropogénne pôdy (kultizeme). Pôdne pomery sú odrazom zložitého geomorfologického vývoja územia počas kvartéru. Územie je budované holocénymi fluviálnymi sedimentmi Dunaja, Váhu, Nitry, Žitavy s prevahou nivných hlinitých, hlinito-ílovitých a piesčitých kalov. Na týchto sedimentoch sú vyvinuté fluvizeme a v depresných polohách sú vyvinuté čiernice glejové karbonátové. V celom širšom dotknutom území sú pôdy s vysokou až strednou bonitou, sú to najproduktívnejšie a vysokoprodukčné orné pôdy Slovenska. Index poľnohospodárskeho potenciálu je vysoký (91 – 100 %). Prevažujú černozeme čiernicové karbonátové, lokálne čiernice černozemné karbonátové až čiernice glejové karbonátové, na starých karbonátových fluviálnych sedimentoch. V nive Dunaja sú to čiernice typické karbonátové, sprievodné čiernice černozemné pelické a glejové, karbonátové, lokálne organozeme typické a glejové s miestnym výskytom fluvizemí glejových a sprievodných glejov. Prevažujú typy pôd hlinito - piesčité, piesčito - hlinité až hlinité. Podľa pôdnej reakcie patria pôdy do skupiny pôd so slabou alkalickou reakciou.

Hydrologické podmienky

Hydrogeologické a hydrochemické pomery sú vo všeobecnosti podmienené geologickou a tektonickou stavbou územia, úložnými, litologickými, klimatickými, hydrologickými aj geomorfologickými pomermi a vo veľkej miere pozíciou priepustných polôh ku zdrojom dotácie podzemnej vody.

Mesto je súčasťou hydrogeologického rajónu Q 052 – kvartérnych štrkopiesčitých náplavov Dunaja a Malého Dunaja. Z vodohospodárskeho hľadiska je to najvýznamnejší rajón Slovenska. V roku 1973 bola horná a stredná časť Žitného ostrova vyhlásená za chránenú vodohospodársku oblasť (CHVO). Využiteľné množstvo podzemných vôd je 5,00 -9,99 l.s-1.km². Hlavným kolektorom podzemnej vody v záujmovom území je súvislá vrstva zvodnených fluviálnych štrkov dominantných tokov územia.

Podzemné vody územia podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú výrazne až nevýrazne základného hydrouhličitanu-vápenatého typu (Ca – HCO₃), prípadne s Ca – Mg –SO₄ – HCO₃ prechodného typu chemizmu. Teplota vôd je od 10,2 do 15,10°C. Podzemné vody sú kyslé až slabo alkalické (pH = 6,65 až 8,13). Celková mineralizácia podzemných vôd sa v lokálne mení od strednej po silnú (od 384 až 1860 mg.l-1). Podzemné vody hlbších obehov sú výrazne Na–HCO₃ základného typu s vyšším obsahom chloridových iónov. Tieto vody sú termálne (t = 31 °C), silne mineralizované (1974 mg.l-1) a slabo alkalické (pH = 8,3). Hladina podzemnej vody má voľný až mierne napätý charakter. Režim podzemnej vody je priamo závislý na režime dominantných povrchových tokov, t.j. hladiny začínajú pomerne prudko stúpať (sú dotované) v jarných mesiacoch (marec) a až do júna si udržiavajú vysoké úrovne. Potom nastáva znižovanie vodných stavov a rieky začínajú podzemné vody drénovať. Poklesovú tendenciu je možné sledovať až do jesenných mesiacov (august – september). Smer ich prúdenia je teda významne ovplyvňovaný stavmi hladín povrchových tokov a kapacitou kolektora podzemných vôd. Úrovne hladín podzemných vôd medzi jednotlivými objektmi sú pomerne vyrovnané a v závislosti na sezónnych zmenách dosahujú 105 až 107 m n.m., t.j. 2 – 3 m pod terénom (agradačné valy), na veľkých územiach medziagradačných mokradových depresií vystupujú až na/nad úroveň terénu.

Povrchové vody – územie je súčasťou povodia Dunaja, územie je v zóne hustoty riečnej siete do 100

m/km², v severnom a v južnom priestore 1500 – 2000 m/km². Typ režimu odtoku je dažďovo-snehový oblasti vrchovinovo-nížinnej. Ročný elementárny odtok je v intervale viac ako 1,5 l.s-1.km².

Doplňovanie zásob najvrchnejších horizontov podzemných vôd je striedavé – podzemnými vodami z povrchových tokov a zo zrážok. Územie je v zóne dostatku až prebytku vlastných vodných zdrojov.

Minerálne a termálne vody – v okrese Komárno, vzhľadom na morfoloģickú a hydroloģickú podmienku, nie sú evidované prirodzené výstupy týchto vôd na povrch. Registrované sú v lokalitách Kameňníčňa, Komárno, Patince, Vojnice, Nesvady, Kravany, Marcelová, Dolný Peter, Zlatná na Ostrove, Zemianska Olča.

V Podunajskej nížine je bohatý výskyt geotermálnych vôd. Ich hlavnými kolektormi sú triasové karbonáty a neogénne piesky, viazané na komárňanskú vysokú kryhu, ktorá je ich veľmi perspektívnou zónou. Vody sa využívajú na rekreačné účely na termálnych kúpaliskách v Komárne a Patinciach.

Klimatické podmienky

Na základe klimatickogeografických typov Slovenska študované územie leží v suchej až mierne suchej oblasti teplej a prevažne teplej nížinnej klímy s miernou inverziou teplôt. Suma teplôt 10°C a viac za jeden rok je 3540.

Priemerná teplota vzduchu v regióne je 11,3 °C. Najchladnejší je mesiac január, kedy priemerná mesačná teplota vzduchu dosahuje hodnoty 0,4 °C. Najteplejší je mesiac júl s priemernou mesačnou teplotou 22,3 °C.

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok	Amplitúda
Teplota °C	0,4	0,9	6,6	12,4	16,5	20,4	22,3	21,1	16,3	10,7	6,9	1,3	11,3	21,9

Tabuľka 4 – Priemerné mesačné a ročné teploty vzduchu (v °C)

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Priemerný počet slnečných dní (s výskytom slnečného svitu aspoň 1 hodinu denne) v dotknutom území je 265. Najviac hodín slnečného svitu má júl (279), najmenej december (60). Priemerné ročné trvanie slnečného svitu dosahuje 2036 hodín.

Priemerná ročná oblačnosť dosahuje 55 %, pričom počet jasných dní dosahuje 49 a zamračených dní 90. Najväčšia oblačnosť pripadá na zimné mesiace (december - 73 %), najmenšia oblačnosť pripadá na letné (august - 38 %). Podstatná väčšina hmlistých dní sa viaže na obdobie jeseň – zima.

Charakteristická teplota	0°C			5°C			10°C			15°C		
Poznámka	N	K	T	N	K	T	N	K	T	N	K	T
Dátum	14. II.	28. XII.	319	11. III.	23. XI.	258	17. IV.	24. X.	191	19. V.	18. IX.	123

Poznámka: N – prvý deň (nástup) s charakteristickou teplotou, K – posledný deň (koniec) s charakteristickou teplotou, T – trvanie obdobia s charakteristickou teplotou

Tabuľka 5 – Priemerný dátum nástupu a konca a priemerné trvanie charakteristických priemerných denných teplôt vzduchu

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Pomocou extrémnych denných teplôt sa teplotné pomery miest bližšie charakterizujú vyhodnotením tzv. letných dní (denné maximum 25 °C a vyššie), mrazových dní (denné minimum -0,1 °C a nižšie) a ľadových dní (denné maximum -0,1 °C a nižšie). V regióne priemerný počet letných dní v roku je nad 91. Priemerný počet mrazových dní je v roku 81, kým počet ľadových dní je 17.

Zaujímavé územie nie je len najteplejšou oblasťou na Slovensku, ale patrí aj medzi najsuchšie oblasti Slovenska (chránená pred západnými vetrami predhorím Álp a Malými Karpatmi), priemerný ročný úhrn

zrážok je 621 mm. Úhrn zrážok vo vegetačnom období (apríl až september) je 386 mm a v zimnom období (október až marec) 235 mm. Maximum zrážok padne na území regiónu v júli (80,8 mm), minimum vo februári (33,3 mm). Hlavný zrážkový deficit je vo vegetačnom období.

Časť zrážok v zimnom období padne vo forme snehu, z ktorého sa pri teplotách pod nulou utvorí pokrývka dlhšieho alebo kratšieho trvania podľa priebehu počasia. Riešené územie patrí medzi najchudobnejšie na sneh na Slovensku. Výskyt snehu a trvanie snehovej pokrývky na danom území sú z roka na rok veľmi premenlivé v závislosti od rázu zimy. Priemerný dátum prvého dňa so snehovou pokrývkou pripadá na koniec novembra. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou za rok je 30,2, pričom najviac dní pripadá na mesiace január a február. Jej priemerná výška je 8 – 9 cm, maximálne 20 - 25. Územie je v zóne priemerných inverzných polôh. Zrážkové obdobie trvá približne 20 – 25 dní, bezzrážkové obdobie trvá 50 – 55 dní. Priemerná oblačnosť v septembri je 46 %, v decembri je 76 %. Počet dní s dusným počasím býva 20 - 30, priemerný počet dní s relatívne nízkou vlhkosťou vzduchu býva približne 70 - 75, počet dní s hmlou v priemernom roku je 20 – 45.

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
Priemerný počet dní	10,8	9,2	2,2	-	-	-	-	-	-	-	0,4	7,6	30,2

Tabuľka 6 – Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Prúdenie vzduchu je najpremenlivejšia meteorologická veličina. Rýchlosť prúdenia vzduchu je podmienená prevažne rozložením tlakových útvarov v atmosfére, v prízemnej vrstve však do značnej miery pôsobia aj orografické vplyvy. Z hľadiska veterných pomerov sa v našom prípade jedná o jednu z najveternejších oblastí Slovenska. Najväčšie rýchlosti vetra a aj najviac veterných dní sa vyskytujú v zimnom a jarnom období. V chladnom polroku (od októbra do marca) je priemerná rýchlosť vetra 3,0 m/s, kým v teplom polroku (apríl až september) 2,8 m/s. V dotknutom území jednoznačne prevláda smer vetrov SZ – JV (početnosť 44,6 %) s priemernou rýchlosťou 3,5 m.s-1 a výskyt bezvetria je zastúpený 7,7 % početnosťou.

Nerastné suroviny

Na základe evidencie Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra sa v meste Komárno nachádza ložisko nerastu LNN (4378 – Komárno, priestor A, štrkopiesky a piesky, 4379 – Zlatná na Ostrove, štrkopiesky a piesky), pričom pre tento vyhradený nerast nie je určené prieskumné územie.

Skládky divokého odpadu sú evidované tak, ako je uvedené na mape v prílohe.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Flóra - z hľadiska fyto geografického členenia územia Slovenska patrí záujmové územie do oblasti panónskej flóry (Panonicum), obvodu eupanónskej xerothermnej flóry (Eupannonicum), okresu Podunajská nížina.

Pôvodnú potenciálnu vegetáciu tvorili v prevažujúcom rozsahu dubové lesy s javorom tatárskym a dubom plstnatým, jaseňovo-brestovo-dubové lesy a nížinné hygrofilné dubovo-hrabové lesy, na pahorkatine dubové a cerovo-dubové lesy. Koridorom Dunaja sú sem splavované i niektoré horské elementy flóry. Okrem populácií a spoločenstiev závislých na klimatickom charaktere, je krajina charakteristická prítomnosťou azonálnych typov. Súčasný stav vegetácie oproti potenciálnej vegetácii je výrazne pozmenený. Pôvodná vegetácia bola z rôznych dôvodov odstránená a nahradená sekundárnymi spoločenstvami, prevažne premenená na poľnohospodársky intenzívne využívané plochy a na urbánne územie. Pôvodné rastlinné spoločenstvá sa zachovali len v refúgiách.

Fauna - na základe zoogeografického členenia Slovenska – terestrický biocyklus - územie je súčasťou Panónskeho úseku provincie stepí; - limnický biocyklus - územie je súčasťou podunajského okresu Pontokaspickej provincie. Mesto leží na južnom rozhraní jeho stredoslovenskej (severné okolie) a západo-slovenskej časti (južné okolie).

Dominantným prostredím v kontaktnom území je hydrosféra dominantných vodných tokov (Dunaj, Váh, Nitra, Žitava). Súčasný zastúpenie druhov fauny širšieho riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, výraznou prevahou urbanizovanej a poľnohospodárskej krajiny, je súčasná fauna z hľadiska diverzity, pomerne chudobná. V širšom riešenom území sa uplatňujú druhy od nížinných až po horské.

Koridor Dunaja a Váhu je významnou jarnou a jesennou migračnou cestou avifauny. Vo faune blízkeho dotknutého územia sú zastúpené prevažne kozmopolitné synantropné druhy viazané na biotopy ľudských sídiel a druhy viazané na voľnú oráčinovú a oráčino-lesnú krajinu.

Na území mesta sa nachádza niekoľko prvkov nadregionálneho, regionálneho a miestneho územného systému ekologickej stability (ÚSES).

- *biocentrá*

Prvky nadregionálneho ÚSES - Biocentrum Apáli

Prvky regionálneho ÚSES - Biocentrum Čerhát, Biocentrum Komárno – Tehelňa, Biocentrum Lándor, Biocentrum Kava I a Kava II, Biocentrum Ďulov Dvor

- *biokoridory*

Nadregionálneho významu - NBk 1 Dunaj, NBk 4 Tok Váhu a Vážskeho Dunaja

Regionálneho významu - RBk 11 rieka Nitra, RBk 13 Veľký lán, RBk 10 Okoličianska mokraď – kanál Kolárovo – Kameničná, RBk 22 Komárňanský kanál a Čalovský kanál, RBk 24 Pavelský kanál – Nová Stráž – Divina, RBk 26 Martovská mokraď – Patinský kanál, RBk 25 Hurbanovský kanál

Úlohou biokoridorov je spájať jednotlivé biocentrá, a tým umožniť migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev.

Ochrana prírody

Ochranou prírody a krajiny sa rozumie obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny a znížiť jej ekologickú stabilitu, ako i odstraňovanie takýchto zásahov. Cieľom ochrany prírody a krajiny je chrániť prírodu pre optimálne využitie krajiny. Príroda a jej časti v rámci krajiny predstavujú pre život nesmierne dôležitú, až existenčnú zložku životného prostredia. Prírodu a krajinu treba chrániť nielen z hľadiska súčasných životných potrieb, ale aj pre potrebu zachovať ju zdravú aj pre budúce pokolenie.

Ochranu prírody a krajiny s vyčlenením územnej a druhovej ochrany, ako aj ochrany stromov zabezpečuje zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, ktorého hlavným poslaním je obmedzovanie zásahov, ktoré môžu ohroziť, poškodiť alebo zničiť podmienky a formy života, prírodné dedičstvo, vzhľad krajiny, znížiť jej ekologickú stabilitu, ako aj odstraňovanie následkov takýchto zásahov.

Pôvodné geoekosystémy boli v záujmovom území značne pozmenené predovšetkým vplyvom rozvoja poľnohospodárskej výroby, nakoľko prevažná časť územia patrí k typu krajiny s vysokým potenciálom pre poľnohospodárske využitie, predovšetkým formou veľkoblokového obrábania pôdy. Okrem poľnohospodárstva negatívne vplyva na prírodné ekosystémy aj lesné hospodárstvo, vodné hospodárstvo, priemysel, doprava a urbanizácia. Napriek tomu sa v riešenom území nachádza niekoľko lokalít a objektov, ktoré sú svojou hodnotou veľmi významné a sú vyhlásené za chránené.

Územnou ochranou prírody a krajiny podľa vyššie uvedeného zákona sa rozumie ochrana prírody a krajiny na území Slovenskej republiky alebo jeho časti. Pre územnú ochranu sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Z hľadiska územnej ochrany v

meste Komárno sa nachádza viac chránených území, ktoré si vyžadujú zvláštny stupeň ochrany a ktorých sa týka najprísnejšia ochrana prírody a krajiny.

Z hľadiska územnej ochrany v riešenom území sa nachádza viac maloplošných chránených území: 1 národná prírodná rezervácia (NPR), 2 prírodné rezervácie (PR) a 1 chránený areál (CHA):

NPR Apálsky ostrov – nachádza sa na katastrálnom území mesta Komárno. Za NPR bola vyhlásená v roku 1954 z dôvodu, že je významnou lokalitou na zabezpečenie ochrany spoločenstiev lužného lesa vrbovo-topoľového a nížinného vo vysokej fáze sukcesie s predpokladom autonómneho vývoja týchto spoločenstiev a s výskytom mnohých vzácných, ohrozených a chránených lužných a mokraďových druhov flóry a fauny. Novelizácia zákona bola v roku 2002. Rozloha územia je 85,97 ha. V pôsobnosti: ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy. NPR Apálsky ostrov je zaradená medzi národne významné mokrade.

PR Komočín – nachádza sa na katastrálnom území mesta Komárno. Za PR bola vyhlásená v roku 2000 z dôvodu, že je významnou lokalitou na ochranu územia s výskytom kriticky ohrozených druhov rastlín - kosatca pochybného (*Iris spuria*), hviezdovca bodkovaného (*Galatella punctata*), silenky mnohokvetej (*Silene multifolia*) a iných. Rozloha územia je 0,49 ha. V pôsobnosti: ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy.

PR Vrbina – nachádza sa na katastrálnom území obcí Kameničná a Komárno. Za PR bola vyhlásená v roku 1993 z dôvodu, že je významnou lokalitou na ochranu vzácného vrbovo-topoľového lužného lesa a vodných biotopov (je významným hniezdiskom avifauny). Celková rozloha chráneného územia je 34,49 ha, avšak do katastrálneho územia mesta Komárno zasahuje s rozlohou 10,75 ha. V pôsobnosti: ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy.

CHA Strážsky park – nachádza sa na katastrálnom území Nová Stráž v meste Komárno. Za CHA bol vyhlásený v roku 1981 z dôvodu, že je významnou lokalitou na ochranu historického parku z hľadiska ochrany životného prostredia – z hľadiska dendrologického sa radí medzi najhodnotnejšie parky v okrese Komárno. Park má charakter lesoparku a nadväzuje na pás zelene medzi dvomi hrádzami. Výmera parku je 6,61 ha. V pôsobnosti: ŠOP - S-CHKO Dunajské luhy.

CHA Pri Orechovom rade – účelom vyhlásenia chráneného areálu je zabezpečenie ochrany biotopov európskeho významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340) a Panónske slané stepi a slaniská (1530).

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Sústavu NATURA 2000 tvoria dva typy území: chránené vtáčie územia a územia európskeho významu.

Na území mesta Komárno sa na základe výnosu Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 3/2004-5.1 zo dňa 14. júla 2004 nachádza 5 navrhovaných území európskeho významu (ÚEV): Komárňanské slanisko, Pri Orechovom rade, Dolnovážske luhy, Pavelské slanisko a Alúvium Starej Nitry.

- Komárňanské slanisko - Identifikačný kód: SKUEV0010; Katastrálne územie: Komárno; Výmera lokality: 8,50 ha; Stupeň ochrany: 4

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopu európskeho významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky (1340).

- Pri Orechovom rade - Identifikačný kód: SKUEV0017; Katastrálne územie: Komárno; Výmera lokality: 4,18 ha; Stupeň ochrany: 3

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky a Panónske slané stepi a slaniská.

- Dolnovážske luhy - Identifikačný kód: SKUEV0092; Katastrálne územie: Komárno; Výmera lokality: 201,48 ha; Stupeň ochrany: 2,3,4

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Lužné dubovo-brestovo-jaseňové lesy okolo nížinných riek, Aluviálne lúky zväzu *Cnidion venosi* a druhov európskeho významu: kolok vretenovitý (*Zingel streber*), hrebenačka vysoká (*Gymnocephalus baloni*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz bielo plutvový (*Gobio albipinnatus*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

- Pavelské slanisko - Identifikačný kód: SKUEV0099; Katastrálne územie: Nová Stráž; Výmera lokality: 35,04 ha; Stupeň ochrany: 3

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopu európskeho významu: Vnútrozemské slaniská a slané lúky.

- Alúvium Starej Nitry - Identifikačný kód: SKUEV0155; Katastrálne územie: Svätý Peter, Hurbanovo, Komárno, Martovce; Výmera lokality: 408,19 ha; Stupeň ochrany: 4

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Aluviálne lúky zväzu (*Cnidion venosi*), Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy, Nížinné a podhorské kosné lúky, Vnútrozemské slaniská a slané lúky a druhov európskeho významu: pichliač úzkolistý (*Cirsium brachycephalum*), býčko (*Proterorhinus marmoratus*), lopatka dúhová (*Rhodeus sericeus amarus*), hrúz bielo plutvový (*Gobio albipinnatus*), kunka červenobruchá (*Bombina bombina*) a vydra riečna (*Lutra lutra*).

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny kultúrne, vedecky, ekologicky, krajinotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií môže krajský úrad životného prostredia vyhlásiť všeobecne záväznou vyhláškou za chránené stromy.

V meste Komárno je evidovaných 67 vyhlásených chránených stromov, ktoré sa nachádzajú obojstranne na ul. Platanová alej na Alžbetinom ostrove. Dôvodom ochrany Platanovej aleje je jej vedecko-výskumná, náučná a kultúrno-výchovná hodnota. Ochrana Platanovej aleje v Komárne je v pôsobnosti ŠOP SR Správa CHKO Dunajské luhy.

Predmetom ochrany sú vzácne, platany javorolisté – *Platanus hispanica*, ktoré majú dendrobiologický, ekostabilizačný a historický význam. Dôvodom ochrany je vysoká kultúrna, estetická, prírodovedná hodnota. Jedná sa o 200 ročné exempláre platana javorolistého, ktoré tvoria vhodné podmienky pre úkryt a hniezdienia avifauny v dutinách stromov. Sú to stromy vysoké 30-40 metrov. Platany vyžadujú voľné, chránené, teplejšie, hoci mierne zatienené polohy, výživné pôdy, mierne vlhké, nezamokrené ale ani veľmi suché, tak aby korene dosiahli hladinu spodnej vody. Chránené stromy sú vysadené ako aleja cca na úseku 1000m pozdĺž frekventovanej cesty aj napriek vyhlásenej 2. stupňovej ochrany. Stromy sú číslované od colnice až po chránený vodný zdroj (vodáreň). Pravá strana od colnice 1-33ks a ľavá strana od vodárne k colnici 34-67ks.

Životné prostredie

Extravilán mesta Komárno je z hľadiska stavu životného prostredia a jeho zložiek možné označiť ako len mierne narušený, s dostatkom prirodzených prvkov krajiny štruktúry a dostatočným stupňom biotickej kvality územia. Intravilán mesta Komárno možno z hľadiska stavu životného prostredia označiť ako narušený až silne narušený v dôsledku negatívnych vplyvov výrobných činností a nedostatočného zastúpenia ekologicky a environmentálne významných prvkov sídla. Najhoršiu štruktúru a environmentálnu kvalitu majú plochy výroby, najlepšie plochy s najväčším zastúpením individuálnej formy bývania.

Stav ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia posudzované územie nepatrí k zaťaženým oblastiam, čo je dôsledok spolu pôsobenia viacerých faktorov: nížinný reliéf – územie dobre prevetrávané – rozptylové podmienky vynikajúce, absencia priemyselných závodov výrazne znečisťujúcich ovzdušie. Na znečisťovaní ovzdušia sa v podstatnej miere podieľajú existujúce stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia, automobilová doprava a poľnohospodárstvo. Modernizácia vykurovania, predovšetkým rozvoj plynofikácie kladne ovplyvňujú stav znečistenia ovzdušia. Z hľadiska priestorovej diferenciácie v rámci katastra mesta je najviac znečistenou oblasťou centrum mesta a jeho okolie, a to predovšetkým v dôsledku lokalizácie mnohých priemyselných objektov a areálov, ako aj v dôsledku hlavných nadradených cestných komunikácií (I/63, I/64, II/573) pretínajúcich intravilán v smere západ-východ i sever-juh.

Stav vôd

Povrchové vody - kvalita vody je súhrn jej fyzikálnych, chemických, mikrobiologických, biologických, toxických a radiačných vlastností vyjadrených hodnotami príslušných ukazovateľov kvality vody. Sledovanie kvality ako také má dokumentačný charakter a je spojené s hodnotením kvality vody alebo jej zmien v čase a priestore. Dosiahnutá kvalita vody a zistené vlastnosti vody predurčujú možnosti používania vody a účel používania vody určuje požiadavky na jej kvalitu. V dôsledku toho je hodnotenie kvality vody obvyčajne spojené s aplikáciou limitných hodnôt ukazovateľov viazaných na účel použitia vody.

Na znečistení povrchových vôd v povodí Dunaja sa podieľajú odpadové vody priemyselného a komunálneho charakteru, ako aj znečistené vody z poľnohospodárskej činnosti. Najpodstatnejší význam má absencia od-kanalizovania. Odpadové vody sa hromadia v žumpách a septikoch. Ďalším podstatným faktorom je poľnohospodárska činnosť prostredníctvom úniku pesticídov, dusičnanov a silážnych splaškov do spodných vôd.

Výsledná trieda znečistenia rieky Dunaj je III. trieda (znečistená). Váh, druhý najvýznamnejší vodný tok v posudzovanom území, patrí taktiež medzi znečistené toky Slovenska. Málo vodnatým je tok Stará Nitra. Do toku sú vypúšťané odpadové vody z obecnej ČOV Nesvady a vody z plošných zdrojov. V monitorovanom mieste Martovce (r.km 9,3) má voda trvalo, hlavne v letných mesiacoch, nízky obsah rozpusteného kyslíka a býva pravidelne silne eutrofizovaná. Požiadavky na kvalitu povrchovej vody pre všeobecné ukazovatele (časť A) neboli splnené pre O₂, vodivosť, N-NO₂, N-NO₃, celkový fosfor a celkový dusík ako sprievodný znak eutrofizácie.

Nízky prietok má aj Stará Žitava v monitorovanom mieste Stará Žitava-Martovce (r.km 4,4). Do málo vodnatého a plytkého toku sú vypúšťané odpadové vody z pivovaru Heineken a vody z plošných zdrojov. Voda má trvalo, hlavne v letných mesiacoch, nízky obsah rozpusteného kyslíka a býva pravidelne silne eutrofizovaná. Požiadavky na kvalitu povrchovej vody pre všeobecné ukazovatele neboli splnené pre O₂, vodivosť, CHSKCr, NNO₂, N-NO₃, celkový fosfor a celkový dusík.

Podzemné vody sú ohrozené celým radom nekontrolovateľných zdrojov znečistenia, ako sú priesaky z poľných hnojísk a silážnych jám, priesaky z nevodotesných žump a septikov, negatívne vplyvy poľnohospodárskej chemizácie atď.. Podzemné vody tejto oblasti sú vysoko mineralizované (od 680 mg/l do 1700 mg/l), zvýšený je obsah síranov a dusičnanov, železa a ropných látok. Oblasť pririekovej zóny Dunaja je veľmi zraniteľná a zaťažená poľnohospodárskym znečistením.

Stav a znečistenie horninového prostredia a pôd

Z hľadiska kvality pôdneho fondu disponuje prevažná časť územia – predovšetkým východná polovica – najkvalitnejším pôdnym fondom Slovenska. Všetky druhy pôd v rámci poľnohospodárskeho pôdneho

fondy v posledných desaťročiach dlhodobým pôsobením intenzifikačných činiteľov (nedoriešené koncovky v chovoch hospodárskych zvierat, veľkoblokový systém hospodárenia na ornej pôde, zjednodušené osevné procesy, chemizácia a mnohé ďalšie aktivity) a všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia utrpeli na kvalite, čiže sa znížila ich prirodzená úrodnosť. Radónové riziko je nízke. V dotknutom území sa neprejavujú ani anomálie magnetického poľa Zeme.

Hluk

Najvýznamnejšie sú líniové zdroje hluku, do kategórie ktorých patria cestné a železničné komunikácie. Hlukom sú najviac zaťažené lokality nachádzajúce sa pozdĺž cestných dopravných ťahov I/63, I/64 a II/573, resp. pozdĺž železničných dopravných ťahov. Je nutné podotknúť, že železničná doprava má na hlučnosti menší podiel oproti cestnej doprave. V roku 2001 boli namerané maximálne hladiny hluku na uliciach Bratislavská cesta, Rákócziho, Záhradnícka, Mederčská a Petőfiho. V posudzovanom území je nezanedbateľný aj hluk z lodnej dopravy. Veľký podiel na ostatných zdrojoch hluku majú samozrejme priemyselné areály.

Zdravie obyvateľov

Zdravotný stav obyvateľov okresu Komárno sa podľa štatistických údajov pohybuje v celoslovenskom priemere. Medzi najčastejšie choroby zaradujeme v skúmanej oblasti choroby obehovej sústavy, kardio-vaskulárne ochorenia, nádorové ochorenia, ochorenia tráviaceho systému a dýchacích ciest. Stúpajúcu tendenciu majú tzv. civilizačné choroby a alergické ochorenia, ktoré sú veľmi úzko spojené so znečistením ovzdušia a zanedbávaním starostlivosti o poľnohospodárske pozemky. Výrazný podiel na zdravotnom stave obyvateľstva má aj nadmerné zaťažovanie hlukom.

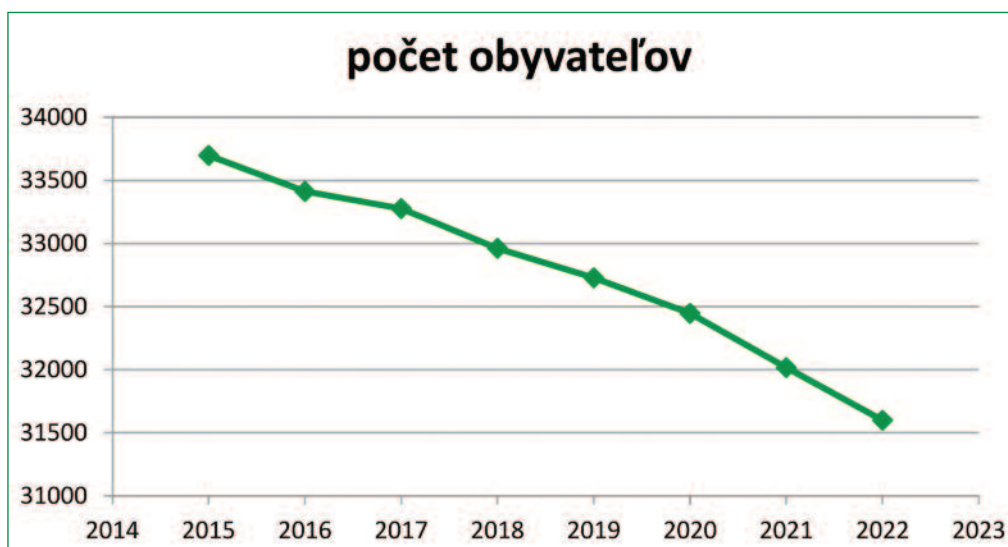

1.3. Štruktúra obyvateľstva

Rozvoj socio-ekonomickej oblasti obcí a miest závisí okrem iných faktorov aj od toho, ako napreduje rozvoj ľudských zdrojov, pretože práve tie sú hlavnou súčasťou regiónu a jeho hybnou silou. Socio-ekonomický rozvoj podporuje rast ekonomických hodnôt z podnikateľského hľadiska a z hľadiska spotreby tovarov a služieb. Obyvateľstvo je pre mesto nielen významným sociálnym kapitálom, ale predstavuje preň aj dynamický element vzhľadom na zmeny v jeho počte, štruktúre, priestorovom rozložení a iné znaky.

Vývoj počtu obyvateľov

Mesto Komárno k 31.12.2022 zaznamenalo 31 599 obyvateľov. Vývoj počtu obyvateľov mesta Komárno zobrazuje nasledovný graf.

Obrázok 2 – Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

roky	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
počet obyvateľov	33 698	33 412	33 277	32 962	32 728	32 446	32 017	31 599

Tabuľka 7 – Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Na základe uvedených hodnôt v tabuľke má vývoj počtu obyvateľstva klesajúci trend. V súčasnosti má mesto 31 599 obyvateľov (údaj k 31. 12. 2022). V meste počet obyvateľov z roka na rok klesá, čo má za následok zhoršujúcu sa demografickú štruktúru obyvateľstva a tým aj rozrastanie sa mesta a pokles jeho rozvojového potenciálu. Pokles počtu obyvateľov v meste bol hlavne na základe toho, že sa kopíruje trend presunu na vidiek mimo ruchu mesta - obyvatelia miest sa sťahujú do rodinných domov priľahlých satelitov vďaka rozmachu developerských projektov na podporu komplexnej a individuálnej bytovej a domovej výstavby. K tomuto trendu prispievalo aj priaznivý vývoj na trhu s hypotékami predchádzajúceho obdobia.

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva predstavuje pohyb obyvateľstva v meste a ovplyvňuje demografickú situáciu mesta. Na vývoj migrácie pôsobia predovšetkým možnosti získania bývania a zamestnania.

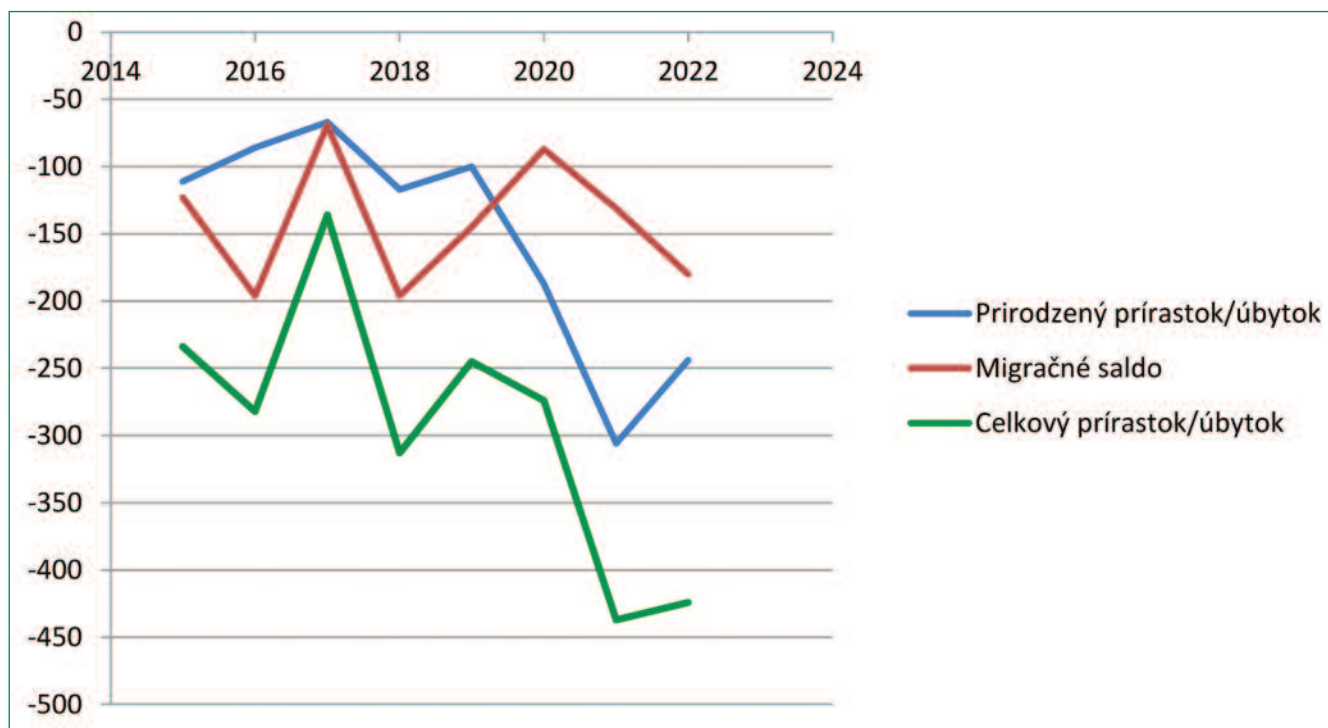
V rámci migrácie obyvateľstva v meste Komárno sa eviduje prirodzený prírastok, migračné saldo a celkový prírastok.

Prirodzený prírastok predstavuje rozdiel medzi natalitou a mortalitou. V sledovanom období 2015-2022 prirodzený prírastok obyvateľov mesta Komárno mal zápornú hodnotu. Dôvodom je klesajúca tendencia pôrodnosti. Migračné saldo vyjadruje mechanický pohyb obyvateľov, ľudia menia svoje trvalé bydlisko. Mesto Komárno sa snaží vytvoriť dobré podmienky bývania, rozširuje systém nájomných bytov nielen sociálneho charakteru.

Rok	Prirodzený prírastok/úbytok	Migračné saldo	Celkový prírastok/úbytok
2015	-111	-123	-234
2016	-86	-196	-282
2017	-67	-69	-136
2018	-117	-196	-313
2019	-100	-145	-245
2020	-187	-87	-274
2021	-306	-131	-437
2022	-244	-180	-424

Tabuľka 8 – Migrácia obyvateľstva

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

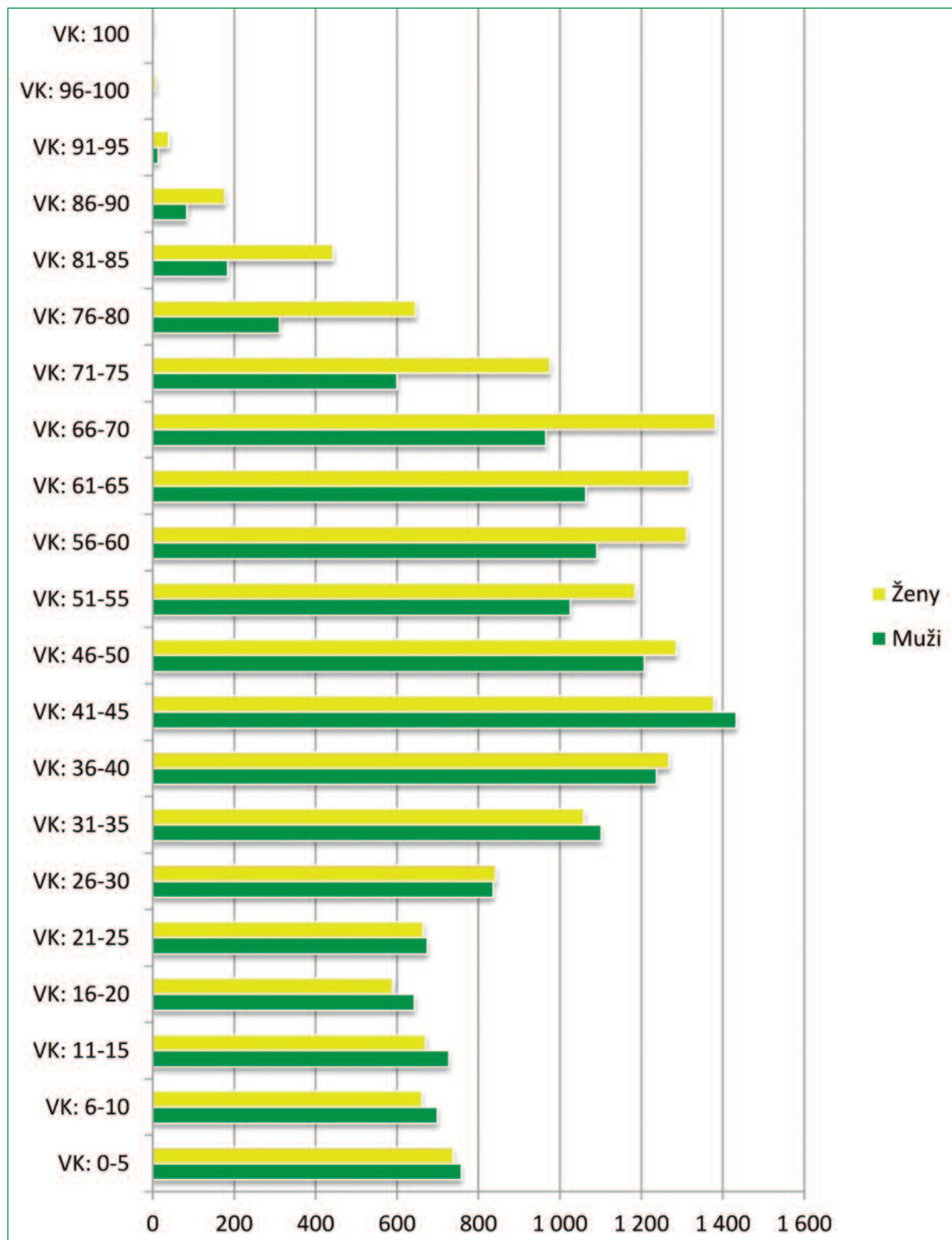
Obrázok 3 – Migrácia obyvateľstva v meste Komárno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Veková štruktúra

Vekovo pohlavná pyramída predstavuje podiel určitej vekovej skupiny obyvateľstva mesta k celkovému počtu obyvateľov v percentách. Z vekovej pyramídy mesta vidno výrazné zvýšenie počtu ľudí v pokročilom veku. Táto tendencia je typická pre všetky okresy Slovenska – zvýši sa počet obyvateľov v produktívnom veku. Klesajúca tendencia pôrodnosti a zlepšenie pomerov úmrtnosti pôsobia starnutie obyvateľstva. Kvôli starnutiu obyvateľstva aj mesto Komárno čelí novým výzvam ako zvýšená potreba rôznych druhov sociálnej starostlivosti.

Obrázok 4 – Veková štruktúra obyvateľstva

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Ekonomická aktivita

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo mesta sú podľa údajov zo SODB 2021 v počte 22 124, z toho 11 155 tvoria ženy a 10 969 muži. Prehľad ekonomickej aktivity obyvateľstva zobrazuje nasledovná tabuľka.

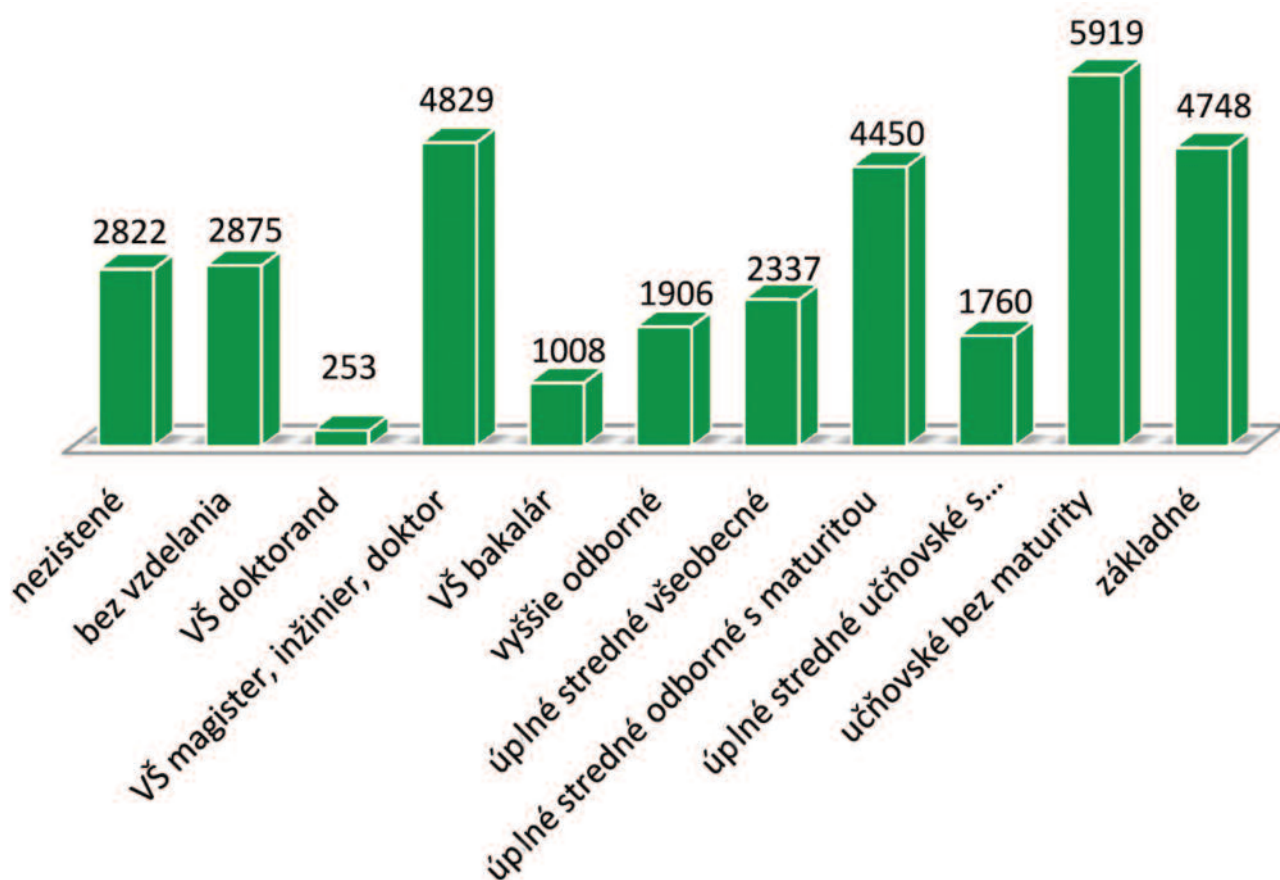
predproduktívny vek (0-14 rokov)	muž	2 102
predproduktívny vek (0-14 rokov)	žena	1 977
produktívny vek (15-64 rokov)	muž	10 969
produktívny vek (15-64 rokov)	žena	11 155
poproduktívny vek (65 a viac rokov)	muž	2 608
poproduktívny vek (65 a viac rokov)	žena	4 156

Tabuľka 9 – Ekonomická aktivita obyvateľstva

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Vzdelanostná štruktúra

Mesto Komárno je univerzitným mestom, a taktiež miestom výborných stredných škôl rôznych typov (gymnaziá, stredné školy, odborné učilištia) s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským. Bohužiaľ napriek výborným možnostiam na vzdelávanie je značná skupina obyvateľov bez vzdelávania a so základným vzdelaním.

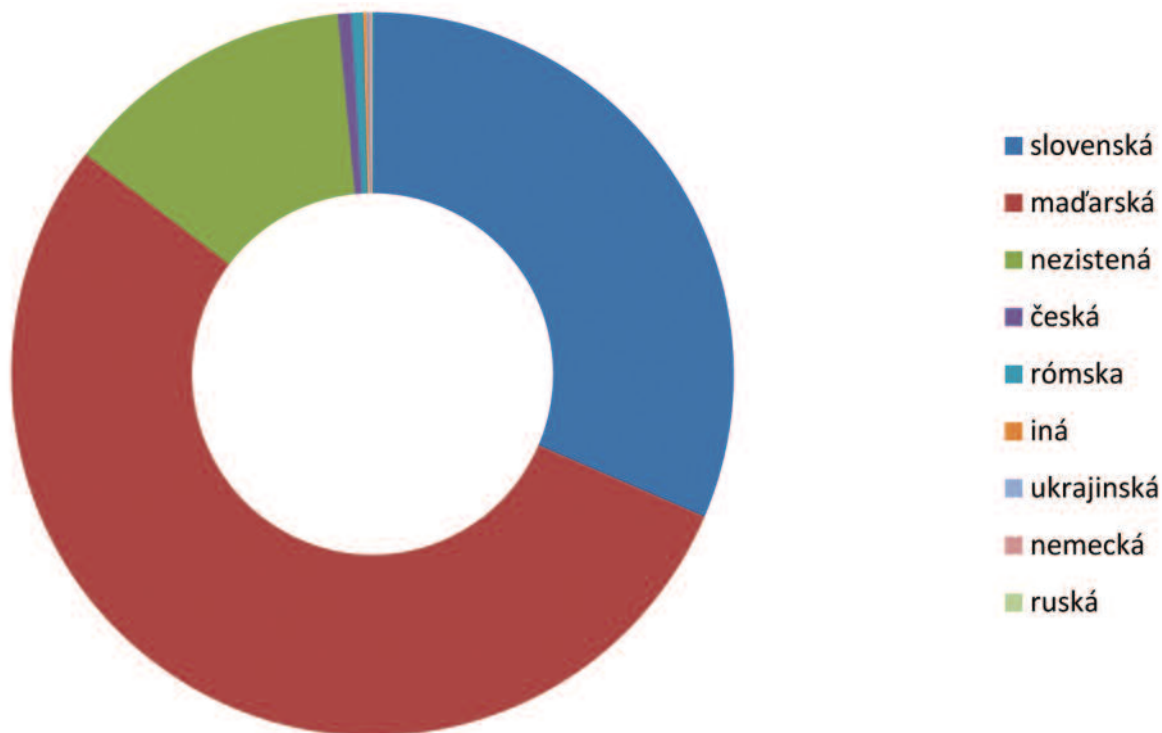
Obrázok 5 – Vzdelanostná štruktúra

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Národnostná štruktúra

Na základe údajov zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z r. 2021 väčšina obyvateľov mesta sa hlási k maďarskej národnosti. Údaje však nie sú celkom presné, lebo vyše 4 tisíc obyvateľov nezadalo svoju národnosť. Môžeme však konštatovať, že v meste Komárno žije 20 národov a národností.

Obrázok 6 – Národnostná štruktúra

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov zo SODB 2021

maďarská	17696
slovenská	10315
nezistená	4287
česká	195
rómska	179
vietnamská	81
iná	50
ukrajinská	38
nemecká	25
ruská	21
dôverné	18
poľská	16
bulharská	12
turecká	8
talianka	6
srbská	6
rusínska	5
moravská	5
rumunská	5
židovská	4
kórejská	4
chorvátska	3
čínska	3

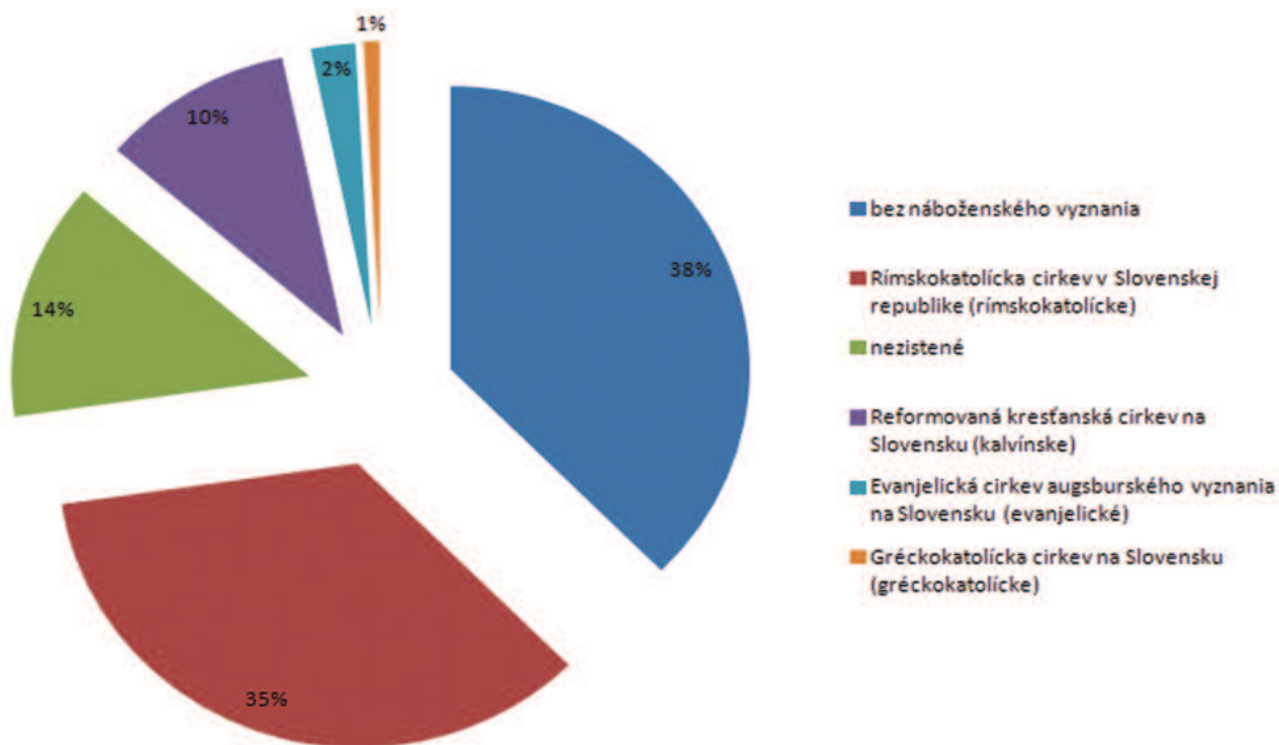
Tabuľka 10 – Národnostná štruktúra

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Religiózna štruktúra

Z religiózneho hľadiska nie je mesto možné charakterizovať ako homogénne, vzhľadom k tomu, že síce prevažnú časť tvorí obyvateľstvo rímskokatolíckeho vierovyznania, ale je to len 34,37% z celkového počtu. Až 36,66% obyvateľov sa nehlási k žiadnej cirkvi a je teda bez vyznania. U 13,26% obyvateľstva nebolo vyznanie zistené. K reformovanej kresťanskej cirkvi sa hlási 10,15%. Ostatné vyznania sú v menšom ako 3%-nom zastúpení.

bez náboženského vyznania	12086
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícke)	11330
nezistené	4370
Reformovaná kresťanská cirkev na Slovensku (kalvínske)	3345
Evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku (evanjelické)	782
Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke)	278
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike	123
dôverné	107
Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické)	105
Kresťanské zbory na Slovensku	90
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	73
Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne)	78
iné	68
budhizmus	49
ad hoc hnutia	36
Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke)	30
Židovská obec na Slovensku (židovské)	23
Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť	23
islam	24
Apoštolská cirkev na Slovensku	18
pohanstvo a prírodné duchovno	13
hinduizmus	10
Cirkev československá husitská na Slovensku	5

Obrázok 7 a tabuľka 11 – Náboženská štruktúra

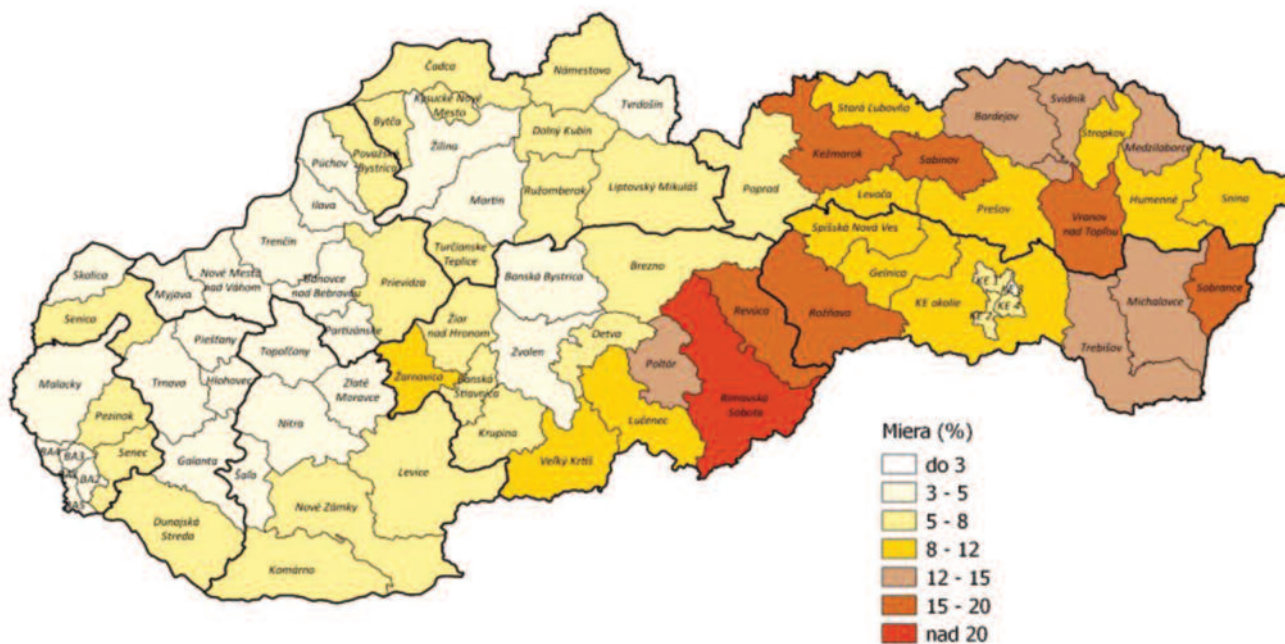
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

1.4. Ekonomická štruktúra

Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomické činnosti ovplyvňujú najmä socio-ekonomickú úroveň miest a obcí. Predstavujú zdroj verejných príjmov, pracovných príležitostí, produkujú tovary a služby, a tak ovplyvňujú dopyt obyvateľstva.

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 31.01.2022

Obrázok 8 – Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Miera evidovanej nezamestnanosti Slovenska v poslednom mesiaci roka 2022 bola na úrovni 5,90 %, v tom čase ukazovateľ okresu Komárno bolo 4,87 %. Môžeme konštatovať, že väčšinou ide o dobrovoľnú nezamestnanosť, keďže na úrade práce evidujú voľné pracovné miesta. Alebo už vyššie spomenutá nízka vzdelanostná úroveň určitej skupiny ľudí im neumožňuje sa uplatniť na trhu práce.

Miera nezamestnanosti v okrese Komárno v posledných rokoch postupne klesá.

Zoznam najväčších zamestnávateľov mesta Komárno a to podľa priemerného počtu zamestnancov:

1. Kompolster, KN, časť Nová Stráž
2. Euroobuv KN (firmy Rieker Slovakia, Rieker obuv, ...)
3. Agel SK, KN

4. SK- Cont, Hadovce
5. Univerzita Selyeho, Komárno
6. ZaMED, Komárno
7. HR Consulting International, s.r.o. - personálna agentúra

V meste Komárno je zastúpenie viacerých drobných živnostníkov, ale aj väčších podnikateľských subjektov v oblasti remeselnej výroby, obchodu a služieb. Viacerí podnikatelia majú sídlo priamo v meste, niektorí svoju podnikateľskú činnosť vykonávajú mimo územia mesta. Existencia podnikateľských subjektov ovplyvňuje finančné možnosti mesta aj obyvateľstva. Mesto Komárno sa v rámci svojich kompetencií snaží vytvoriť podmienky pre zlepšenie podnikateľského prostredia, aby sa stalo atraktívnejším pre investorov.

Priemysel a poľnohospodárstvo

Priemysel v meste má vybudovanú špecifickú priemyselnú hospodársku výrobu –lodiárstvo. Priemyselná výroba mesta je veľmi silná – priestor mesta je charakteristický rozvinutým strojárskym, obuvníckym, kožiarskym a potravinárskym priemyslom. Medzi najvýznamnejšie priemyselné podniky v území patria Slovenské lodenice Komárno, a.s. a Rieker obuv, s.r.o. Komárno, ktorý je najväčší výrobca obuvi na Slovensku. Hlavnou činnosťou koncernu je výroba dámskej, pánskej a detskej obuvi. Okrem vyššie vymenovaných firiem a priemyselných odvetví sa na území mesta nachádzajú aj ďalšie výrobné prevádzky stredne veľkého rozsahu s nadregionálnym významom zamerané na spracovanie dreva a výrobu nábytku, výrobu kovových konštrukcií a rôznych kovových predmetov, výrobu koženej galantérie, výrobu krmných zmesí, prevádzky potravinárskeho priemyslu, polygrafického priemyslu, elektrotechnického priemyslu, stavebného priemyslu a textilného priemyslu.

Poľnohospodárstvo v oblasti Komárna sa sústreďuje predovšetkým na rastlinnú výrobu (85,8 % pozemkov). Väčšina ornej pôdy z celkovej výmery 4 221,15 ha je zaradená v kategórii vysoko a veľmi produkčných orných pôd. Medzi pestovanými plodinami prevládajú obilniny a to pšenica a jačmeň jarný. Ďalšími pestovanými plodinami sú kukurica, cukrová repa, slnečnica, repka, strukoviny, ozimné miešanky. Vinice v oblasti mesta Komárno sú však roztrúsené na drobných plochách súkromných užívateľov a predstavujú plochu len 6,3 ha. Ovocný sad o výmere 6,0 ha je v katastrálnom území Nová Stráž. Na území mesta sa nachádzajú strediská živočíšnej výroby s príslušnou technickou vybavenosťou a stavebnými objektmi. Niektoré z nich sú v súčasnosti opustené, ale v dobrom stavebno-technickom stave. V územnom pláne mesta sa predpokladá transformácia niektorých v súčasnosti nedostatočne využívaných alebo opustených stredísk poľnohospodárskej výroby resp. ich častí na iné, nepoľnohospodárske využitie, na drobnú výrobu alebo na rozvoj agroturistiky. Nosným programom živočíšnej výroby záujmového územia je chov ošípaných, hydiny a hovädzieho dobytku. Nízka lesnatosť územia mesta (výmera lesného pôdneho fondu je 335, 13 ha) je dôsledkom nížinnej/rovinnej polohy územia, kde maximum pôdy je intenzívne využívané na poľnohospodársku výrobu.

1.5. Technická infraštruktúra

Technická infraštruktúra je dôležitým prvkom vplývajúcim na sociálny a ekonomický rozvoj. Predstavuje technickú obsluhu daného územia. Ovplyvňuje životné prostredie, vytvára limity v podobe rôznych ochranných, bezpečnostných a hygienických pásiem a zabezpečuje podmienky pre fungovanie ostatných systémov v danej spoločnosti. Technická infraštruktúra zabezpečuje prepájanie nielen výrobcov a spotrebiteľov, ale aj pracovníkov, služieb a tovarov. Technická infraštruktúra bezprostredne podmieňuje alokáciu firiem, ich výkonnosť a efekty.

Siete a doprava

Mesto Komárno je zásobované elektrickou energiou z rozvodne 110/22 kV Komárno. Táto je napojená systémom 110kV vedení nasledovne: linka č. 8875 Dunajská Streda - Komárno, linka č. 8738 Veľký Meder - Komárno, linka č. 8752 Nové Zámky - Komárno.

Pre mesto Komárno je jediným dodávateľom zemného plynu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., ktorý vlastní distribučnú sieť – vysokotlakové plynovody VTL plynovodná sústava DN 150 PN 2,5 MPa – Šaľa – Nové Zámky – Komárno a VTL plynovod DN 300 PN 4,0 MPa – Bratislava - Komárno, vysokotlakové prípojky, regulačné stanice plynu a rozvod strednotlakových uličných plynovodov. Zemný plyn naftový je v súčasnosti hlavným primárnym zdrojom na výrobu tepla – pre SCZT, v individuálnej výrobe tepla a teplej vody tak v bytovej výstavbe ako aj v nebytových objektoch. V katastrálnych územiach mesta Komárno je stav plynofikačnej siete nasledovný (k 31.7.2015) – dĺžka distribučných plynovodov miestnej siete v správe SPP – distribúcia, a.s. je približne 110,3 km. Počet pripojení odberateľov z kategórie „domácnosť“ k plynovodnej distribučnej sieti je cca 12 460. Mesto neeviduje domácnosti využívajúce na vykurovanie tuhé palivo.

Zásobovanie teplom pre bytovo – komunálnu sféru a sčasti pre priemyselné podniky je riešené prevažne zo systému centrálného zásobovania. Zásobovanie teplom v meste Komárno je riešené pomocou troch zdrojov centrálného vykurovania a dvadsiatich dvoch blokových kotolní. Palivovú základňu tvorí plyn. Zdroje centrálného vykurovania a kotolne prevádzkuje COM-therm s.r.o.. Rodinné domy sú vykurované z individuálnych tepelných zdrojov, pričom rozhodujúca väčšina rodinných domov je vybavená kotlami na spaľovanie zemného plynu.

Dodávku pitnej vody pre mesto Komárno zabezpečuje mestský podnik KOMVaK - Vodárne a kanalizácie mesta Komárna, a.s. Hlavný vodný zdroj pre záujmové územie je umiestnený na Alžbetinom ostrove. Potreba pitnej a úžitkovej vody je krytá z podzemných zdrojov kvartéru, z hĺbky od 14-15 m. Podzemné vody k vodným zdrojom na Alžbetinom ostrove sú zásobované infiltráciou Dunaja, preto sú tieto zdroje vody pri dostatočnej kvalite vôd v Dunaji pre mesto a okolie nevyčerpatelne.

V meste Komárno sú obyvatelia napojení na verejný vodovod, ktorého dĺžka v meste Komárno a mestských častiach Hadovce, Nová Stráž, Ďulov Dvor a Kava je spolu 153 016 m. Pitná voda je zásobovaná z vodného zdroja Komárno.

Mesto má vybudovanú verejnú kanalizáciu a čističku odpadových vôd (ČOV). Vlastníkom je opäť mesto Komárno a prevádzkovateľom je KOMVaK – Vodárne a kanalizácie mesta Komárno, a.s.

Dĺžka vybudovanej kanalizácie v meste Komárno a mestských častiach Hadovce, Nová Stráž, Ďulov Dvor je spolu 96 812 m.

V súčasnosti mesto realizuje projekt na rozšírenie a intenzifikáciu ČOV s celkovými nákladmi 5 069 388,50 €, pričom z eurofondov sa prefinancuje 4 093 531,20 €, zo štátneho rozpočtu je pridelená čiastka 722 387,90 € a vlastné zdroje vynaloží mesto vo výške 253 469,40 €.

Na území mesta Komárno sa nenachádza rozhlas po drôte.

Pokrytie signálom mobilných sietí je v celom území mesta podľa druhu nasledovné – signálom GSM je pokryté celé územie mesta vrátane periférií na 100%. Pokrytie internetom sa uvádza nasledovne:

- Telekom ADSL a Magio: cca 92% obyvateľov má prístup, bez sú Ďulov Dvor, Malá Iža, Veľký Harčáš, čiastočne Kava, čiastočne Nová Stráž, Nová Osada, Hadovce.

- Telekom optika: výlučne sídliská III., IV, V, VI a VII.

- Telekom 3G: bez pokrytia Ďulov Dvor, Kava, Nová Osada, Hadovce, Veľký Harčáš čiastočne, Nová Stráž čiastočne, veľmi malá časť mesta Komárno.

- Telekom 4G: pokrytie má Komárno, Nová Stráž, čiastočne Nová Osada, čiastočne Veľký Harčáš, čiastočne Hadovce.

- Orange ADSL: na 95% územia mesta vedia poskytnúť. Bez je Nová Osada, Kava, Ďulov Dvor, Veľký Harčáš.

- Orange optika: čiastočne na veľkých sídliskách.

- Orange 3G: pokryté mesto, Nová Stráž, Malá Iža, Veľký Harčáš, čiastočne Hadovce, Nová Osada

- Orange 4G: pokryté mesto, Malá Iža, čiastočne Nová Stráž.

- O2 pevný internet: neposkytuje.

- O2 3G: všade okrem: čiastočne Kava, Hadovce a Nová Stráž.

- O2 4G: nedá sa zistiť.

- SWAN LTE: čiastočné pokrytie mesta, dostupnosť sa nedá presne zistiť.

- WIFI: pokrytie na celom území mesta rôznymi súkromnými spoločnosťami.

Čo sa týka internetu, vysokorýchlostné pripojenie na internet (optika, DSL, 3G, LTE) má k dispozícii cca 92% obyvateľov mesta a mestských častí. Sú však lokality (hlavne na perifériách mestských častí), kde je pripojenie len prostredníctvom lokálnych poskytovateľov WIFI technológiou, ktorá má určité obmedzenia.

Mesto Komárno má dobrú polohu z hľadiska cestnej, železničnej a lodnej dopravy. Cez územie mesta prebiehajú nasledovné európske multimodálne koridory: koridor č. IV. (Berlín/Norimberg – Praha – Kúty – Bratislava - Nové Zámky/Komárno - Štúrovo - MR) lokalizovaný pre trate železničnej a kombinovanej dopravy a koridor č. VII. (vodná cesta Dunaj)s prístavom v meste Komárno. Tieto dopravné koridory patria medzi najvýznamnejšie komunikačné osi v Európe.

Základný komunikačný systém mesta je tvorený cestami I. a II. triedy a doplnený je sieťou mestských komunikácií:

- Cesta I. triedy I/63 Bratislava – Komárno – Štúrovo (Bratislavská cesta, Mederčská ul., Rákócziho ul., Novozámocká cesta, cesta na Štúrovo) je v intraviláne mesta ako zberná komunikácia.

- Cesta I. triedy I/64 Nitra - Nové Zámky – Komárno - MR (hranica s Maďarskou republikou, Záhradnícka ul., prevažný úsek s cestou I/63, cesta na Nové Zámky).

- Cesta II. triedy II/573 Komárno – Kolárovo – Šaľa tvorí príjazdovú komunikáciu do Komárna zo smeru od Kolárova.

- Zberný okruh okolo CMZ je vytvorený Dunajským nábr., Svätojánskou ul., Cintorínskym radom, Železničnou ul., komunikáciou okolo staníc ŽSR a SAD (Košickou ul.), Trstinovou ul., Veľkou Jarkovou, Tabakovou a Elektrárenskou.

- Okruh Letecké pole je tvorený komunikáciami: Selyeho ul., ul.29.augusta a ul. Kacza.

- Zberný okruh v západnej časti mesta zabezpečuje prepojenie obytných častí s priemyslom a je tvorený ul. Odborárov, Orechovým radom, Družstevnou ul., ul. Slobody, Hadovskou cestou a Budovateľskou ul. Doplnený je ul. Lukáča a ul. Slobody.

Systém zberných komunikácií dopĺňajú obslužné komunikácie. V meste Komárno funguje mestská hromadná doprava, ktorá je zabezpečená 7 autobusovými linkami. Najvýznamnejšími cestnými ťahmi sú cesty: Komárom - Komárno -N. Zámky I/64, Bratislava - D. Streda - Komárno - Štúrovo I/63, Komárno - Kolárovo II/573. 15km južne od mesta Komárno na území MR prechádza nadregionálna dopravná trasa diaľnica M1– Viedeň - Budapešť, ktorá plní aj funkciu európskych cestných trás E 60 a E 75.

Komárno je križovatkou 4 železničných tratí, a to:

- Komárno - Nové Zámky,
- Komárno - Kolárovo,
- Komárno - Bratislava /Dunajská Streda/,
- Komárno - Komárom /MR/.

Najzaťaženejšou a najvýznamnejšou traťou je trať Komárno - Nové Zámky, ktorá je súčasťou II. hlavného ťahu. Územie je napojené na európsky železničný systém, železničná stanica v meste Komárno je železničnou stanicou I. kategórie. Železničný cezhraničný styk s Maďarskou republikou je realizovaný cez jediný železničný most.

Základom vodnej dopravy v riešenom území je Dunajská magistrálna vodná cesta E80 s prístavom v meste Komárno (prístav v Komárne je napojený na transeurópsku riečnu magistrálu Rýn – Mohan - Dunaj, ktorá tvorí spojnicu medzi Severným a Čiernym morom). Prepojenie areálu Slovenských lodeníc so sídliskom Prístav a ul. Eötvösa je cez železničnú vlečku do lodeníc a prístavu. Poloha Komárna na sútoku tak významných riek ako je Dunaj a Váh predurčuje mestu značný význam v medzinárodnej lodnej doprave. Prístav v Komárne je naším najväčším riečnym prístavom, slúži výlučne pre nákladnú dopravu. V prístave v Komárne sa prekladá len kusový materiál, prekládka substrátov (štrkov a rudy) sa realizuje na preklačisku pri Novej Stráži.

Letecká doprava s pravidelnou verejnou prepravou osôb sa na území nenachádza, najbližšie takéto letiská sa nachádzajú vo vzdialenosti 100 km – v Bratislave a Budapešti (MR).

Cyklistická doprava –v zastavanom území mesta nie sú vybudované špeciálne cyklistické trasy, ale sú vybudované cyklistické trasy pri rieke Váh smerom na Kolárovo a pri rieke Dunaj východným smerom po Kravany nad Dunajom. Komunikačný systém je napojený na Podunajskú cyklistickú magistrálu. Pešie trasy sú viazané na koridory pozemnej dopravy.

Súčasný stav kvality životného prostredia

V katastrálnom území mesta Komárno sa nachádzajú, alebo doň zasahujú nasledovné chránené územia:

Komárno

Národná prírodná rezervácia Apálsky ostrov
 Prírodná rezervácia Komočín
 Prírodná rezervácia Vrbina
 SKUEV0155 Alúvium Starej Nitry
 SKUEV0092 Dolnovážske luhy
 SKUEV0010 Komárňanské slanisko
 SKUEV0017 Pri Orechovom rade
 Chránené vtáčie územie SKCHVU007 Dunajské luhy
 Chránené vtáčie územie SKCHVU005 Dolné Považie
 Chránené stromy Platanová alej

Nová Stráž

Chránený areál Strážsky park
 NSKUEV0099 Pavelské slanisko
 Chránené vtáčie územie SKCHVU007 Dunajské luhy

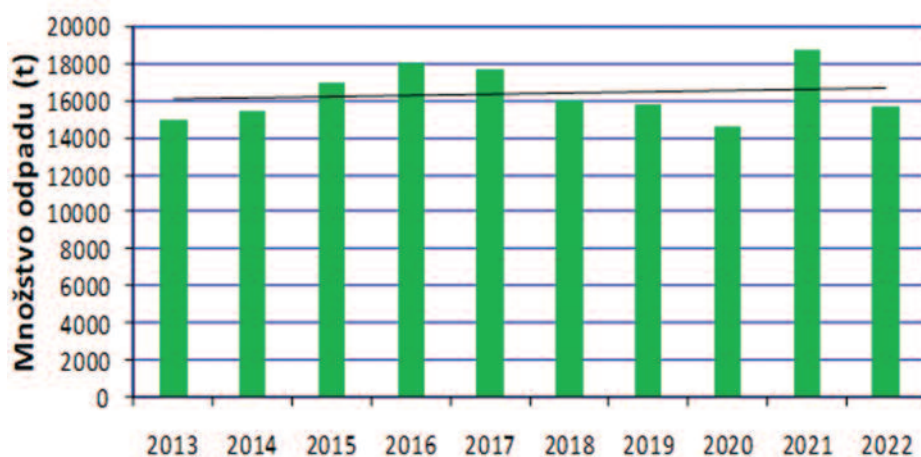
Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s komunálnym odpadom upravuje Všeobecne záväzné nariadenie mesta. Účelom odpadového hospodárstva v zmysle zákona o odpadoch je predchádzať vzniku odpadov, obmedzovať ich tvorbu, pripravovať na opätovné použitie a recykláciu a prednostne zabezpečiť zhodnocovanie odpadov pred ich zneškodňovaním. Uvedené činnosti sú zohľadnené v § 3 vo Všeobecne záväznom nariadení Mesta Komárno. V zmysle tejto deklarácie má mesto strategický záujem na znižovaní celkového množstva odpadov a na jeho dôslednej separácii.

Zdrojom komunálnych odpadov v meste sú občania a podnikateľské subjekty, ktoré majú na území mesta svoje prevádzky. Mesto zabezpečuje zber a prepravu zmesového komunálneho odpadu vznikajúceho na jej území na účely jeho zhodnotenia alebo zneškodnenia. Celý objem zmesového komunálneho odpadu sa zneškodňuje skládkovaním na skládke odpadov REKO RECYCLING spol. s r.o. v Iži - Bokroš. V meste je zavedený triedený zber komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky a biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov vrátane odpadu z cintorínov v súlade s § 81 ods. 7 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch. Organizácia zberu je nasledovná - v rodinných domoch je zavedený systém zberu vriec, ktoré sa odvážajú 1 x mesačne. Pri obytných domoch sú umiestnené 1100 l kontajnery na zber papierového, skleneného a plastového odpadu spolu s kovmi a viacvrstvovými kombinovanými materiálmi na báze lepenky. Kontajnery s týmto odpadom sú odvážané 2x týždenne. Biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad z rodinnej zástavby sa v mesiacoch marec až november odváža každý týždeň a v mesiacoch december až február 1 x za 4 týždne. V meste je zavedený od roku 2021 aj triedený zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania. Zber kuchynského odpadu v rodinných domoch sa uskutočňuje prostredníctvom 10 l nádob s recyklovateľnými vrecami celý rok týždenne 1x a v bytových domoch prostredníctvom 1100 l nádob vyprázdňovaných v mesiacoch december-február týždenne 1x a v mesiacoch marec-november týždenne 2x.

Odvoz objemného odpadu zabezpečuje mesto 2x za rok v dňoch jarného a jesenného čistenia mesta prostredníctvom zberných vozidiel systémom od domu k domu, ktoré mesto vopred oznámi. Objemný odpad z domácností počas celého roka možno odovzdať bezplatne na zbernom dvore. Mesto zabezpečuje na zbernom dvore aj zber vyradených elektrozariadení, šatstva a textílií, použitých jedlých olejov a tukov, batérií a akumulátorov, opotrebovaných pneumatík, za poplatok aj drobný stavebný odpad a všetky druhy vytriedených zložiek komunálneho odpadu. Nový zberný dvor v Komárne na Harčáškovej ceste bol otvorený v júni 2022. Od roku 2017 prevádzkuje na svojom území aj malú kompostáreň. Avšak na jeseň 2023 plánuje otvoriť modernú veľkú kompostáreň do 2000 t.

Nasledovný obrázok zobrazuje trend vývoja produkcie odpadov v meste Komárno v období rokov 2013 až 2022. Z údajov v grafe vidíme, že produkcia komunálnych odpadov v meste Komárno zaznamenala svoje minimum v roku 2020.

Obrázok 9 – Trend vývoja produkcie odpadov v Komárne za obdobie 2013-2022

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

V tabuľke je uvedený druh, množstvo a zdroj komunálnych odpadov vznikajúcich v meste v predchádzajúcom období s osobitným rozlíšením na zmesový komunálny odpad a na vytriedené zložky komunálnych odpadov.

Názov odpadu	Katalóg. číslo	Množstvo vyprodukovaných odpadov v tonách									
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zmesový komunálny odpad	20 03 01	9624,7	9992,97	9969,97	10381,21	10508,12	9826,42	9811,58	10021,74	10161,74	9425,90
Odpad z čistenia ulíc	20 03 03	1030,55	1278,35	1294,91	1331,30	1296,05	1020,61	729,11	746,20	629,79	605,62
Objemový odpad	20 03 07	3654,12	3400,33	3135,87	3606,84	3521,09	2715,89	2597,44	1728,51	2458,67	1853,10
Stavebný odpad	20 03 08	513,49	487,23	516,07	50,36	63,122	48,014	108,52	92,20	267,31	354,50
Ostatné zložky		148,31	219,19	2080,35	2606,44	2311,07	2378,61	2520,84	1944,50	5230,42	3459,37

Tabuľka 12 – Vývoj vzniku komunálneho odpadu v rokoch 2013 - 2022 na území mesta Komárno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Produkcia zmesového komunálneho odpadu v meste Komárno pravidelne kolísala, pričom ku kulminácii došlo v roku 2017 na úrovni 10508,12 t. V období rokov 2013 – 2017 produkcia tohto odpadu vzrástla z 9624,70 t na spomínaných 10508,12 t, čo predstavuje nárast o 9,179 %. V roku 2022 došlo k poklesu produkcie na hodnotu 9425,90 t (pokles o 10,299 %).

Názov odpadu	Katalóg. číslo	Množstvo vyprodukovaných odpadov v tonách									
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Papier	20 01 01	38,10	85,06	78,84	108,55	333,131	360,88	651,82	232,24	1030,70	767,22
Sklo	20 01 02	88,80	67,42	177,73	95,98	73,90	75,08	213,18	133,51	351,52	977,10
Plasty	20 01 39	6,59	-	-	53,84	220,0	86,438	113,32	142,67	552,24	235,83
Obaly z kovov	20 01 04	-	-	-	-	-	-	-	0,009	8,37	9,94
VKM	20 01 03	-	-	-	-	-	-	0,153	0,343	1,19	0,405
Kuchynský odpad	20 01 08	-	-	-	0,495	4,792	11,747	7,28	2,42	69,28	338,89
Jedlé oleje a tuky	20 01 25	-	-	-	-	0,871	0,662	0,73	0,13	-	2,27
BRO	20 02 01	-	-	1750	1750	90	100	100	100	100	100
Vyradené el. zariadenia	20 01 23 20 01 36	13,72	28,46	18,76	14,24	13,47	21,76	26,83	30,59	39,40	71,07
Batérie a akumulátory	20 01 33	1,10	0,50	0,4	0,20	0,32	0,64	0,41	1,005	3,21	4,50
Šatstvo	20 01 10	-	-	-	-	-	57,05	74,38	58,42	54,93	56,07
Ostatné zložky (kovy)	20 01 40 20 01 40 05	-	37,75	54,62	583,14	1574,59	1664,35	1332,74	1243,16	3019,58	896,07

Tabuľka 13 – Produkcia vytriedených zložiek komunálneho odpadu

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Z tabuľky je zrejmé, že dominantnou komoditou triedeného zberu v meste Komárno je papier. Produkcia papierového odpadu narástla z úrovne 38,10 t v roku 2013 na 1030,70 t v roku 2021, kedy dosiahla svoje maximum. V nasledujúcom roku došlo k poklesu produkcie, ktorá činila 767,22 t.

Skládky			
Názov skládky	Katastrálne územie	Prevádzkovateľ	Skládkované odpady
REKO RECYCLING	Iža	Reko Recycling spol.s.r.o.	zmesový KO, odpad z čistenia ulíc, objemný odpad, drobný stavebný odpad
Kompostárne			
Firma	Prevádzka	Začiatok prevádzky	Povolené odpady
Mesto Komárno	Malá kompostáreň Harčáš	2017	zelené, drevo
Využívané zberové spoločnosti			
Firma	Prevádzka	Zbierané druhy odpadov	
Reclay Systems s. r. o.	Bratislava	papier, plasty, sklo, VKM, obaly z kovov	
Brantner Nové Zámky s.r.o.	Nové Zámky	kuchynský odpad	
CMT Group s.r.o.	Bratislava	použité jedlé oleje a tuky	
SEWA, a.s.	Bratislava	vyraďené el. zariadenia	
MACH TRADE, spol. s r.o.	Sereď	použité batérie a akumulátory	
HUMANA people to people	Bratislava	použité textilie a šatstvo	

Tabuľka 14 – Údaje o zariadeniach na spracovanie komunálnych odpadov Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Z hľadiska vyzbieraného množstva je druhou najvýznamnejšou komoditou v meste sklo. V sledovanom období možno identifikovať fázy nárastu a poklesu produkcie. Ku kulminácii v produkcii skla došlo v roku 2022 na úrovni 977,10 t, čo v porovnaní s rokom 2014 (67,42 t) predstavuje nárast o 1349,273%.

Kolísavý trend vykazuje tiež produkcia plastového odpadu. Jeho množstvo dosiahlo svoje maximum v roku 2021 a to 552,24 t. V nasledujúcom roku produkcia plastov poklesla na úroveň 235,83 t (zavedením zálohovania), čo v porovnaní so spomínaným rokom 2021 predstavuje pokles o 57,296 %.

Sociálna infraštruktúra sa zameriava predovšetkým na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestnenie závisí od štruktúry osídlenia a veľkosti sídiel. Vplýva aj na rozmiestnenie niektorých výrobných zariadení. Sociálna infraštruktúra zabezpečuje priestorovú, časovú a proporcionálnu dostupnosť sociálnych služieb a aktivít zameraných na rozvoj človeka (zdravotníctvo, školstvo, šport, kultúra, bývanie, obchodné siete a sieť verejnej správy).

1.6. Sociálna infraštruktúra

Domový a bytový fond

Územie má typický antropogénny charakter s intenzívnym polyfunkčným využitím. Prelínajú sa tu prvky poľnohospodárskej, priemyselnej, dopravnej a sídelnej krajiny, ktorú mimo zastavané územie reprezentuje prevažne oráčinová a okrajovo oráčino-lesná krajina. Dominantným typom krajinnej pokrývky sú poľnohospodárske areály – orná pôda a trvalé kultúry, heterogénne poľnohospodárske areály a sídelná zástavba (urbánne prostredie). Lesné a poloprírodné areály sú sporadické. Podľa fyzickogeografickej charakteristiky typov súčasnej krajiny možno zastavané územie mesta Komárno charakterizovať ako priemyselno-technizovanú nížinnú krajinu mestského typu. Z hľadiska výskytu pozitívnych prvkov v životnom prostredí ide o oblasť vhodnú pre výrobo-obytnú a dopravnú funkciu. Z hľadiska negatívnych prvkov v životnom prostredí ide o územie s relatívne nízkym výskytom negatívnych prvkov s prevahou nepôvodných systémov a funkcií.

Územie mesta tvorí k. ú. Komárno a k. ú. Nová Stráž a ich jednotlivých mestské časti:

K. ú. Komárno - časti: Komárno, Ďulov Dvor, Hadovce, Nová Osada, Malý Harčáš, Veľký Harčáš, Malá Iža, Lándor,

K. ú. Nová Stráž - časti: Nová Stráž, Čerhát, Pavol.

Obytná funkcia v meste je zabezpečovaná bytovými jednotkami v bytových domoch a v domovej zástavbe. V meste Komárno je 3 153 rodinných domov.

Obývanosť bytu je vyjadrením stavu, či je byt obývaný alebo neobývaný. Za obývaný sa považuje byt, v ktorom sa zdržiava aspoň jeden užívateľ väčšiu časť roka, ale aj byt, ktorého užívateľ je dočasne neprítomný. Pri neobývaných bytoch býva dôvod neobývanosti z dôvodu zmeny vlastníkov, z dôvodu, že boli určené na rekreáciu, z dôvodu nespôsobilosti na bývanie, z iných dôvodov (patria sem byty, ktoré boli k rozhodujúcemu okamihu sčítania neobývané z dôvodu, že boli uvoľnené na prestavbu, boli po kolaudácii, v dedičskom alebo súdnom konaní a neobývané z iných, nešpecifikovaných dôvodov). V rámci osvetly medzi obyvateľmi je potrebné zvyšovať povedomie obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi, o potrebe triedeného zberu komunálnych odpadov, či o prínose jeho zhodnocovania a negatívach jeho zneškodňovania. Mesto Komárno zabezpečuje informovanie občanov o potrebe a výhodách separovaného zberu prostredníctvom článkov uverejňovaných v miestnej tlači. Mesto šíri osvetu o zbere odpadov aj prostredníctvom miestnej televízie a webovej stránky mesta.

Všetky vyššie uvedené rodinné a bytové domy s napojené na verejný vodovod a kanalizáciu, plyn, majú lokálne ústredné vykurovanie.

V meste Komárno bolo v roku 2011 (podľa celoslovenského sčítania obyvateľov, domov a bytov) 14 952 bytov, z toho obývaných bolo 13 533. Z hľadiska vlastníctva prevládali vlastné byty v bytových domoch v počte 8266 a byty vo vlastníctve v rodinných domoch v počte 2431. Mestských bytov bolo 284 a družstevných bolo 741, pričom ostatných bolo 894. Podľa počtu miestností prevládali byty s 3 miestnosťami

Charakter	Počet
Rodinný dom	3422
Garáž	3204
nebytová budova	944
Záhradkárská chata	477
Obytný dom	413
sklad	157
polyfunkčná budova	152
poľnohospodárska budova	72
Hospodárska budova	58
záhradný dom	49
rekreačná chata	43
chata	38
výrobná hala	36
Areál	27
predajňa	23
letná kuchyňa	20
Zastavaná plocha	18
trafostanica	17
administratívna budova	16
prístrešok	16
vedľajšia budova	14
čerpacia stanica	12
dielňa	12
prevádzková budova	12
penzión	11
obchodný dom	10
iná budova	9
kostol	9
altánok	8
budova obchodu a služieb	7
priemyselná budova	7
autosalón	6
strážny dom	6
Zdravotnícke zariadenie	6
autoopravárenská dielňa, servis	4
autoumyváreň	4
kotolňa	4
ubytovacie zariadenie	4
reštaurácia, bufet	7
vrátnica	3
budova pre šport a rekr. účely	2
informačné centrum ústrednej pevnosti	2
kancelárske priestory	2
kultúrny dom	2
regulačná stanica	2
sociálna budova	2
strojnicky dom	2
športové zariadenie	2
zariadenie sociálnych služieb	3
zastrešená terasa	2
ostatné	62

v počte 16 028, s5 a viac miestnosťami v počte 6 755 a so 4 miestnosťami o počte 6 771, pričom bytov s 1 miestnosťou bolo 1 519 a s 2 miestnosťami bolo 4 999. Ostatné charakteristiky domového a bytového fondu je možné vyčítať zo spomenutej tabuľky vyššie.

V meste Komárno je niekoľko evidovaných voľných (nevyužitých) budov vo vlastníctve mesta Komárno a v jeho katastrálnom území, takisto voľných pozemkov, ktoré predstavujú investičné príležitosti pre potenciálnych investorov. V katastrálnom území Nová Stráž je 21 voľných budov, z ktorých 9 je navrhnutých na predaj a 6 na prenájom, zvyšok je neurčený. Voľných pozemkov je v tomto katastrálnom území až 224, z čoho 53 je navrhnutých na predaj a 94 je navrhnutých na prenájom – z toho dva pozemky len sčasti.

V katastrálnom území Komárno je evidovaných 313 budov, z čoho 9 je navrhnutých na predaj, pričom 1 budova má vecné bremeno, a 25 budov je navrhnutých na prenájom. Voľné pozemky v tomto katastrálnom území sú rozdelené nasledovne – celkový počet voľných pozemkov je 2017, z čoho 224 je navrhnutých na predaj a 244 je navrhnutých na prenájom, pričom 1 pozemok je navrhnutý iba čiastočne.

Zoznam budov vo vlastníctve mesta, ktoré sú využité a ich počet je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Tabuľka 15 – Zoznam budov v katastrálnom území mesta Komárna
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Služby obyvateľstvu

Nekomerčná vybavenosť mesta Komárno predstavuje aktivity zabezpečujúce sociálne potreby obyvateľov mesta a jeho širšieho (spádového) územia. Tieto aktivity v meste majú význam pre zabezpečenie základných a vyšších potrieb v oblasti výchovy, vzdelávania, zdravotníckej a sociálnej starostlivosti, kultúrne – spoločenskej činnosti a telesnej kultúry.

Školstvo je v meste zastúpené viacerými stupňami škôl (materské, základné, stredné, učňovské, vysoké), sú tu i osobitné školy, jazykové školy, autoškoly, ľudové školy umenia i domy detí a mládeže.

Základnú a vyššiu zdravotnícku starostlivosť poskytujú nemocnica s poliklinikou (NsP), zdravotnícke ambulancie a lekárenské služby, sústredené prevažne v jeho centrálnych zónach.

Kultúrne zariadenia v meste tvoria zariadenia s mestskou pôsobnosťou, ako i zariadenia s regionálnou pôsobnosťou (divadlo, knižnice, galérie, múzeá). Tieto zariadenia sú sústredené väčšinou v centrálnej časti mesta.

Základné športové a telovýchovné zariadenia sú zastúpené v rámci obytných celkov. Celomestské športové zariadenia pre potreby organizovaného športu sú lokalizované do športovo-rekreačných zón.

Komerčná vybavenosť zahŕňa prevádzky a zariadenia obchodu, služieb, verejného stravovania a prechodného ubytovania. Sú to v zásade zariadenia trhového charakteru, ktoré sa rozvíjajú na základe dopytu.

Obchodná sieť vyššieho charakteru je výrazne orientovaná do centra mesta. Maloobchodné predajne sú okrem centra orientované aj do obvodných a lokálnych centier v obytnom území. Podobná situácia je aj so službami.

Mesto Komárno komunikuje so svojimi obyvateľmi prostredníctvom mestského úradu, kde sú občanom poskytnuté rôzne služby a informácie či už na úradnej tabuli, prostredníctvom novín, letákov, rozhlasu alebo webovej stránky. Počet pracovníkov úradu (počet pracovných pomerov k 31.12.2014) je 219, z toho 36 je zamestnancov Mestskej polície, 50 Referátu opatrovateľstva a 133 priamych zamestnancov úradu. Je potrebné k nim zaradiť aj školstvo, ktoré patrí pod mesto: Odbor školstva (materské školy, školské jedálne, centrum voľného času) a ten zahŕňa 189 zmlúv. Celkovo teda pod zamestnancov mesta patrí 408 pracovníkov.

Školstvo a vzdelávanie

Školstvo je v meste zastúpené viacerými stupňami škôl (materské, základné, stredné školy a univerzita), sú tu aj školy pre deti so špeciálno-výchovno vzdelávacími potrebami, základná umelecká škola a centrum voľného času. Súkromný sektor zastrešuje jasle, jazykové školy a autoškoly.

Z hľadiska predškolskej a školskej výchovy sa na území mesta Komárno nachádzajú nasledovné inštitúcie:

Zoznam materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Komárno

1. Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Eötvösova ul. 48, Komárno – Komárom
2. Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Ul. Františkánov 20, Komárno – Komárom
3. Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Ul. Komáromi Kacza 39, Komárno – Komárom
4. Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Dlhá ul. 1, Komárno, Nová Stráž – Komárom, Órszűfalu
5. Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Vodná ul. 29, Komárno – Komárom

6. Materská škola, Eötvösova ul. 64, Komárno
7. Materská škola, Kapitánova ul. 29, Komárno
8. Materská škola – Óvoda, Ul. Komáromi Kacza 33, Komárno
9. Materská škola, Lodná ul. 1, Komárno
10. Materská škola, Mederčská ul. 38, Komárno
11. Materská škola – Óvoda, Ul. mieru 16, Komárno
12. Materská škola, Dlhá ul. 1, Komárno, Nová Stráž

Zoznam základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Komárno

1. Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Ul. práce 24, Komárno – Komárom
2. Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Eötvösova ul. 39, Komárno – Komárom
3. Základná škola Móra Jókaiho s vyučovacím jazykom maďarským – Jókai Mór Alapiskola, Ul. mieru 2, Komárno – Komárom
4. Základná škola, Ul. pohraničná 9, Komárno
5. Základná škola Jána Amosa Komenského, Komenského ul. 3, Komárno
6. Základná škola, Rozmarínová ul. 1, Komárno

Ostatné školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Komárno

1. Základná umelecká škola – Művészeti Alapiskola, Letná ul. 12, Komárno
2. Centrum voľného času – Szabadidőközpont, Nám. gen. Klapku 7, Komárno

Zoznam škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti cirkvy:

1. Cirkevná spojená škola MARIANUM, Ul. biskupa Királya 30, Komárno
(materská škola + základná škola + gymnázium)
2. Materská škola Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským –
Református Óvoda, Družstevná 5458/19A, Komárno – Komárom.

Zoznam základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Regionálneho úradu školskej správy, Nitra:

1. Spojená škola, Hradná 7, 945 01 Komárno (materská škola + základná škola + stredná škola)
2. Špeciálna základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Speciális Alapiskola Košická ul. 8, 945 01 Komárno

Zoznam stredných škôl v meste Komárno:

1. Gymnázium Ľudovíta Jaroslava Šuleka, Pohraničná 10, 945 52 Komárno
2. Gymnázium Hansa Selyeho s vyučovacím jazykom maďarským – Selye János Gimnázium, Ul. biskupa Királya 5, 945 01 Komárno
3. Stredná priemyselná škola – Ipari Szakközépiskola, Petőfiho 2, 945 01 Komárno
4. Stredná odborná škola obchodu a služieb – Kereskedelmi és Szolgáltatási Szakközépiskola, Budovateľská 32, 945 01 Komárno
5. Stredná odborná škola technická – Műszaki Szakközépiskola, Bratislavská cesta 10, 945 01 Komárno

Univerzita je v meste len jedna a to Univerzita J. Selyeho – Selye János Egyetem, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno.

Nasledovná tabuľka zobrazuje prehľadne informácie o týchto zariadeniach.

základné školy – počet žiakov k 15. 09.		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
1.	Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Eötvösöva ul. 39, Komárno – Komárom	414	428	421	439	466	464	454	473	509	549
2.	Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, Ul. práce 24, Komárno – Komárom	483	467	475	489	501	536	526	511	506	488
3.	Základná škola Jána Amosa Komenského, Komenského ul. 3, Komárno	518	511	520	514	516	518	511	487	469	469
4.	Základná škola Móra Jókaiho s vyučovacím jazykom maďarským – Jókai Mór Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola, Ul. mieru 2 Komárno – Komárom	429	446	442	421	422	439	441	446	421	441
5.	Základná škola, Rozmarínová ul. 1, Komárno	391	372	385	352	335	330	326	304	321	355
6.	Základná škola, Ul. pohraničná 9, Komárno	166	191	187	217	231	264	301	305	319	333
spolu v zriaď. pôsobnosti mesta Komárno		2 401	2 415	2 430	2 432	2 471	2 551	2 559	2 526	2 545	2 635
7.	Cirkevná spojená škola Marianum - Marianum Egyházi Iskolaközpont, Komárno - Komárom	207	206	223	227	254	239	239	252	239	239
spolu za mesto		2 608	2 621	2 653	2 659	2 725	2 790	2 798	2 778	2 784	2 874

Tabuľka 16 – Počet žiakov v základných školách v školskom roku 2013/14 - 2022/23

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Ročník	Jókai Mór				Eötvös				Pohraničná				Komenského				Práce				Rozmarínová				CZŠ Marianum			
	počet				počet				počet				počet				počet				počet				počet			
	2021/22		2022/23		2021/22		2022/23		2021/22		2022/23		2021/22		2022/23		2021/22		2022/23		2021/22		2022/23		2021/22		2022/23	
	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov	tried	žiakov
0.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.	2	39	3	59	3	71	4	84	2	45	2	39	3	50	2	41	3	58	3	50	3	49	2	44	2	25	2	29
2.	3	62	2	35	3	68	3	69	2	36	2	48	2	38	3	50	2	43	3	53	1	26	3	57	1	24	1	22
3.	2	43	3	65	3	55	3	68	3	53	2	40	2	38	2	40	3	51	2	42	2	42	1	28	2	33	1	24
4.	3	57	2	43	2	45	3	58	2	31	3	54	2	46	2	46	3	62	3	54	2	42	2	44	1	22	2	33
5.	2	41	3	62	2	56	2	46	2	43	1	33	2	54	2	49	3	56	3	64	1	34	2	46	2	36	1	22
6.	2	42	2	42	3	66	2	58	2	38	1	31	3	60	2	50	3	55	2	49	1	18	1	34	1	19	2	36
7.	2	49	2	42	2	54	3	65	2	28	2	40	3	63	3	57	3	64	3	55	2	35	1	21	1	30	1	19
8.	2	49	2	49	2	51	2	49	1	18	1	28	3	70	3	65	3	55	3	68	2	41	2	42	1	24	1	30
9.	2	39	2	44	2	43	2	52	1	23	1	20	2	50	3	71	3	53	3	53	2	34	2	41	1	26	1	24
Σ	20	421	21	441	22	509	24	549	17	315	15	333	22	469	22	469	27	506	25	488	16	321	16	357	12	239	12	239
ŠKD	9	192	9	210	10	234	12	273	8	182	7	180	6	168	7	171	11	226	11	230	6	153	7	183	5	129	5	122

Tabuľka 17 – Počet žiakov v základných školách v školskom roku 2021/22 a 2022/23

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Pozn. novelizácia školského zákona, účinná od 01. 09. 2022 neumožnila otvorenie tried 0. ročníka v školskom roku 2022/23

materské školy – počet detí k 15. 09.		2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
1.	Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Eötvösova ul. 48, Komárno	128	125	139	133	138	114	124	129	127	116
2.	Materská škola, Eötvösova ul. 64, Komárno	126	130	116	120	125	127	123	119	116	121
3.	Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Františkánov 20, Komárno	30	29	31	28	28	27	25	29	33	35
4.	Materská škola, Kapitánova ul. 29, Komárno	59	60	57	52	52	50	52	54	58	58
5.	Materská škola – Óvoda, Ul. K. Kacza 33, Komárno	44	45	47	42	44	42	37	39	39	38
6.	Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským - Óvoda, Ul. K. Kacza 39, Komárno	36	45	24	42	42	33	27	40	40	40
7.	Materská škola, Lodná ul. 1, Komárno	126	126	127	128	124	122	104	95	100	102
8.	Materská škola, Mederčská ul. 38, Komárno	41	37	38	40	38	33	31	38	41	42
9.	Materská škola – Óvoda, Ul. Mieru 16, Komárno	78	81	84	86	82	86	81	77	82	78
10.	Materská škola, Dlhá ul. 1, Komárno – Nová Stráž	21	24	24	24	24	20	16	18	20	20
11.	Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským – Óvoda, Dlhá ul. 1, Komárno – Nová Stráž	23	20	23	22	24	19	17	17	19	18
12.	Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským - Óvoda, Vodná ul. 29, Komárno	71	78	79	75	73	68	70	71	75	74
13.	Materská škola - Óvoda, Handlovská 4, Komárno*	28	28	28	22	22	22	-	-	-	-
MŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Komárno		811	828	817	814	816	763	707	726	750	744
13.	Materská škola Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyuč. jaz. maď. - Református Óvoda, Komárno*	-	-	-	-	-	-	54	63	63	63
14.	Cirkevná materská škola MARIANUM - MARIANUM Egyházi Iskolaközpont	68	73	69	89	101	104	104	104	105	107
spolu za mesto		879	901	886	903	917	867	865	893	918	914

Tabuľka 18 – Počet detí v materských školách v školskom roku 2013/14 – 2022/23

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

* pozn. Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským - Óvoda, Handlovská 4, Komárno - Komárom bola dňom 01. 01. 2019 delimitovaná do zriaď. pôsobnosti Reformovanej kresťanskej cirkvi v Komárne ako Materská škola Reformovanej kresťanskej cirkvi s vyučovacím jazykom maďarským - Református Óvoda, Komárno - Komárom

Počet vých. sk. a detí v MŠ	výchovný jazyk		Eötvösa 48		Eötvösa 64		Františkánov		Vodná		Kapitánová		K. Kacza 33		K. Kacza 39		Lodná		Mederčská		Mieru		Nová Stráž		Nová Stráž		Csillag		Marianum	
	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s	m	s
	Počet tried v MŠ																													
	6	6	2	4	3	1	1	3	5	2	3	1	1	1	3	6														
	Počet detí v MŠ																													
	2022 a neskôr	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2020	9	9	1	6	0	0	2	0	6	3	4	1	1	2	4	5													
	2019	16	38	15	20	19	11	5	0	15	11	15	2	3	4	18	28													
	2018	36	30	10	22	16	5	6	2	28	4	22	4	8	6	11	30													
	2017 a skôr	65	44	13	29	23	5	9	38	57	23	20	15	9	8	30	44													
	Spolu	126	121	39	77	58	21	22	40	106	41	63	22	21	20	63	107													
	Deti s ŠVVP	2	2	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	1	0	0													
	Spolu MŠ v Komárne																													947

Tabuľka 19 – Počet detí v materských školách v školskom roku 2022/23 – stav k 01. 03. 2023

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Sociálne služby v meste Komárno

Sociálne služby slúžia na uspokojenie individuálnych potrieb občanov a preto poskytované sociálne služby by mali byť pružné a mali by sa prispôsobovať meniacim sa požiadavkám rodín a občanov, ktorí sú na ne odkázaní. Mesto Komárno má spracovaný strategický dokument Komunitný plán sociálnych služieb mesta Komárno na roky 2013 – 2015, ktorý tvorí východiskový krátkodobý dokument plánovania, financovania a časového harmonogramu zameraného na postupný rozvoj sociálnych služieb v Komárne. Komunitný plán sociálnych služieb analyzuje stav a úroveň sociálnych služieb poskytovaných obyvateľom Komárna, hodnotí potreby obyvateľov odkázaných na sociálne služby a navrhuje priority, opatrenia a aktivity pre ich rozvoj.

Sociálna starostlivosť pre občanov (poskytovaná mestom):

1. Sociálna pomoc - poskytovanie jednorazových dávok sociálnej pomoci a jednorazových dávok v hmotnej núdzi pre dôchodcov a rodiny s deťmi so sociálnou odkázanosťou, poskytovanie poradenskej služby pri riešení rodinných a sociálnych problémov, vyhľadávanie občanov, ktorým treba poskytnúť sociálnu pomoc, vykonávanie miestnych šetrení za účelom zisťovania sociálnej odkázanosti občanov, poskytovanie príspevku na stravovanie školopovinných detí v sociálne odôvodnených prípadoch v ZŠ, v rámci starostlivosti o rodinu s deťmi (vykonávanie šetrení pre Okresný súd -zverenie do výchovy, úprava výživného, podávanie návrhov súdu na nariadenie ústavnej výchovy, zrušenie ústavnej výchovy, zrušenie výchovných opatrení uložených súdom, vydávanie stanoviska k osvojeniu),organizovanie rôznych zbierok na pomoc sociálne odkázaných občanov a rodín, zabezpečenie pochovania bezdomovcov a občanov, ktorí nemajú žiadnych rodinných príslušníkov.

2. Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela - zabezpečovanie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej prevencie, vyplývajúce zo zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí, o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vykonávanie opatrení zamerané na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine, organizovanie rôznych výchovných programov na pomoc ohrozeným deťom, spolupôsobenie pri výkone výchovných opatrení uložených súdom alebo orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a pri úprave a obnove rodinných pomerov dieťaťa finančnou podporou, poskytovanie príspevku rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa na dopravu do detského domova, poskytovanie príspevku dieťaťu na tvorbu úspor, poskytovanie pomoci dieťaťu alebo plnoletej fyzickej osobe v naliehavých prípadoch, ak je ohrozený jeho život a na zachovanie a úpravu vzájomných rodinných vzťahov a na úpravu rodinných pomerov dieťaťa, poskytovanie pomoci mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania, vyhľadávanie občanov, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti, zastupovanie občanov mesta Komárno zbavených svojprávnosti, ktorí sú umiestnení v zariadeniach sociálnej služby.

3. Sociálne služby - denné centrá, útulok pre bezdomovcov, stredisko osobnej hygieny, prepravná služba, opatrovateľská služba - poskytovanie sociálneho poradenstva zameraného na pomoc osobe v nepriaznivej sociálnej situácii, zabezpečenie činnosti denných centier (klubov dôchodcov),poskytovanie pomoci občanom pri zabezpečovaní prístrešia, príp. prechodného ubytovania, zabezpečenie plynulej prevádzky útulku a strediska osobnej hygieny pre bezdomovcov mesta, vykonávanie miestnych šetrení za účelom zisťovania sociálnej odkázanosti občanov, vyhotovenie posudkov a rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári a na opatrovateľskú službu, zabezpečenie prepravnej služby (sociálny taxík) - preprava odkázaných osôb, poskytovanie opatrovateľskej služby v prirodzenom domácom prostredí občana - opatrovanie klientov, rozvoz obedov.

4. Terénna sociálna práca -sociálno-poradenská práca prvého kontaktu vrátane predbežnej klasifikácie problému klienta a poradenského usmernenia, zmapovanie vymedzeného terénu pre získanie relevantných informácií o spôsobe života vylúčenej komunity, pravidelná kontrola dochádzky školopovinných detí, sociálna činnosť v teréne vrátane poskytovania sociálno-poradenských služieb, pre sledovanú marginalizovanú skupinu poskytovanie pomoci pri ich styku s úradmi, podporovanie aktivít orientovaných

na zmysluplné využívanie voľného času, pomoc deťom v krízovej situácii, vedenie poradenstva pri riešení osobných problémoch vylúčených osôb, napomáhanie ako sprostredkovateľ pri riešení konfliktov vo vnútri skupiny a vo vzťahu k iným skupinám, pri problémoch medzi školou a sledovanou skupinou, pri prevencii násilia, prispievanie k účasti mladistvých na spoločenskom, kultúrnom živote, pri tvorbe nových životných perspektív pre sledovanú skupinu.

Zdravotná starostlivosť

O obyvateľov na území mesta Komárno je postarané v rámci miestnych prevádzok, ktoré poskytujú zdravotnú starostlivosť prostredníctvom rôznych foriem. Jedná sa najmä o tieto formy – oddelenia, ambulancie, pracoviská, pracoviská jednodňovej zdravotnej starostlivosti, pracoviská spoločných vyšetровacích a liečebných zložiek, ambulancie centrálneho príjmu a ústavnej pohotovostnej služby. V Komárne sa nachádza 156 takýchto zariadení.

Názov
Charita Komárno n.o., Jókaiho ul. 6, 945 01 Komárno
Rodinné centrum Slunce, n.o., Vážskeho brehu 17, Komárno, Kava
Porte, o.z., Železničná ul. 5, Komárno
ADOS Petheová, Ul. Gombaiho 7, Komárno
Agentúra DOMA, Športová ul., Komárno
Anjelské Ruky, n.o., Rákócziho ul. 11, Komárno

Tabuľka 20 – Evidencia mimovládnych organizácií

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Kultúra a spoločenský život

Na kultúrne podujatia využíva mesto Komárno rôzne priestory, od kultúrneho domu, cez rôzne areály a pódiá, námestia a budovy.

Kultúrne zariadenia v meste:

- Mestské kultúrne stredisko Béni Egressyho v Komárne
- Jókaiho divadlo
- Knižnica Józsefa Szinnyeioho v Komárne
- Miestny odbor Matice slovenskej Komárno
- Amfiteáter Dôstojníckeho pavilónu
- Letné kino – amfiteáter (II. sídlisko,
- Csemadok - Základná organizácia Komárno; Csemadok Galéria, Kossuthovo nám.
- Regionálne osvetové stredisko v Komárne
- Podunajské múzeum v Komárne
- Galéria Limes (galéria súčasného umenia)

V Komárne sa nachádzajú rôzne spolky, združenia a organizácie. Kultúrny register je uvedený v nasledovnej tabuľke č. 34 a tabuľka č. 35 uvádza športový register mesta.

Amante, n.o.	Nezisková organizácia
Animátori KN, Jazerná ul. 193/5, 94501 Komárno	Občianske združenie
Bíro Lucián	Neinvestičný fond
CDT Light & Sound s.r.o.	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Collavino production, s.r.o.	Spoločnosť s ručením obmedzeným
CSAVAR	Občianske združenie
Csemadok - Základná organizácia Komárno	Občianske združenie
Detský kútik Žubrienka - Poronty -Alžbeta Vicianová	Fyzická osoba-živnosť
Dom Matice slovenskej	
Ernő Papp - Holdas	Fyzická osoba - živnosť
Farský úrad Komárno	
FOND DOROTY KANTHOVEJ, n.f.	Neinvestičný fond
Generation C media	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Gymnázium Ľ. J. Šuleka	Rozpočtová organizácia
Hänsel Reštaurácie, s.r.o.	Spoločnosť s ručením obmedzeným
Inštitút celoživotného vzdelávania, n.o.	Nezisková organizácia
Jókaiho dni v Komárne, n.f.	Neinvestičný fond
Jókaiho všeobecnovzdelávacie a múzejné združenie	Občianske združenie
Jozef Černek	Živnostník
Kassai škola jazdcov - lukostrelcov Sereghy Törzs, Kassai Lovasíjász Iskola Sereghy Törzs	Občianske združenie
Klub priateľov historických vozidiel Komárno	Občianske združenie
Knižnica Józsefa Szinnyeiho v Komárne	Príspevková organizácia
Komárňanský komorný orchester	Občianske združenie
Komárňanský vozotajský, tradície zachovávajúci spolok – Komáromi Szekeresgazda Hagymányórző Egyesület	Občianske združenie
Komárno a okolie, n.f.	Neinvestičný fond
Kuckó	Občianske združenie
Letné tanečné divadlo, n.f.	Neinvestičný fond
Maďarský spoločenský a kultúrny zväz na Slovensku - Csemadok oblasťný výbor	Občianske združenie
Miestny odbor Matice slovenskej Komárno	Občianske združenie
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Štátny archív v Nitre, pobočka Komárno	Rozpočtová organizácia

Nadácia biskupa Király	Nadácia
O.Z Tri potoky - Hárompatak	Občianske združenie
Občianske združenie ART FORT	Občianske združenie
Občianske združenie Concordia Chorus	Občianske združenie
Občianske združenie DALAFA Polgári Társulás	Občianske združenie
Občianske združenie ÉS Polgári T	Občianske združenie
Občianske združenie Figur PT	Občianske združenie
Občianske združenie Fonográf	Občianske združenie
Občianske združenie Franza Lehára	Občianske združenie
Občianske združenie Gaudium - Gaudium Polgári Társulat	Občianske združenie
Občianske združenie KOR-ZÁR, KOR-ZÁR Polgári Társulás	Občianske združenie
Občianske združenie Mák	Občianske združenie
Občianske združenie Pentaton	Občianske združenie
Občianske združenie PRO ARTE DANUBIÍ	Občianske združenie
Občianske združenie Pro museum	Občianske združenie
Občianske združenie Rév - Rév Polgári Társulás	Občianske združenie
Občianske združenie Fotoklub Helios	Občianske združenie
Občianske združenie Palatinus	Občianske združenie
Odysea Mysle	Občianske združenie
Patrona nostra n.o. Komárno Rozmarínova ul. Č.2	nezisková organizácia
Podunajské múzeum v Komárne	Príspevková organizácia
Pro Libri	Občianske združenie
Pro SUN de Selye János, n.o.	Nezisková organizácia
Protestanský maďarský vzdelávací a kultúrny spolok na Slovensku	Občianske združenie
Regionálne osvetové stredisko v Komárne	Rozpočtová organizácia
Slovenská rada rodičovských združení - RZ pri materskej škôlke	Občianske združenie
Slovenský zväz včelárov, Základná organizácia Komárno	
Spevácky zbor maďarských pedagógov na Slovensku Lajosa Vassa - Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa	Občianske združenie
Spojená cirkevná škola MARIANUM s VJM	Nezisková účtovná jednotka
Spoločnosť ATELIER Társaság	Občianske združenie
Spoločnosť Istvána Cornidesa	Občianske združenie
Spolok komárňanských výtvarníkov - K.ART.E	Občianske združenie

Spolok Maďarských Tvorivých Umelcov na Slovensku	Združenie
Stredná priemyselná škola strojnícká a elektrotechnická - Gépipari és Elektrotechnikai Szakközépiskola, Petöfiho 2, Komárno	Rozpočtová organizácia
Szarkalab	Občianske združenie
TEÁTRUM	Občianske združenie
Za lepšie Komárno	Občianske združenie
Základná škola Rozmarínová ul. 1, Komárno	Rozpočtová organizácia
Združenie Hedera	Občianske združenie
ZŠ Móra Jókaiho s VJM - Jókai Mór Alapiskola	Rozpočtová organizácia
ZŠ s VJM Eötvösova ul.	Rozpočtová organizácia
Zväz maďarských pedagógov na Slovensku	Občianske združenie
Židovská náboženská obec	Cirkevná organizácia

Tabuľka 21 – Kultúrny register mesta

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

1.správcovská n.o.	Nezisková organizácia
AQUA CLUB Komárno	Občianske združenie
BC Komárno – basketbal	Občianske združenie
BC ROM Komárno	Občianske združenie
Bíro Lucián n.f.	Neinvestičný fond
Capoeira Komárno	Občianske združenie
Cirkevná spojená škola Marianum	Nezisková organizácia
Comorra Powerlifterz	Občianske združenie
Cykloturistický klub Slobodní pútnici	Občianske združenie
Delta klub Komárno	Občianske združenie
FALKA O.Z.	Občianske združenie
Futsal Team Komárno	Občianske združenie
Gymnázium Ľudovíta Jaroslava Šuleka, Pohraničná 10, Komárno	Rozpočtová organizácia
Kajak & kanoe klub Komárno	Občianske združenie
KFC Komárno	Občianske združenie
Klub extrémnych športov	Občianske združenie

Klub športového potápania AQUA club	Občianske združenie
Klub športového potápania POSEIDON Komárno	Občianske združenie
Klub turistov Kormorán Komárno	Občianske združenie
Klub vodného póla Komárno	Občianske združenie
Klub vodných motoristov „KORMORÁN“	Občianske združenie
Klub vodných motoristov Lodiár Komárno	Občianske združenie
Komárňanský šachový club	Občianske združenie
Občianske združenie Lepšie zdravie	Občianske združenie
OZ Karpatia sport	Občianske združenie
Patrona nostra	Nezisková organizácia
Plavecký oddiel KomKo Komárno	Občianske združenie
Rajtár Deák Márta	Fyzická osoba
Slovenská federácia Kempo	Občianske združenie
Slovenský rybársky zväz, Mestská organizácia Komárno	Organizačná jednotka združenia
Spoločnosť Istvána Cornidesa	Občianske združenie
SPORTAKADEMIA	Občianske združenie
Stredná priemyselná škola strojnícka a elektrotechnická – Gépipari és Elektrotechnikai Szakközépiskola, Petőfiho 2, Komárno	Rozpočtová organizácia
Strongman Komárno	Občianske združenie
Š.K. Bike Club Piko-Komárno	Občianske združenie
Športový klub boxu Spartak Komárno	Občianske združenie
Športovostrelecký klub ROYAL	Občianske združenie
Športový Biliardový Klub Komárno	Občianske združenie
Športový klub Gymnázia H.Selyeho	Občianske združenie
Telovýchovná jednota Dynamo Nová Stráž	Občianske združenie
Telovýchovná jednota Pokrok Komárno	Občianske združenie
Telovýchovná jednota SPŠ Komárno	Občianske združenie
Tenisový klub Spartak Komárno	Občianske združenie
TJ STEP -atletika Komárno	Občianske združenie
TJ STEP -Biosaurus Basketball Academy Komárno	Občianske združenie

Volejbalový Klub Spartak UJS Komárno	Občianske združenie
WOLF FIGHT Club	Občianske združenie
Základná škola Komenského ul. 3, Komárno	Rozpočtová organizácia
Základná škola Rozmarínová ul. 1, Komárno	Rozpočtová organizácia
Zápasnícky klub Spartacus Komárno	Občianske združenie

Tabuľka 22 – Športový register mesta

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Na území mesta sa nachádzajú rôzne prevádzky, ktoré poskytujú služby pre svojich obyvateľov. Sú tu etablované všetky základné služby typické pre lokálnu úroveň. Dá sa povedať, že mesto Komárno má pomerne bohatú ponuku služieb a obchodov. V rámci základnej vybavenosti sa tu nachádzajú objekty maloobchodnej siete a služieb v súkromnom vlastníctve, ako aj veľkoobchodné siete a podniky. Ich počet a kapacita poskytovaných služieb je závislá od momentálnej ekonomickej úspešnosti jednotlivých majiteľov a kúpyschopnosti miestneho obyvateľstva.

Ubytovacie zariadenia, stravovacie zariadenia

Zoznam poskytovateľov ubytovania v meste Komárno znázorňuje nasledovná tabuľka č. 36 a tabuľka č. 37 eviduje zoznam stravovacích zariadení v meste Komárno.

Bc. Monika Peštiová – MONPE

Dávid Benčík

BRIDGE COM s.r.o.

DREAM spol. s r.o.

Dunafer s.r.o.

ENGRAM s.r.o.

Fabrica 22 s.r.o.

Henrich Illáš

Ing. Jozef Litva

Ladislav Krajčí – Safe Travel

MARVELL Service s.r.o.

Erika Moravcová

Penzión Duna s.r.o.

PRO SELYE UNIVERZITAS n.o.

Roľnícke družstvo Vrbová nad Váhom

SEBAKON s.r.o.

Tabuľka 23 – Zoznam poskytovateľov ubytovania

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Stravovacie zariadenia	Adresa
Alegra Pizzeria	Nám. Generála Klapku č. 3
Apáli Čárda	Nová osada
Banderium	Nám. M. R. Štefánika 11
Bastya Csarda	Okružná, Bašta 6
BELLA Restaurant & Pension	Jókaiho 9
Bow Garden	Štúrova 1017
Cleopatra Steak House	Nám. M. R. Štefánika 6
Čierny Pes	Nám. M. R. Štefánika 14
Čili Café	Nám. Generála Klapku č. 7
Danubius Center	Hadovská cesta 19
Délicatesse	Damjanichova ul. (budova Telekomu)
Duna Penzió	Ul. Dunajská 2
Fiesta	Pri čerpacej stanici REAL-K
Gastro	Tržnica Komárno
Hotel PANORÁMA	Športová 1
HUBERT Varga Restaurant & Pension	Jókaiho 19
Manna	Nám. M. R. Štefánika 11
Motorest Zoja	Ďulov Dvor
Neptún Pizzeria	Platanová Alej 4360 (pod colnicou)
Prestige Restaurant	Dunajské nábrežie – budova Central Office
Restaurant Klapka	Nám. Generála Klapku
Reštaurácia a kaviareň Zichy	EUROPÁLIA
RING BAR PENZIÓ	Letná 4
Rozvoz jedál z Piora	Nám. M. R. Štefánika 5
Gustro Restaurant Pizza & Caffé	Ul. Generála Klapku 3950
HARRY'S PUB komárno	Ul. Košická 4153
Litovel Pub	Dunajské nábrežie 10

Tabuľka 24 – Zoznam stravovacích zariadení

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Športové zariadenia, telocvične a ihriská, štadióny a iné športové zariadenia

Všetky základné a stredné školy aj univerzita majú vlastné vonkajšie a vnútorné športoviská.

Ďalšie športové zariadenia sú:

- Športová hala Komárno, Športová ul. 1, 945 01 Komárno
- Volejbalová hala, Hradná ul.
- Futbalový štadión, Športová ul. 2, Komárno
- Stredisko kanoistiky, Vážsky breh, Komárno
- Krytá plaváreň, Eötvösova ul., Komárno
- Zimný štadión, Alžbetin ostrov, Komárno

Zariadenia pre relax a voľný čas, príležitosti pre turistiku a športové aktivity v teréne

- Termálne kúpalisko Komárno
- Vodné športy – rieky Váh, Dunaj, Nitra, Mŕtve rameno Váhu
- Cykloturistika - Cyklotrasa Komárno – Štúrovo (súčasť Medzinárodnej cyklotrasy Eurovelo 6 – Dunajská cyklomagistrála Viedeň – Bratislava - Budapest)

Cyklotrasa Komárno – Kolárovo

- Turistika – celé okolie Komárna

Rekreácia, cestovný ruch a šport

Mesto Komárno a jeho mikropriestor má široké možnosti pre rozvoj cestovného ruchu, čo medzi inými ovplyvňujú hlavne faktory ako výhodná geografická poloha mesta v rámci strednej Európy, bohatý kultúrno-historický a spoločenský potenciál a vzácne prírodné prostredie. Hlavným cieľom rozvoja cestovného ruchu v meste Komárno je zvýšenie prosperity mesta, rast pracovných príležitostí, zachovanie kultúrno-historickej identity mesta a aktivizácia jeho doposiaľ nevyužitého potenciálu.

Poloha mesta pri štátnych hraniciach s Maďarskom, prírodné podmienky, kultúrnohistorické danosti-mesto i celý okres má veľmi dobré predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu (poznávacieho i rekreačného), ako aj pre rozvoj rekreačných aktivít, viazaných na vodu. Základom celého rekreačného systému, a to aj na regionálnej úrovni, je sieť vodných tokov, predovšetkým Dunaja s ústiacim Váhom a Nitrou práve na území mesta. Vodné toky a plochy (ramená, bagroviská) dávajú veľmi dobré podmienky pre rozvoj všetkých druhov vodných športov. Výskyt termálnych vôd dáva navyše predpoklady pre rozvoj kúpania v termálnych vodách, príp. pre rozvoj liečby na komunálnej úrovni. V súčasnosti existujú termálne kúpaliská v Komárne a v Patinciach. Prieskumnými vrtmi bol však zistený aj výskyt ďalších termálnych prameňov v Marcelovej, Hurbanove, Zlatnej na Ostrove, Zemianskej Olči, Svätom Petri (ÚPN VÚC okresu Komárno - Prieskumy a rozbor).

Termálne kúpalisko v Komárne je vybudované na ploche 2,5 ha. Má dva aktívne termálne pramene s teplotou vody 37°C. Kúpeľný areál má dve časti - v letnej časti sa nachádza športový bazén (30x20 m), detský bazén (20x10 m), bazén pre neplavcov (16x22 m) a sedací bazén (16x35 m). Čistota vody v bazénoch sa permanentne udržiava prostredníctvom recirkulačného zariadenia, ako aj automatickými chlórátormi. Umelým zohrievaním vody v športovom a detskom bazéne sa prevádzka predlžuje aj mimo sezóny. V areáli strediska sú plážové priestory, preliezačky a hojdačky pre deti a minigolfové ihrisko. V časti s celoročnou prevádzkou sú tieto zariadenia: 1 sauna s ochladzovacím bazénom, sprchami a odpočívadlom, sedací bazén s termálnou vodou, sprchami, kabínkami na prezliekanie a so skrinkami na uschovanie cenností, rehabilitačná telocvičňa so špeciálnym zariadením (poskytujú sa ručné a strojové masáže). V budove sa nachádza aj fitnesscentrum. Vo forme doplnkových služieb je v tomto stredisku možnosť stravovania v bufetoch. V areáli kúpaliska je dámske kaderníctvo a pedikúra, solárium, stanica

prvej pomoci a je možnosť využitia liečenia akupunktúrou. Letné kúpalisko je v prevádzke od 1. mája do 30. septembra. Celý areál vrátane sauny je otvorený počas celého roka.

Rekreačný areál Patince sa rozprestiera na ploche 30 ha, 8 km od Komárna a nachádza sa v oblasti najdlhšieho slnečného svitu a najvyšších teplôt nameraných na území našej republiky. Bol vybudovaný v okolí termálneho prameňa, ktorý vyviera z hĺbky 180 – 200 m a má teplotu 27°C.

V amfiteátri sa v rámci Kultúrneho leta organizujú vystúpenia folklórnych a rockových skupín, premietajú sa filmy. V areáli kúpaliska je možnosť využitia vlastných obytných príviesov. V meste sa nachádzajú pomníky významných osobností - Móra Jókaiho, Franza Lehára, M.R.Štefánika, generála Juraja Klapku atď.

Ďalším významným faktorom pre cestovný ruch je strategická poloha pri štátnych hraniciach a pri dôležitej vodnej dopravnej ceste po Dunaji. Priamo v Komárne sa križuje významná cestná trasa sever-juh s trasou západ-východ a navyše aj s tokom Dunaja, ktorého dopravný, a tým aj turistický význam, sa zvyšuje po otvorení kanála Rýn – Mohan - Dunaj, po uvedení vodného diela Gabčíkovo do prevádzky a v budúcnosti ešte po splavnení dolného Váhu. Komárno má týmto možnosť stať sa významným tranzitným a turistickým centrom v cestnej i vodnej doprave, v ich kombináciách a tiež v športovej plavbe po Dunaji.

Významnou oblasťou sú aj kultúrno-historické danosti, potrebné pre poznávací cestovný ruch, najmä pevnostný systém, jeden z najväčších v strednej Európe.

K týmto danostiam medzinárodného významu sa môžu uplatniť ako doplňujúce aktivity (najmä z hľadiska cestovného ruchu) vhodné zariadenia pre pozemné športy (jazdecko), športový rybolov, pobyt pri vode - kúpanie v termálnych vodách, množstvo gastronomických zariadení, múzeí a pod.

Pre rekreačno-športové potreby vlastného obyvateľstva majú význam najmä možnosti rozvoja vodných športov, ktorých kvantita presahuje požiadavky miestnych obyvateľov a vytvára významnú ponuku aj pre turizmus. Chýbajú však zariadenia pre pozemné športy (ihriská, telocvičňa), a to tak, aby sa vyrovnal deficit daný absenciou horského prostredia a z toho vyplývajúceho nedostatku možností pre zimné športy.

Kultúrohistorické hodnoty územia – v meste, ktoré bolo priestorom významných dejinných udalostí, je mnoho architektonických, sakrálnych a technických pamiatok, pamätných tabúl a plastík významných osobností, a udalostí a monumentov. Podrobnejšie sú všetky pamiatky a pozoruhodnosti popísané v kapitole 1.1 História mesta a kultúrne pamiatky.

Archeologické a paleontologické náleziská

Dôkazom prvého osídlenia územia Komárna je archeologický nález kolekcie štiepaných kamenných nástrojov z paleolitu – staršej doby kamennej v polohe Veľký Harčáš.

Zoznam archeologických nálezísk v katastrálnom území Komárno je nasledovný:

- neolit – mladšia doba kamenná – lineárna keramika, železovská skupina – Veľký Harčáš, Stará pevnosť, Tehelňa, Kava (Vinohrad JRD)
- eneolit – neskoršia doba kamenná – lengyelská a badenská kultúra (Veľký Harčáš), sídliskový objekt ludanickej skupiny (Kossuthove námestie), sídliskové objekty kostolackej skupiny (Stará pevnosť)
- doba bronzová – severopanónska keramika (Veľký Harčáš), stredodunajská mohylová kultúra (Malý Harčáš), z koryta Dunaja nájdený meč z obdobia čakanskej kultúry
- staršia doba železná – halštatská a vekerzugská kultúra (Veľký Harčáš)
- mladšia doba železná – keltské hroby (Veľký Harčáš), keltská remeselnícka dielňa (Park Anglia – Leninove sady), kultúrna jama (kotolňa na Dunajskom nábreží), 6 hrnčiarskych pecí (nádvorie Európy), keltský objekt (Stará pevnosť), pozostatky keltského osídlenia (Bašta Madony – Nová pevnosť), keltské nálezy (bývalá rezidencia benediktínov, Kossuthove námestie)
- doba rímska – sídlisko z doby rímskej, rímsky pochodový tábor č. 1, č. 2, č. 3, rímsko-barbarské nálezy (Veľký Harčáš)
- obdobie Avarského kaganátu – avarské hroby (ul. Františkánov, ul. M. Čáka, Nová Osada, Robotnícka)

štvrť I a II, Apálske krivky – Letecké pole, areál Doprastavu), hroby, chaty, plytké jamy a časť žľabu (Lodenice), sídliskové objekty (ul. Čajaková, ul. Dolná)

- stredovek – nálezy hlinených kotlíkov (Veľký Harčáš), sídlisko (Hadovce), hustá stredoveká zástavba (Park Anglia), 2 žľaby včasnostredovekého sídliska, chata (Lodenice), črepy s kolkami viedenských majstrov, fragmenty kachlíc (Stará pevnosť), stredoveké črepy a pozostatky zrejme románskeho kostola sv. Ondreja (bývalá rezidencia benediktínov), stredoveké črepy (farský úrad)

- novovek – 200 hrobov novovekého cintorína (Kossuthove námestie), pozostatky architektúry (Park Anglia – ul. Hradná), 9 hrobov cintorína, protitlakové ochranné tehlové múry muničného skladu (Nová pevnosť – Bašta Madony), 80 hrobov, mohutné základy vežovitej stavby, múry ohrady cintorína (bývalá rezidencia benediktínov), kamenné a tehlové múry, tehlový mostový pilier, tehlová klenbová kanalizácia (Stará pevnosť), novoveké sídliskové súvrstvie odpadového charakteru (ul. Lodná – Jazzy garden), základy tehlovej a tehlovo-kamennej konštrukcie, niektoré s klenbami, pivnica s tehlovou klenbou, studne a žumpy (ul. Palatínova – Polyfunkčná budova), tehlová pivnica, studňa a tehlové základy stavieb (ul. Eötvösa – Polyfunkčná budova), novoveká vrstva a múr meštianskeho domu (Kossuthove námestie), 10 objektov s kuchynskou a stolovou keramikou, tehlové základy zaniknutého meštianskeho domu (ul. Mederčská – Obchodný dom)

1.7. Finančné hospodárenie mesta

Finančné a rozpočtové hospodárenie mesta

Finančné hospodárenie je riadené najmä rozpočtom mesta, ktorý vyjadruje ekonomickú hospodárnosť mesta. Spustením fiškálnej decentralizácie po roku 2005 boli posilnené príjmy samospráv prostredníctvom právomocí, ktoré determinovali výšku miestnych daní. Zaviedol sa systém prerozdeľovania daní z príjmu fyzických osôb medzi jednotlivé obce a mestá a stali sa ich vlastným príjmom pre. Daňové príjmy predstavujú pre rozpočet processtabilné a opakovateľné zložky. Naopak nedaňové príjmy majú doplnkový charakter, ktoré vychádzajú z vlastníctva, prevodu majetku a činností obce a mesta.

Bežné príjmy a výdavky

rok	2018	2019	2020	2021	2022
Bežné príjmy	24 454 775	26 585 541	27 500 494	29 532 096	31 601 169
Bežné výdavky	22 459 021	25 066 686	25 656 660	28 418 797	30 715 520
Kapitálové príjmy	521 501	1 465 924	3 188 853	865 420	2 134 513
Kapitálové výdavky	1 250 236	1 509 618	962 392	3 332 262	4 843 305

Tabuľka 25 – Bežné príjmy a výdavky mesta a kapitálový rozpočet

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Z tabuľky je zrejmý vývoj bežných príjmov a výdavkov a kapitálových príjmov a výdavkov v období rokov 2018-2022. So stúpajúcimi bežnými príjmami z roka na rok stúpali aj bežné výdavky. Stúpali aj kapitálové príjmy a výdavky.

Výdavky mesta predstavujú realizáciu jednotlivých činností počas rozpočtového roka. Rozpočtové príjmy v roku 2022 boli nastavené na hodnotu 31 601 169,00 EUR, pričom bežné výdavky boli 30 715 520,00 EUR. Kapitálové výdavky v rozpočte predstavovali sumu 4 843 305,00 EUR. Výdavky mesta predstavujú všeobecné verejné služby, v rámci ktorých sú zahrnuté mzdové náklady, poisťné do poisťovní, cestovné náhrady, výdavky na energie, vodné, stočné, poštové služby, koncesionárske poplatky, výdavky na materiál, školenia, právne služby, matrika, referendum a voľby, splácanie úrokov.

Kategória	Funkčná klasifikácia	V EUR 2018	V EUR 2019	V EUR 2020	V EUR 2021	V EUR 2022
1	Plánovanie, manažment, kontrola, administratíva	3 031 240	3 390 853	3 548 775	3 447 484	3 787 396
2	Služby občanom	199 014	256 498	281 329	233 280	263 075
3	Bezpečnosť	794 242	956 072	912 269	1 237 639	1 256 094
4	Prostredie pre život	3 024 182	3 083 296	3 324 795	3 804 466	4 451 151
5	Šport, kultúra, média, pamiatky	1 875 433	1 837 788	1 324 061	1 579 686	1 977 861
6	Vzdelávanie	10 365 392	12 205 567	12 683 336	14 048 449	14 489 805
7	Sociálne služby	2 025 441	2 239 010	2 454 800	2 645 667	3 050 562
8	Rozvoj mesta	627 740	564 536	638 430	936 054	893 657
9	Bývanie	516 335	533 065	488 865	486 174	575 918
Bežné výdavky spolu		22 459 021	25 066 686	25 656 660	28 418 797	30 715 520

Tabuľka 26 – Programový rozpočet mesta

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

V tabuľke je zobrazený stav programového rozpočtu mesta za obdobie rokov 2018 až 2022. Výdavky z rozpočtu mesta sú čerpané v rámci 9-tich programov.

V roku 2022 bola podstatná časť výdavkov vynaložená na vzdelávanie, prostredie pre život a plánovanie, manažment, kontrolu a administratívu.

2. Strategická časť

Stanovená stratégia rozvoja mesta je v koherencii so strategickými dokumentmi NSK, SR a EÚ.

2.1. Vízia mesta

Vízia mesta sa vzťahuje k dlhodobému časovému obdobiu a predstavuje určitý očakávaný stav. Národná stratégia regionálneho rozvoja deklaruje: Slovensko by sa malo stať krajinou úspešných, udržateľne sa rozvíjajúcich obcí, miest a regiónov odolných voči globálnym ekonomickým výkyvom, poskytujúcich kvalitné a bezpečné prostredie pre zdravý a plnohodnotný život obyvateľov, pre rozvoj podnikateľských aktivít, domáceho a zahraničného kapitálu a atraktívnou pre návštevníkov a turistický ruch. Cieľom, ktorý sleduje Stratégia je podpora udržateľného, dynamického, inkluzívneho rozvoja komunít a modernej, inovačne orientovanej ekonomiky v regiónoch, mestách a obciach Slovenska v prospech zlepšenia životných podmienok ich obyvateľov, kvality ich sídelného prostredia, vytvorenia podmienok pre využitie ich špecifických potenciálov, udržateľné a efektívne využitie ľudských, ekonomických a prírodných zdrojov, ich rozvoj a ochranu.

Vízia mesta Komárno:

Mesto Komárno – významné, atraktívne, bezpečné, ekonomické, spoločenské a moderne komunikujúce centrum regiónu poskytujúce vysokú kvalitu života obyvateľov prostredníctvom kvalitne vybudovanej sociálnej, technickej a environmentálnej infraštruktúry v ekologicky zdravom a príťažlivom prostredí.

Vízia	Komárno – významné, atraktívne, bezpečné, ekonomické, spoločenské a moderne komunikujúce centrum regiónu poskytujúce vysokú kvalitu života obyvateľov prostredníctvom kvalitne vybudovanej sociálnej, technickej a environmentálnej infraštruktúry v ekologicky zdravom a príťažlivom prostredí.												
Globálne ciele	Prioritná oblasť HOSPODÁRSKA: Rozvoj hospodárskej základne prostredníctvom podpory podnikateľského sektora s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu, dopravnej infraštruktúry a zefektívnenia verejnej správy.					Prioritná oblasť SOCIÁLNA: Zvyšovanie kvality života miestnych obyvateľov prostredníctvom podpory a rozvoja školskej a kultúrnej infraštruktúry, sociálnych služieb a zlepšovania úrovne verejných priestranstiev.				Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA: Cieľom je ochrana životného prostredia s dôrazom na zefektívnenie systému odpadového hospodárstva, podporu aktivít v oblasti vodného hospodárstva a dopravy.			
Špecifické ciele	1.1 Podpora podnikateľského prostredia a zvýšenie zamestnanosti	1.2 Kvalitné, bezpečné a udržiavané miestne komunikácie	1.3 Podpora lodnej dopravy	1.4 Mestská hromadná doprava	1.5 Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	1.6 Zefektívnenie verejnej správy	2.1 Rekonštrukcia a skvalitnenie materiálovo technického zabezpečenia predškolského a školského zariadenia	2.2 Skvalitnenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	2.3 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry	2.4 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	3.1 Podpora aktivít vodného hospodárstva	3.2 Podpora aktivít v oblasti ochrany prírodného dedičstva a v oblasti dopravy	3.3 Skvalitnenie systému odpadového hospodárstva

Tabuľka 27 – Vízia mesta Komárno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt	Prioritná oblasť	PHSR NRSK
Hospodárska oblasť	1.1 Podpora podnikateľského prostredia a zvýšenie zamestnanosti	1.1.1 Vytváranie podmienok pre tvorbu priemyselných parkov	Podnikateľské prostredie	Hospodárstvo
		1.1.2 Zriadenie samosprávneho - mestského podniku	Podnikateľské prostredie	Hospodárstvo
		1.1.3 Zriadenie mestskej predajne miestnych produktov	Podnikateľské prostredie	Hospodárstvo
	1.2 Kvalitné, bezpečné a udržiavané miestne komunikácie	1.2.1 Rekonštrukcia, oprava a výstavba miestnych komunikácií	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra
		1.2.2 Projekčná príprava, rekonštrukcia a dobudovanie absentujúcich chodníkov, parkovísk	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra
		1.2.3 Napojenie mestskej časti „Palatínske“ na mestskú infraštruktúru	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra
		1.2.4 Projektová príprava a výstavba severného obchvatu mesta Komárno	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra
	1.3 Podpora lodnej dopravy	1.3.1 Vybudovanie nového prístavu a transkontinentálneho logistického centra v MČ Harčáš	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra

	1.4 Verejná doprava	1.4.1 Modernizácia verejnej dopravy v meste Komárno	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra
	1.5 Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	1.5.1 Modernizácia termálneho kúpaliska s novým geotermálnym vrtom	Cestovný ruch	Infraštruktúra
		1.5.2 Modernizácia športových, kultúrnych a rekreačných areálov	Cestovný ruch	Infraštruktúra
	1.6 Zefektívnenie verejnej správy	1.6.1 Znižovanie energetickej náročnosti budov vo vlastníctve mesta Komárno	Verejná správa	Infraštruktúra
		1.6.2 Elektronizácia služieb samosprávy	Verejná správa	Infraštruktúra
		1.6.3 Vybudovanie technickej vybavenosti k individuálnej bytovej výstavbe.	Verejná správa	Infraštruktúra
Sociálna oblasť	2.1 Rekonštrukcia a skvalitnenie materiálovo technického zabezpečenia predškolského a školského zariadenia	2.1.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti školských a predškolských zariadení	Školstvo a vzdelávanie	Infraštruktúra
		2.1.2 Nákup vybavenia pre predškolské, školské zariadenia a školské jedálne	Školstvo a vzdelávanie	Infraštruktúra
	2.2 Skvalitnenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	2.2.1 Kvalitné sociálne služby v meste Komárno, výstavba a modernizácia sociálnych objektov a zariadení	Sociálna starostlivosť	Ľudské zdroje
		2.2.2 Výstavba a modernizácia nájomných bytov	Sociálna starostlivosť	Infraštruktúra
		2.2.3 Zriadenie sociálneho podniku	Sociálna starostlivosť	Hospodárstvo
	2.3 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry	2.3.1 Obnova a revitalizácia národnej kultúrnej pamiatky Pevnosť v Komárne	Kultúra	Infraštruktúra
		2.3.2 Obnova a rekonštrukcia pamiatkového fondu a budov Mestskej pamiatkovej zóny	Kultúra	Infraštruktúra
		2.3.3 Rekonštrukcia objektu národnej kultúrnej pamiatky Župný dom Komárno	Kultúra	Infraštruktúra
		2.3.4 Rekonštrukcia objektu Dôstojnícky pavilón v Komárne	Kultúra	Infraštruktúra
	2.4 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	2.4.1 Revitalizácia verejných priestranstiev na území mesta, opatrenia na zmeirnenie dopadov zmeny klímy	Ochrana prírody a biodiverzity	Životné prostredie
		2.4.2 Budovanie lesoparkov a peších promenád pri riekach Váh, Dunaj	Ochrana prírody a biodiverzity	Životné prostredie
		2.4.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Dopravná infraštruktúra	Infraštruktúra

		2.4.4 Výstavba rekreačného osobného prístavu, objektov a doplnkových zariadení cestovného ruchu	Cestovný ruch	Infraštruktúra
Environmentálna oblasť	3.1 Podpora aktivít vodného hospodárstva	3.1.1 Realizácia obnovy vodárenského majetku	Vodné hospodárstvo	Infraštruktúra
	3.2 Podpora aktivít v oblasti ochrany prírodného dedičstva a v oblasti dopravy	3.2.1 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia infraštruktúry pre nemotorovú dopravu – cyklistické komunikácie .	Doprava	Infraštruktúra
	3.3 Skvalitnenie systému odpadového hospodárstva	3.3.1 Modernizácia odpadového hospodárstva	Odpadové hospodárstvo	Životné prostredie
		3.3.2 Rozšírenie a optimalizácia separácie odpadu	Odpadové hospodárstvo	Životné prostredie
		3.3.3 Propagácia separácie komunálneho odpadu	Odpadové hospodárstvo	Životné prostredie

Tabuľka 28 – Rozpis oblastí, opatrení a projektov v súlade s PHSR NSK Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

3. Programová časť

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity na zabezpečenie plnenia programu rozvoja mesta. Obsahuje konkrétnejšie rozpracovanie strategických cieľov na úroveň aktivít a projektov, ktoré smerujú k plneniu strategického cieľa: Zvýšenie kvality života obyvateľov prostredníctvom kvalitne dobudovanej technickej a sociálnej infraštruktúry, komplexne dobudovanou ponukou obchodu a služieb, vytvorením bezpečného a atraktívneho priestoru mesta, zdravého životného prostredia.

OBSAH:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám

Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt	Pripravené projekty	Rozpočet projektu
Hospodárska oblasť	1.1 Podpora podnikateľského prostredia a zvýšenie zamestnanosti	1.1.1 Vytváranie podmienok pre tvorbu priemyselných parkov		
		1.1.2 Zriadenie samosprávneho - mestského podniku		
		1.1.3 Zriadenie mestskej predajne miestnych produktov		
	1.2 Kvalitné, bezpečné a udržiavané miestne komunikácie	1.2.1 Rekonštrukcia, oprava a výstavba miestnych komunikácií	Miestne komunikácie	5 000 000
		1.2.2 Projekčná príprava, rekonštrukcia a dobudovanie absentujúcich chodníkov, parkovísk	Dobudovanie a prepojenie medzimestských cyklotrás vrátane doplnkovej cyklistickej infraštruktúry	1 000 000
		1.2.3 Napojenie mestskej časti „Palatínske“ na mestskú infraštruktúru		
		1.2.4 Projektová príprava a výstavba severného obchvatu mesta Komárno		
	1.3 Podpora lodnej dopravy	1.3.1 Vybudovanie nového prístavu a transkontinentálneho logistického centra v MČ Harčáš		
	1.4 Verejná doprava	1.4.1 Modernizácia verejnej dopravy v meste Komárno	Záchytné parkovisko pri železničnej a autobusovej stanici v Komárne	500 000
	1.5 Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	1.5.1 Modernizácia termálneho kúpaliska s novým geotermálnym vrtom	Prestavba hlavnej budovy termálneho kúpaliska v Komárne - smart riešenia	8 000 000
		1.5.2 Modernizácia športových, kultúrnych a rekreačných areálov	Rekonštrukcia krytej plavárne v Komárne	1 500 000
			Modernizácia športového komplexu TJ Dynamo Nová Stráž Športový komplex pri Váhu - skateboard, pump-track, streetball	400 000
	1.6 Zefektívnenie verejnej správy	1.6.1 Znižovanie energetickej náročnosti budov vo vlastníctve mesta Komárno	Znižovanie energetickej náročnosti verejných budov	2 000 000
		1.6.2 Elektronizácia služieb samosprávy	Podpora inteligentných miest	1 000 000
		1.6.3 Vybudovanie technickej vybavenosti k individuálnej bytovej výstavbe.		

Sociálna oblasť	2.1 Rekonštrukcia a skvalitnenie materiálovo technického zabezpečenia predškolského a školského zariadenia	2.1.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti školských a predškolských zariadení	Rekonštrukcia a modernizácia základných škôl v meste Komárno	330 000
		2.1.2 Nákup vybavenia pre predškolské, školské zariadenia a školské jedálne	Zníženie energetickej náročnosti budovy CVČ	400 000
			Rekonštrukcia MŠ Lodná	2 000 000
	2.2 Skvalitnenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	2.2.1 Kvalitné sociálne služby v meste Komárno, výstavba a modernizácia sociálnych objektov a zariadení	Výstavba zariadenia sociálnych služieb - zariadenie pre seniorov	2 600 000
			Výstavba zariadenia sociálnych služieb - denný stacionár	
		2.2.2 Výstavba a modernizácia nájomných bytov	Výstavba nájomného bytového komplexu	8 000 000
		2.2.3 Zriadenie sociálneho podniku		
	2.3 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry	2.3.1 Obnova a revitalizácia národnej kultúrnej pamiatky Pevnosť v Komárne	Rekonštrukcia fasády, revitalizácia priestorov Pevnosti	
		2.3.2 Obnova a rekonštrukcia pamiatkového fondu a budov Mestskej pamiatkovej zóny	Rekonštrukcia Zichyho paláca, Vojenského kostola	
		2.3.3 Rekonštrukcia objektu národnej kultúrnej pamiatky Župný dom Komárno	Rekonštrukcia fasády, modernizácia priestorov Župného domu	
		2.3.4 Rekonštrukcia objektu	Rekonštrukcia fasády, modernizácia	
Sociálna oblasť	2.1 Rekonštrukcia a skvalitnenie materiálovo technického zabezpečenia predškolského a školského zariadenia	2.1.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti školských a predškolských zariadení	Rekonštrukcia a modernizácia základných škôl v meste Komárno	330 000
		2.1.2 Nákup vybavenia pre predškolské, školské zariadenia a školské jedálne	Zníženie energetickej náročnosti budovy CVČ	400 000
			Rekonštrukcia MŠ Lodná	2 000 000
	2.2 Skvalitnenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	2.2.1 Kvalitné sociálne služby v meste Komárno, výstavba a modernizácia sociálnych objektov a zariadení	Výstavba zariadenia sociálnych služieb - zariadenie pre seniorov	2 600 000
			Výstavba zariadenia sociálnych služieb - denný stacionár	
		2.2.2 Výstavba a modernizácia nájomných bytov	Výstavba nájomného bytového komplexu	8 000 000
		2.2.3 Zriadenie sociálneho podniku		
	2.3 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry	2.3.1 Obnova a revitalizácia národnej kultúrnej pamiatky Pevnosť v Komárne	Rekonštrukcia fasády, revitalizácia priestorov Pevnosti	
		2.3.2 Obnova a rekonštrukcia pamiatkového fondu a budov Mestskej pamiatkovej zóny	Rekonštrukcia Zichyho paláca, Vojenského kostola	
		2.3.3 Rekonštrukcia objektu národnej kultúrnej pamiatky Župný dom Komárno	Rekonštrukcia fasády, modernizácia priestorov Župného domu	
		2.3.4 Rekonštrukcia objektu Dostoynický pavilón v Komárne	Rekonštrukcia fasády, modernizácia priestorov Dostoynického pavilónu	

	2.4 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	2.4.1 Revitalizácia verejných priestranstiev na území mesta, opatrenia na zmeirnenie dopadov zmeny klímy	Zelená a modrá infraštruktúra v intraviláne mesta Komárno - obnova vnútroblokov a verejných priestranstiev	1 500 000
		2.4.2 Budovanie lesoparkov a peších promenád pri riekach Váh, Dunaj	Udržovanie a budovanie zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu inváznych nepôvodných druhov	200 000
			Vodozádržné opatrenia v intraviláne mesta Komárno (Čajakova, Bažantia)	1 500 000
			Budovanie zelenej infraštruktúry a opatrenia na zmierňovanie dopadov zmeny klímy	1 000 000
			2.4.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Modernizácia verejného osvetlenia na území mesta
		2.4.4 Výstavba rekreačného osobného prístavu, objektov a doplnkových zariadení cestovného ruchu		
Environmentálna oblasť	3.1 Podpora aktivít vodného hospodárstva	3.1.1 Realizácia obnovy vodárenského majetku		
	3.2 Podpora aktivít v oblasti ochrany prírodného dedičstva a v oblasti dopravy	3.2.1 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia infraštruktúry pre nemotorovú dopravu – cyklistické komunikácie .	Vybudovanie SMART doplnkovej infraštruktúry verejnej dopravy na území UMR Nové Zámky - Komárno	1 000 000
			Rozšírenie existujúcej siete zdieľaných bicyklov - BIKESHARING	100 000
	3.3 Skvalitnenie systému odpadového hospodárstva	3.3.1 Modernizácia odpadového hospodárstva	Predchádzanie vzniku odpadov	
		3.3.2 Rozšírenie a optimalizácia separácie odpadu	Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov	1 000 000
		3.3.3 Propagácia separácie komunálneho odpadu	Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov	1 200 000
Prioritná oblasť	Opatrenie	Projekt	Pripravené projekty	Rozpočet projektu
Hospodárska oblasť	1.1 Podpora podnikateľského prostredia a zvýšenie zamestnanosti	1.1.1 Vytváranie podmienok pre tvorbu priemyselných parkov		
		1.1.2 Zriadenie samosprávneho - mestského podniku		
		1.1.3 Zriadenie mestskej predajne miestnych produktov		
	1.2 Kvalitné, bezpečné a udržiavané miestne	1.2.1 Rekonštrukcia, oprava a výstavba miestnych komunikácií	Miestne komunikácie	5 000 000

	komunikácie	1.2.2 Projektová príprava, rekonštrukcia a dobudovanie absentujúcich chodníkov, parkovísk	Dobudovanie a prepojenie medzimestských cyklotrás vrátane doplnkovej cyklistickej infraštruktúry	1 000 000
		1.2.3 Napojenie mestskej časti „Palatínske“ na mestskú infraštruktúru		
		1.2.4 Projektová príprava a výstavba severného obchvatu mesta Komárno		
	1.3 Podpora lodnej dopravy	1.3.1 Vybudovanie nového prístavu a transkontinentálneho logistického centra v MČ Harčáň		
	1.4 Verejná doprava	1.4.1 Modernizácia verejnej dopravy v meste Komárno	Záchytné parkovisko pri železničnej a autobusovej stanici v Komárne	500 000
	1.5 Rozvoj cestovného ruchu a rekreácie	1.5.1 Modernizácia termálneho kúpaliska s novým geotermálnym vrtom	Prestavba hlavnej budovy termálneho kúpaliska v Komárne - smart riešenia	8 000 000
		1.5.2 Modernizácia športových, kultúrnych a rekreačných areálov	Rekonštrukcia krytej plavárne v Komárne	1 500 000
			Modernizácia športového komplexu TJ Dynamo Nová Stráž Športový komplex pri Váhu - skateboard, pump-track, streetball	400 000
	1.6 Zefektívnenie verejnej	1.6.1 Znižovanie energetickej náročnosti budov	Znižovanie energetickej náročnosti	
		1.6.2 Elektronizácia služieb samosprávy	Podpora inteligentných miest	1 000 000
		1.6.3 Vybudovanie technickej vybavenosti k individuálnej bytovej výstavbe.		
		2.1.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti školských a predškolských zariadení	Rekonštrukcia a modernizácia základných škôl v meste Komárno	330 000
Sociálna oblasť	2.1 Rekonštrukcia a skvalitnenie materiálovo technického zabezpečenia predškolského a školského zariadenia	2.1.2 Nákup vybavenia pre predškolské, školské zariadenia a školské jedálne	Zníženie energetickej náročnosti budovy CVČ	400 000
			Rekonštrukcia MŠ Lodná	2 000 000
	2.2 Skvalitnenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry	2.2.1 Kvalitné sociálne služby v meste Komárno, výstavba a modernizácia sociálnych objektov a zariadení	Výstavba zariadenia sociálnych služieb - zariadenie pre seniorov	2 600 000
			Výstavba zariadenia sociálnych služieb - denný stacionár	
		2.2.2 Výstavba a modernizácia nájomných bytov	Výstavba nájomného bytového komplexu	8 000 000
		2.2.3 Zriadenie sociálneho podniku		
	2.3 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry	2.3.1 Obnova a revitalizácia národnej kultúrnej pamiatky Pevnosť v Komárne	Rekonštrukcia fasády, revitalizácia priestorov Pevnosti	
		2.3.2 Obnova a rekonštrukcia pamiatkového fondu a budov Mestskej pamiatkovej zóny	Rekonštrukcia Zichyho paláca, Vojenského kostola	

Environ mentál na oblasť		2.3.3 Rekonštrukcia objektu národnej kultúrnej pamiatky Župný dom Komárno	Rekonštrukcia fasády, modernizácia priestorov Župného domu	
		2.3.4 Rekonštrukcia objektu Dostoynický pavilón v Komárne	Rekonštrukcia fasády, modernizácia priestorov Dostoynického pavilónu	
	2.4 Zlepšenie stavu verejných priestranstiev	2.4.1 Revitalizácia verejných priestranstiev na území mesta, opatrenia na zmeirnenie dopadov zmeny klímy	Zelená a modrá infraštruktúra v intraviláne mesta Komárno - obnova vnútroblokov a verejných priestranstiev	1 500 000
			Udržovanie a budovanie zelenej a modrej infraštruktúry a prevencie a manažmentu invázičných nepôvodných druhov	200 000
			Vodozádržné opatrenia v intraviláne mesta Komárno (Čajakova, Bažantia)	1 500 000
			Budovanie zelenej infraštruktúry a opatrenia na zmierňovanie dopadov zmeny klímy	1 000 000
		2.4.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	modernizácia verejného osvetlenia na území mesta	1 000 000
		2.4.4 Výstavba rekreačného osobného prístavu, objektov a doplnkových zariadení cestovného ruchu		
	3.1 Podpora aktivít vodného hospodárstva	3.1.1 Realizácia obnovy vodárenského majetku		
	3.2 Podpora aktivít v oblasti ochrany prírodného dedičstva a v oblasti dopravy	3.2.1 Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia infraštruktúry pre nemotorovú dopravu – cyklistické komunikácie .	Vybudovanie SMART doplnkovej infraštruktúry verejnej dopravy na území UMR Nové Zámky - Komárno	1 000 000
			Rozšírenie existujúcej siete zdieľaných bicyklov - BIKESHARING	400 000
	3.3 Skvalitnenie systému odpadového hospodárstva	3.3.1 Modernizácia odpadového hospodárstva	Predchádzanie vzniku odpadov	
		3.3.2 Rozšírenie a optimalizácia separácie odpadu	Podpora prípravy odpadov na opätovné použitie, recyklácie odpadov vrátane anaeróbného a aeróbného spracovania biologicky rozložiteľných odpadov	1 000 000
		3.3.3 Propagácia separácie komunálneho odpadu	Podpora zberu a dobudovania, intenzifikácie a rozšírenia systémov triedeného zberu komunálnych odpadov	1 200 000

Tabuľka 29 – Konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

4. Realizačná časť

Realizačná časť PHSR nadväzuje na programovú časť. Realizačná časť sa zameriava najmä na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja mesta, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mesta s ustanovením merateľných ukazovateľov a na vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mesta formou akčných plánov. Realizačná časť konkrétne obsahuje:

4.1. Popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR

Legislatíva

Implementácia PHSR predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a projektov. Začiatok realizácie sa začína po vypracovaní a schválení PHSR v mestskom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas platnosti PHSR podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Mesto na účely podpory regionálneho rozvoja „zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“

Partneri

Pri samotnej realizácii PHSR ako partneri vystupujú strategickí partneri a iní partneri.

Strategickí partneri

Mesto Komárno bude mať v programovom období 2024 – 2030 za strategických partnerov KOMVAK vodárne a kanalizácie mesta Komárna a.s., COMMORA SERVIS, KN SMART SERVIS a.s., CALOR s.r.o., COM MÉDIA spol, s r.o., Mestské kultúrne stredisko Béni Egressyho.

Iní partneri

Skupinu iných partnerov predstavujú organizácie, ktoré sa podieľajú na realizácii projektov PHSR. V budúcnosti sa na realizácii niektorých aktivít v meste budú podieľať UMR Nové Zámky – Komárno, SSC BA, Verejné prístavy, š.p., Zariadenie pre seniorov Komárno a ďalší.

4.2. Organizačné a inštitucionálne zabezpečenie realizácie PHSR

Organizačné zabezpečenie

Základom samosprávy je mesto, ktoré predstavuje samostatný samosprávny celok. Základnými a najdôležitejšími orgánmi mesta sú primátor mesta a mestské zastupiteľstvo. Tieto samosprávne orgány sa budú podieľať na vykonávaní realizácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Komárno. Samospráva mesta bude jedenkrát počas roka získavať a spracovávať pripomienky od partnerov, mestského úradu, poslancov a verejnosti.

Najvyšším orgánom mesta je mestské zastupiteľstvo. V prípade implementácie PHSR mestské zastupiteľstvo schvaľuje celý dokument a jedenkrát ročne vyhodnotí jeho plnenie. Kompetenciou mestského zastupiteľstva je aj rozhodovanie o spolufinancovaní jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov, ale aj z rozpočtu mesta. V prípade hodnotenia PHSR mestské zastupiteľstvo schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o aktualizácii programu. Mestské zastupiteľstvo môže rozdeliť jednotlivé priority programu a akčného plánu komisiám MÚ zaoberajúcim sa monitorovaním a hodnotením.

Primátor mesta

Najvyšším výkonným orgánom mesta je primátor mesta. Primátor mesta rozhoduje vo veciach správy mesta, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené MZ. V prípade implementácie PHSR primátor mesta riadi samotný proces implementácie, podpisuje schválenie strategického dokumentu, vykonáva uznesenia, zastupuje mesto nielen vo vzťahu k právnickým a fyzickým osobám, ale aj vo vzťahu k štátnym orgánom.

Inštitucionálne zabezpečenie

Administratívne a inštitucionálne náležitosti mesta, ako aj orgánov zriadených mestským zastupiteľstvom, uskutočňuje mestský úrad, ktorého činnosť riadi prednosta mestského úradu.

Činnosť	MZ	Primátor mesta	Komisie mesta	MÚ	Hlavný kontrolór
Financovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Implementácia	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Hodnotenie	schvaľuje	riadi		vykonáva	
Monitorovanie	schvaľuje	riadi	hodnotí	vykonáva	
Kontrola	schvaľuje	riadi	navrhuje		vykonáva

Tabuľka 30 – Rozpis činností

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe údajov z MsÚ

4.3. Stručný popis komunikačnej stratégie

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje strednodobý strategický dokument spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Tento dokument je tiež vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami, ktoré sú stanovené v národnej stratégii regionálneho rozvoja SR, tiež v PHSR VÚC a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie. Prostredníctvom tohto dokumentu sa mesto stará o všestranný rozvoj svojho územia a o uspokojenie potrieb svojich obyvateľov.

Nevyhnutnosť tvorby dokumentu vychádza najmä z podpory zdrojov Európskej Únie a štátneho rozpočtu, na ktoré sa obsah dokumentu viaže. PHSR tiež predstavuje nástroj marketingovej komunikácie mesta, vymedzuje hlavné problémy, identifikuje prioritné oblasti, riadi rozvoj mesta a iniciuje zmeny. Súčasťou PHSR je aj tvorba komunikačnej stratégie. Komunikácia mestskej samosprávy s občanmi je okrem výkonných povinností pokladaná za jednu z dôležitých základných činností. Prostredníctvom komunikačnej stratégie mesto nielen informuje občanov o svojej činnosti, o svojich zámeroch, plánoch a výsledkoch, ale aj získava spätnú väzbu, názory i nápady od občanov. Primárne je komunikačná stratégia zameraná na cieľovú skupinu – obyvatelia mesta. Okrem občanov sa sústreďuje aj na dve podskupiny: zamestnancov a organizácie. Komunikačná stratégia vo vzťahu k občanom, organizáciám predstavuje dosiahnutie včasného stavu informovania občanov o realizácii PHSR.

Za hlavný komunikačný nástroj je považovaná webová stránka. Sekundárnymi komunikačnými nástrojmi sú informačné tabule, mestská televízia, mestské noviny, sociálne siete. Komunikácia s partnermi a vzdelávacími zariadeniami si nevyžadujú žiadne mimoriadne opatrenia. Pre komunikáciu so zamestnancami nie je potrebné zaviesť mimoriadne opatrenia, pretože táto komunikácia je súčasťou bežnej činnosti.

4.4. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie

Vzhľadom k tomu, že PHSR je vypracované na dlhšie časové obdobie, je potrebné ho priebežne sledovať a vyhodnocovať. Proces monitorovania sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania PHSR až po samotné ukončenie dokumentu. Monitorovanie sa vykonáva na úrovni projektu, pretože projekt je základným prvkom monitorovania a na úrovni programu, kedy sa zostavuje súhrnná monitorovacia správa za daný rok.

5. Finančná časť

PHSR obsahuje aj finančnú časť, ktorá bezprostredne nadväzuje na predchádzajúce časti. Obsahom je finančné zabezpečenie jednotlivých častí a opatrení.

5.1. Indikatívny finančný plán

Projekty uvedené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta budú realizované predovšetkým z:

I. Riadne zdroje finančného zabezpečenia

I.A. Verejné zdroje

- a) štátny rozpočet vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev (dotačné tituly jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev, príp. Úradu vlády SR)
- b) štátne účelové fondy (Envirofond, Štátny fond rozvoja bývania, Recyklačný fond)
- c) rozpočet vyšších územných celkov (NSK)
- d) rozpočet obcí a miest (vlastné zdroje)

I.B Iné zdroje

- e) prostriedky fyzických osôb
- f) prostriedky právnických osôb
- g) úvery
- h) príspevky medzinárodných organizácií
- i) prostriedky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi (Nórsky finančný mechanizmus, bilaterálne dohody, Švajčiarsky finančný mechanizmus)
- j) iné prostriedky, ak to ustanoví osobitný predpis

II. Doplnkové zdroje finančného zabezpečenia

- k) finančné prostriedky z Európskej únie, v programovom období 2021 - 2027
tzv. európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), určené hospodársky zaostalým regiónom (ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie) a regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia. Priradenie jednotlivých projektových zámerov k programovej štruktúre (EŠIF) je indikatívne a bude sa upresňovať po schválení jednotlivých operačných programov v akčných plánoch.